Poštnina plačana v gotovini | Leto LVI. | V Ljubljani, v nedeljo, dne 4. marca 1928. | Št. 54. | Posamezna številka 3 Din

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 50 Din, za inozemstvo 100 D

SLOVENEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp. petit-vrsta mali oglasi po 1·50 in 2 D, večji oglasi nad 45 mm višine po Din 2·50, veliki po 3 in 4 Din, v uredniškem delu vrstica po 10 Din
Pri večjem naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredništva telefon št. 2050, upravništva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6. Čekovni račun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.341 za inserate, Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Za mir ali za vojno!

Izjava don Sturza „Slovencu“

Don Luigi Sturzo se je rodil l. 1880 v Siciliji in je bil do konca svetovne vojne navaden duhovnik v Kalti v Siciliji. V istem kraju je postal končno župan. Takoj po svetovni vojni je z drugimi somišljeniki začel organizirati italijansko ljudsko stranko (partito popolare), katere glavni tajnik in idejni voditelj je bil. Ves program nosi odsev Sturzovega duha. Preko Italije si je ta politik zamislil internacijonalno zvezo katoliških strank in potoval k glavni evropski krščanski polit. stranki, centrumu, istočasno pa v l. 1921 v druge evropske države. Njegova stranka je postajala odločilen faktor v italijanski politiki. Znan je njegov načrt agrarne reforme, rešitve manjšinjskega vprašanja in federativne ureditve Italije. Ko se je fašizem s silo polastil državne oblasti, so nekateri pristaši popolarov sklenili ž njim premirje, Sturzo je ta kompromis odklonil in l. 1923 odložil funkcijo glavnega tajnika stranke. Nekaj časa je še izdajal list »Popolo« v Rimu, v l. 1925 pa zapustil Italijo. — 1926 so ga fašisti postavili na proskripcijsko listo in je izgubil državljansko pravico v Italiji. Kot emigrant živi v Angliji, v Londonu. Znano je njegovo grandiozno delo »Italija in fašizem«. Uredništvo »Slovenca« ima redko srečo, da istočasno podaja dvoje mnenj o političnem položaju: Interview našega londonskega dopisnika s Sturzom in govor sedanjega poglavarja Italije. Kateremu bo zgodovina Evrope dala prav?

———

Naš londonski dopisnik se je razgovarjal z ustanoviteljem italijanske ljudske stranke donom Sturzom, ki mu je svoje mišljenje, ali gremo nasproti miru ali vojni, takole obrazložil:

Objavil sem že študijo o »Vojnem pravu in moderni vesti«, in o isti temi tudi v Kölnskem Abendland ter v »Bulletin Catholique international« v Parizu.

Za me je eden izmed temeljnih problemov, ki otežujejo eliminacijo vojnega prava iz mednarodnega pravnega sistema, psihološki problem: vsi ljudje sicer hočejo mir, toda večina intelektualcev in javnih delavcev, ki tvorijo javno mnenje, meni, da je vojna usodno, nujno dejstvo, od časa do časa nujna faza socialnega boja, zadnje sredstvo za poravnavo napetosti med državami. Dokler bo obstojalo to uverjenje, je nemogoče ogniti se vojni; in vsi praktični napori, da bi se organiziral mir, se razbijajo ob instinktivnem pogledu na vojno kot najvišjo obrambo prava.

Zato treba, da gre poleg praktičnega dela za mir (ki se danes opravlja v Društvu narodov in v Pan-Ameriki) tudi teoretično, ki naj vedno bolj in bolj poglablja tezo, da se vojna da s sociološkega stališča eliminirati, in ki naj bolj in bolj v tem pogledu modificira javno mnenje. Nobeno praktično delo ni uspešno, če ne izvira iz notranjega prepričanja, iz notranje vere v tisto delo; ta trdna notranja uverjenost pa se ne rodi, ako se naslanja zgolj na neko čuvstvo, ne pa na trden temelj razuma: reklo bi se: zidati na pesek.

Svojo sociološko teorijo o vojni razlagam tako-le: Vkoliko eksistira vojno pravo, vkolikor je del določenih socialnih struktur, katerih rezultanta je: Če se bo spremenila socialna struktura, v kateri vojna ne bo več nujna rezultanta, bo tudi pravo na vojno padlo in se izločilo. — Pod tem zgodovinskosociološkim vidikom študiram pravne običaje preteklih časov kakor so: suženjstvo, mnogoženstvo, fevdalstvo, tlačanstvo, krvna osveta, ko si je človek sam iskal pravico, t. zv. božje sodbe in več takih stvari; ti običaji so odgovarjali čisto določenim in često zelo dolgim zgodovinskim dobam civilizacije; zgodovina nam pa tudi kaže, kako so se ti običaji spreminjali in končno eliminirali. Vsak izmed teh običajev izraža neko fazo socialnega boja; za me se socialni boj ne da izločiti, ker bodo nasprotja v človeštvu vedno obstajala v vseh stopnjah socialnega življenja, od celice družinske pa do internacionalne skupnosti; napor človeštva gre v to, da bi se socialni boji — kakor tudi sredstva teh bojev — čimdalje bolj vršili z razsodnostjo in človekoljubnostjo. To pa se ne bo zgodilo, če se ne bodo poglabljale etične in verske vrednote človeškega duha in se uvajale v socialnopolitične uredbe, oživljene s krščanstvom. Vojna obstoja, ker ne obstoja avtoritativna mednarodna skupnost, tako je nekoč vladala pravica pesti, ki je bila v resnici krvna osveta, ker ni bilo zadostne državne, avtoritativne organizacije, ki bi bila varovala veljavo pravice. Zato ima Društvo narodov znaten pomen, v kolikor je to poskus organizirati mednarodno skupnost in ji dati moč, znači prehod od individualizma suverenih držav k mednarodnemu organiziranju. Bistvo tega napredka bo v tem, da bomo premagali ozki in zaključeni pojm suverene države; ta pojm je izvršil svojo nalogo ob oblikovanju moderne države in je dobro služil v to, da so se eliminirali fevdalni boji, boji med seseskami ter malimi kneževinami. Toda danes, ko se internacionalno življenje gospodarsko, politično in kulturno širi, ta pojm ne drži, ne zadošča več, kakor ne drži več pojm sami sebi zadoščajoče države (self-sufficient). Dandanes moramo ugotavljati ne samo medsebojno odvisnost držav, ampak tudi njih medsebojno omejenost.

Tem idejam nasprotuje vsak nacionalizem kakor tudi vsako gospodstvo, ki ne trpi nobene kontrole; ampak te ideje se ujemajo z resničnostjo, ki je prazen napor jo negirati ali zoper njo protestirati. Društvo narodov, s tem da tvori nekako razsodišče — Camera da compensazione — v majhnih prepirih med državami ter med krajevnimi pogodbami? — kakor Locarno ali Protokol (še vedno živ, čeprav ne ratificiran), polaga temelje novemu mednarodnemu pravu, v katerem bo razsodišče moglo nadomestiti vojno; nov medgospodarski temelj se razvija med državami, z ozirom na dolgove in kredite, z ozirom na industrijske stike, ki zahtevajo svobodne in širše trge ter hitrejša sredstva za trgovino in manj draga. Carinske meje in zemljepisne omejitve, to so dvomljiva sredstva nezadostnih nacionalizmov; dokazale bodo, da ni drugega izhoda kot: ali pacifičen (miroljuben) internacionalizem ali pa — vojna.

Težkoča, ki jo mora društvo narodov zdaj premagati, da namreč uredi razorožitev, je zelo velika; je prava ognjena preskušnja. Razorožitev se danes ne more umeti drugače kakor kot istočasna in postopna redukcija oboroževanj; že to bi bila velika stvar in velika korist, bodisi, ker bi zmanjšala stroške za vojaštvo v korist splošnosti, bodisi ker bi ustvarila recipročno kontrolo držav nad njihovim oboroževanjem. To omejeno razoroževanje predpolaga, zahteva prej garancije za politično ozemlje; dobro sredstvo je tudi, da se množijo krajevni Locarni in razsodišče pogodbe. Človeška družba se polagoma preobraža; in kadar seje semena svojega preobražanja, se to često niti ne opazi ali pa celo tajimo. A semena delujejo iz svoje notranje sile. Jaz mislim, da bodo države prišle prejalislej do tega, da bodo v pravu določile pojm napadalne države kakor tudi ugotovile, da je vsaka vojna zoper mednarodno pravo in socialen zločin.

Težke preporne točke, ki bi danes mogle dati povod za vojno, so ali gospodarskega ali zemljepisnega (potreba ekspanzije) ali političnega značaja (narodnostna osveta). Te preporne točke ne le ne zahtevajo nujno vojn, ampak se z vojnami niti razrešiti ne dajo, ker vsaka vojna ustvarja nove povode za nadaljnje prepire: vojne so res brezkončna veriga krvavih členov — obubožanje narodov je posledica.

Prijateljsko obravnavanje zadev in z razsodišči, kompromisi, podaljševanja so učinkovitejša sredstva, da se razrešijo prepiri, ker uvajajo pravičnost in razsodnost ter preprečujejo moralno in materialno izgubo, ki jo povzročajo vojne.

Gre torej za to, da se uveljavijo ta moralna in socialna sredstva. Samo tista oblika življenja je socialna, ki kroti slepe nagone in daje vlado moralnosti nad sebičnostjo posameznika; to velja tako za posameznika kakor za narode. Vojna ni nujna; vojna je samo faza mednarodne anarhije, kakor je bila pravica pesti faza politične anarhije držav. Človeška družba se vedno bolj in bolj razvija: bližamo se vedno bolj učinkoviti mednarodni organizaciji, v kateri ne bo več vojnega prava, ki bo izločeno.

Mar bo treba še ene svetovne vojne, da se ljudje privadijo k še bolj odločnim korakom v tem zmislu? Sedanji rod ne bo začel vojne; vojna se upira našim dušam; lahko se reče, da hoče sedanje človeštvo mir in je proti vsakemu zločinskemu vojnemu poskusu.

Mussolinijev govor

v Rim, 3. marca. (Tel. »Slov.«) **Mussolini je imel danes popoldne že dolgo napovedani govor. Začel je:**

Tovariši! Moj odgovor se je iz sledečih razlogov nekoliko zakasnil. Predvsem sem hotel čitati stenografično besedilo govorov v avstrijskem parlamentu. Potem sem v razgovoru z našim dunajskim poslanikom hotel dobiti dopolnilne vesti o dogodkih in o vplivanju govorov in končno sem hotel, da zadosten čas odvzame sijaj glorije prevelikemu demagoštvu. Hanibal ne stoji pred vrati in tudi monsignor Seipel ne. Italija je danes velika država, urejena in zedinjena, kakor nobena druga država v Evropi. Avstrija je to, kar je. Vprašal sem se celo, ali se izplača, odgovoriti, in če ne bi bil zvezni kancler Seipel stopil v diskusijo, bi sicer opustil in vsekakor ne bi sprejel protiitalijanskega in antifašističnega besednega boja avstrijskega parlamenta. Govoril bom torej z največjim mirom in brez dvoumnosti, kakor je naš običaj. Takoj pristavljam, da je zadnjikrat, da govorim o tem predmetu. Prihodnjič bom pustil govoriti dejanja.

Mussolini očita Avstriji nehvaležnost.

To je zgodovinsko poglavje, ki ga ne pišem za Italijo, ki to zgodovino pozna, temveč za svet, ki je ne pozna ali jo je pozabil. Dokazal bom, da avstrijske manifestacije niso upravičene in da so torej izzivanja. Če pa danes naštejem razne s strani Italije Avstriji izkazane prijateljske usluge, tega ne storim za to, da očitam Avstriji nehvaležnost. Dovolj je, gospodje, da poznamo vrednost diskrecije. Storim to samo zato, da svetu enkrat za vselej dam v roke dokumente. Naše prijateljstvo napram Avstriji se je tekom zadnjih deset let gibalo v treh črtah: 1. Je socialne in humanitarne narave, 2. finančne narave in 3. se je pripetil potem izključno političen intermezzo, ko je brezinteresna podpora Italije izkazala Avstriji velike usluge. Pri tej zadnji točki bi ostal dalje časa. Na podlagi čl. 49 senžermenske pogodbe je bil določen plebiscit v okolici Celovca. To ljudsko glasovanje se je vršilo meseca oktobra 1920 pod vodstvom italijanskega kneza Lidija Borghese. V gotovem trenutku so postale grožnje več ali manj regularnih jugoslovanskih elementov občutne. Avstrija je prosila od Italije pomoči, kakor je dokazano s sledečo brzojavko markiza della Torreta: »To zunanje ministrstvo — mišljeno je avstrijsko — mi nujno javlja, da je po natančnih informacijah ugotovljeno, da so bili novi bataljoni jugoslovanske infanterije in artiljerije poslani v okolico Jesenic. V teh okolnostih avstrijska vlada nujno prosi, da se umaknitev italijanskih čet zavleče.« To se je zgodilo. Izid ljudskega glasovanja je bil za Avstrijo ugoden. Dne 14. oktobra 1920 je brzojavil markiz della Torretta sledeče: »Ko sem g. Rennerju sporočil izid ljudskega glasovanja, me je prosil, da izrečem izraz zahvale italijanski vladi, ki je zagotovila svobodo glasovanja« itd. Potem je prišla na razgovor zadeva Burgenlanda. Ko je dr. Schober odhajal z Benetk, je brzojavil: »Ko zapuščam tla Italije, mi je potreba, da ponovim Vaši ekscelenci svojo najprisrčnejšo zahvalo« itd in ne pozneje kot dva tedna potem je avstrijski poslanik v Rimu meni še enkrat v imenu monsg. Seipla izrekel zahvalo za izredno prijateljsko postopanje Italije v dveh vprašanjih, ki sta Avstrijo posebno interesirali: vojaška kontrola in novo posojilo za obnovo. Mogoče je, da je v času, ki je bil potreben za perfekcijoniranje novega avstrijskega posojila, Italija s svojim neobhodno potrebnim definitivnim pritrdilom pustila čakati.

Manjšine so malenkostno vprašanje.

Mednarodno vprašanje radi malih jezikovnih manjšin v Gornjem Poadižju ne eksistira. Ta manjšina je absolutno malenkostna napram množini 42 milijonov Italijanov v državi in ravno tako majhna v primeri z milijoni Nemcev, ki so v drugih državah. Če bi tako vprašanje obstojalo, bi se moralo najti v kaki diplomatski konvenciji ali mirovni pogodbi O tem pa ni nobenega sledu. Vse prizadevanje, ustvariti to, kar ne eksistira, je torej popolnoma brez svrhe in absurdno. S tem bi se butalo samo ob kamen. Avstrijski govorniki trdijo, da obstoje obljube, obljube, ki so jih dale prejšnje vlade. Ne izključujem tega, možno pa je, da so oni, ki so te obljube dali, to napram ošabni interpretaciji od takrat obžalovali. Naj bo temu kakorkoli, fašistična vlada, ki je pokazala, da respektira pogodbe in jih vestno izvršuje, se ne smatra niti najmanje obvezano, po zagotovitvah več ali

Originalna angl.
SPARKLET
sifonska steklenica

Dobiva se v vseh podružnicah tvrdke
Julio Meinl d. d.

Najboljše

nabavite **nogavice**, moške in **ženske rokavice**, **žepne robce**, razni nakit za šivilje, kravate, srajce, gumbe, vezenino, čipke, **edino le** pri

Jos. Petelincu

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1·50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Organist-cerkovnik

oženjen, želi spremeniti službo. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 1786.

Prodajalka

pridna in poštena, ki je vešča tudi knjigovodstva, želi premeniti službo s 1. majem. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Marljivost« št. 1763.

PRODAJALKA,

starejša, zanesljiva in poštena, želi službe v trgovini mešan. blaga. Nastopi lahko takoj. Zmožna tudi samostojnega vodstva. Ima večletna spričevala. Ponudbe upravi pod: »Poštena« št. 1769.

KUHARICA

išče službe kot gospodinja v župnišču ali pri kršč. družini. Pisma pod: »Pridna in poštena« na upravo »Slov.« št. 1796.

PRODAJALKA

išče mesto v špecer. trgovini na deželi. Naslov v upr. lista pod št. 1795.

Proste službe

Knjigovodja - samec

se vzame samo za večerne ure. Več po dogovoru. - Ivan Javornik, Domobranska c. 7, Ljubljana.

V dobro vpeljano podjetje v Jugoslaviji, brez konkurence, kovinska industrija - se sprejmejo

družabniki

z 10 do 80.000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1756.

Zastopnike

iščemo za celo državo; visok zaslužek zagotovljen. Posebno znanje se ne zahteva. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Celju. 1749

UČENKO

14 let z dobrimi šolskimi spričevali, sprejme večja trgovina meš. stroke na deželi. - Prednost imajo hčerke železničarjev. — Ponudbe na upravo lista pod šifro »Vestna in poštena« štev. 1770.

VAJENCA, poštenega — sprejme Fran Ambrož, slikarski mojster, Rimska cesta št. 11. 1767

Mizarskega vajenca

krepkega, najraje z dežele, z vso oskrbo, sprejme mizarsko podjetje Ig. Repše, Ljubljana, Poljanska cesta 21. 1785

Stanovanja

2 solid. gospoda

sprejmem v lepo SOBO in dobro domačo hrano po zmerni ceni. - Stari trg 34/II., desno. 1765

SOBA zračna in svetla, blizu glavnega kolodvora, se takoj odda solidnemu gospodu. Naslov v upravi »Slovenca« pod štev. 1781.

Odda se zelo velika zračna, prazna ali - meblirana - **soba** z električno razsvetljavo in vhodom s stopnišča. - Event. z vso oskrbo. Naslov v upravi pod št. 1689.

Kdo kupi?

AJDOVA MOKA

po 5 Din kilogram

Činkvantin - zdrob

po 4 Din kilogram

prvovrstni izdelki, pošilja od 25 kg naprej **PAVEL SEDEJ**, umetni mlin, Javornik, Gorenjsko. 1526

Kratek glasovir

(Stutzflügel), bas, kitara in kuhinjska naprava, se poceni proda. - Maribor, Frančiškanska ulica 21.

Cvetlični med

po pošti 5 kg Din 125.—, vse prosto. A. MAČEK, čebelar, Vrhnika.

Aparat

za potenje v vročem zraku (Kreuzthermalbad) - prodam za 1000 Din. — Ogleda se lahko vsak dan od pol 11 do 12 na Mirju št. 4/II., Ljubljana.

Črn pianino

zelo dobro ohranjen, čist glas, naprodaj. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 1768.

Kdo proda?

Hlode bukove Ia. in hrastove od 20 cm naprej kupuje v vsaki množini parna žaga **V. SCAGNETTI Ljubljana.**

Srebrne krone

zlatnike in različno zlato kupi F. Čuden, Prešernova 1, Ljublj.

Kupim vsako množino

česla

proti takojšnjemu plačilu. - Ponudbe z navedbo cene na upravo »Slovenca« pod »Česlo« štev. 1787.

Posestva

TRGOVINA

z mešan. blagom, 2 hiši, gosp. poslopja, sadni in zelenjadni vrt, 1 ha njive, vse v najboljšem stanju, na najlepšem kraju Dolenjske, se takoj proda brez ali s trgovsko pravico. Potreben kapital 90.000 Din. Ponudbe na upravo pod št. 1775.

Naša obrt

Volna - bombaž

za strojno pletenje in ročna dela, dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, LJUBLJANA Stari trg 12 - Židovska 4

NAJBOLJŠI PREMOG

Cebin Wolfova 1/2

Motvoz (špaga) najcenejše direktno v tovarni. Mehanična vrvarna Šinkovec, Grosuplje. Komisijska zaloga Palma, Celje, Cankarjeva 7, Maribor, Koroška 8.

MODROCE

vrhne in spodnje, otomane, razne divane, žimo, afrik, cvilih in vse potrebščine - kupite najceneje pri tvrdki RUDOLF SEVER, tapetnik - Marijin trg 2. 1474

Semenski oves

debelozrnat - zajamčeno očiščen - oddaja po ugod. cenah tvrd. A. Volk, Ljubljana, Resljeva c. 24.

Popravila klobukov

za dame in gospode sprejema in najceneje izvrši Modni salon **Stuchly - Maške** Ljubljana, Židovska ul. 3.

Trboveljski premog

drva. Pogačnik, Bohoričeva št. 5. — Telef. 2059.

EKSPLOZIVNI MOTORJI

ter posamezni deli: Bati, batne osi, batni obroči. Cilindri, razpinjači i. t. d. »Jugomot«, Tržaška c. 4.

Inserirajte v ‚Slovencu'!

NIZKE CENE! NIZKE CENE!

Kdor hoče kupiti moderno in solidno izdelano

pohištvo

naj si isto ogleda pri

Egidiju in Karlu Erjavec

BROD - ŠENT VID nad Ljubljano,

poleg tacenskega mostu. — Za delo se jamči. — (Daje se tudi na obroke.)

ŽENSKI polčevlji na sponke že od Din **120·--** naprej

samo pri

„DOKO" Ivan Čarman

Ljubljana, Prešernova 9, dvor.

Paulič Jakob

oblastv. izkušeni tesar. mojster, Domžale,

sprejema vsa v to stroko spadajoča dela po danih in lastnih načrtih. Vodne stavbe, jezove in kolesa, dalje visoke, industrijske in druge stavbe, stolpna in razna druga ostrešja itd. — Točna postrežba.

Mnogim še ni znano,

da želodčne in črevesne bolezni, glavobol, nervozo, pomanjkanje spanja, slab tek, zlato žilo, povzroča slaba prebava, katero najučinkovitejše odpravi znani eliksir FIGOL. Prepričajte se tudi Vi, da preizkušena zdravilna specialiteta FIGOL eliksir uredi prebavo in Vam vrne zdravje. FIGOL izdeluje in razpošilja po pošti proti povzetju z navodili uporabe

lekarna dr. Semelić, Dubrovnik 2.

Originalni zaboček s 3 steklenicami 105 Din, z 8 steklenicami 245 Din, 1 steklenica 40 Din.

ZA VELIKONOČNO DOBO

priporoča

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA CERKVENIM ZBOROM:

Adamič K.: 12 velikonočnih pesmi za mešani zbor. Part. 16 Din, gl. po 6 Din.
Faist dr. Ant.: Deset cerkvenih pesmi za meš. zbor. Part. 20 Din, gl. po 4 Din.
Foerster Ant.: 12 cerkvenih pesmi za mešani zbor. Part. 12 Din.
Foerster Ant.: Te Deum, op. 18 za mešani zbor. Part. 4 Din, gl. po —.50 Din.
Grum Ant.: Asperges me et vidi aquam za meš. zb. 16 Din.
Hladnik Ig.: Regina coeli, op. 49 za mešani zbor. 5 Din.
Hladnik Ig.: Asperges me et vidi aquam za meš. zb. 5 Din.
Hribar p. Ang.: Postni in velikonočni napevi za mešani zbor. Part. 30 Din, gl. po 10 Din.
Kimovec dr. Fr.: Rihar renatus za mešani zbor. Part. 24 Din, gl. po 8 Din.
Sattner p. Hugolin: »Te Deum« za mešani zbor. Part. 6 Din, gl. po 1 Din.

SALDA-KONTE
ŠTRACE - JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.

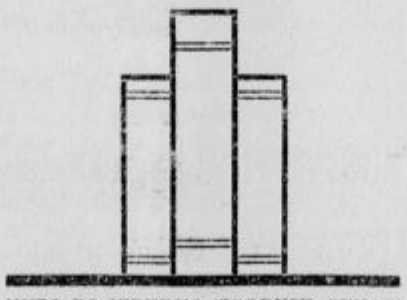

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA K. T. D.

V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

V globoki žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša nepozabna sestra, svakinja, teta in nečakinja, gospodična

Marija Tomc

učiteljica v pokoju

danes 2. marca 1928 ob 7. uri zvečer po dolgi, mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti, boguvdano preminula.

Pogreb blagopokojne se bo vršil v nedeljo dne 4. marca ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Karlovska cesta št. 14.

Blago pokojnico priporočamo v pobožen spomin.

Ljubljana, dne 2. marca 1928.

IVO TOMC, v d. direktorja tobačne tovarne — v svojem in v imenu vseh ostalih sorodnikov.

KMETJE! TRGOVCI! POSESTNIKI!

Leto za letom uničujejo bolezni na tisoče goveje živine, konj in prešičev. Ves Vaš trud in napor dolgih mesecev in let propada. Stotisoči in milijoni denarja gredo v nič.

Vseh teh nesreč se lahko obvarujete, ako zdravite svojo živino z:

„ALMAFLORUM"

najboljšim, najhitrejšim in najzanesljivejšim sodobnim in v stotisočerih primerih preizkušenim preparatom.

»ALMAFLOR« proti konjski koliki.
»ALMAFLOR« proti napenjanju pri goveji živini.
»LA FLEUR« proti vnetju prebavil pri govedu in proti zadrževanju mleka pri molznih kravah.
»HALF« proti svinjski vročici in varovalno sredstvo proti rdečici.
»URINOT« proti krvavemu močenju (scanju) pri govedu in pri konjih.

Noben pameten živinorejec in posestnik živine ne sme biti brez teh zdravil. Kakor ne bo preudaren gospodar čakal, da mu hiša najprej pogori, da se komaj potem zavaruje, tako tudi ne bo čakal, da mu živina oboli, temveč ji bo dajal tudi že poprej naše preparate, zato, da mu sploh ne bo obolela.

»ALMAFLOR« dobite v vsaki trgovini.

Trgovci, ki naših preparatov še nimajo, naj jih nemudoma naroče!

Cena škatlji z navodilom za uporabo je 40 Din.
Pristno samo s plombo »Govedomedika«.

Naše preparate uporabljajo danes že vsi živinorejci v Evropi. Na tisoče je zahval in priporočil. Nekaj jih objavimo jutri.

Edina zaloga za Jugoslavijo:

„GOVEDOMEDIKA"

Jugoslovanska razpošiljalnica preparatov za govedo, konje in prešiče iz lekarne »Pri sv. Antonu«, **Maribor, Kopališka ulica 11**

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča:

Gmelch Dr. J., **Passionsbilder im Lichte der Gegenwart.** Fastenpredigten. 120 str., nevez. 38 Din.
Gmelch Dr. J., **Kraft und Friede.** Predigten über die Beicht. 64 str., nevez. 21.50 Din.
Heider K., **Jesus Christus und die Menschenseele.** Sechs Fastenpredigten. 52 str., nevez. 22 Din.
Muré-Winands G. J., **In jenen äussersten Stunden.** Fastenpredigten über das Leiden und Sterben Jesu Christi. 214 str., nevez. 56 Din.
Obendorfer A., **Die Seelenleiden Jesu.** 7 Fastenpredigten. 79 str., nevez. 32 Din.
Obweger J., **Das Bild des gekreuzigten Erlösers.** Fastenpredigten. 64 str., nevez. 18 Din.
Obweger J., **Oelbergstunden.** Fastenpredigten. 48 str., nevez. 13.50 Din.
Restle P. C., **Das grosse Geheimnis.** Fastenpredigten über die Ehe. 80 str., nevez. 26 Din.
Schilgen H. S. J., **Um die Reinheit der Jugend.** Ein Buch über die Erziehung zur Keuschheit für Eltern, Seelsorger und Erzieher. 175 str., nevez. 52 Din.
Schilgen H. S. J., **Du und sie.** Des Jungmanns Stellung zum Mädchen. 165 str., nevez. 40 Din.
Schilgen H. S. J., **Junge Helden.** Ein Aufruf an Jungmannen zu edlem Streben und reinem Leben. 207 str., nevez. 39 Din.
Schilgen H. S. J., **Im Dienst des Schöpfers.** Ein Buch über die Ehe für katholische Braut und Eheleute. 93 str., nevez. 29 Din.
Ströbele G., **Der Kampf gegen Christus.** Passionsbilder. 61 str., nevez. 24.50 Din.
Ströbele G., **Unter den Portalen des blutigen Karfreitags.** Passionsbilder. 61 str., nevez. 25 Din.
Tongelen v. Dr. J., **Der Heiland am Oelberg und die moderne Welt.** Fastenpredigten. 104 str., vez. 47 Din.
Welser B., **Wahrheit und Gnade.** Predigthandbüchlein für den Weihnachts und Osterfestkreis. 190 str., 36 Din.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Brzojav. naslov: Gospobanka **Ljubljana, Miklošičeva cesta 10** Telefon št. 2057, 2470 in 2979

Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000.000·—, vloge nad Din 250,000.000·—

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2½% vojne odškodnine in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji.

Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo **srečk Državne razredne loterije.**

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč. Izdajatelj: dr. Fr. Kulovec. Urednik: Franc Terseglav.

Proračun za vere sprejet

Opozicija ostane v skupščini

k **Belgrad**, 3. marca. (Tel. »Slov.«) Današnja seja narodne skupščine je bila zelo živahna. Političnih krogov ni iznenadilo, da je KDK zopet prisostvovala seji, ker se je že včeraj vedelo, da nima namena zapustiti parlamenta, čeprav je to napovedovala in je sklepe čuvala v največji tajnosti. Takoj v začetku seje je dobil besedo Svetozar Pribičevič, ki je dal v imenu KDK sledečo izjavo:

»Na svoji včerajšnji seji, ki je trajala do 9 zvečer, je klub KDK razpravljal o političnem in parlamentarnem položaju povodom nečuvenega postopanja predsednika Narodne skupščine g. dr. Periča v zvezi z organiziranim fizičnim napadom na poslance KDK s strani članov radikalsko-demokratske večine. Upoštevajoč dejstvo, da je vladna večina, pričakujoč, da se bo poslanski klub KDK sodaliziral s svojim predsednikom in da se ne bo vsaj tako dolgo udeleževal sej Narodne skupščine, dokler traja izključitev g. Radiča, zlorabila položaj in pogazila vse dosedanje parlamentarne običaje in prakso, tekom teh dni skušala pretihotapiti ves državni proračun, je klub KDK sklenil:

1. Predsednik Narodne skupščine dr. Perič naj zaradi te svoje pristranosti odstopi kot skupščinski predsednik. Če tega ne stori, odnosno dokler se to ne zgodi, šefi KDK ne pristanejo na noben sklep šefov parlamentarnih skupin, ako skliče te sestanke predsednik dr. Perič.

2. Z ozirom na sistematično zapostavljanje prečanskih krajev in prečanskega naroda, ki ga zastopa KDK in z ozirom na napade na seji Narodne skupščine v obliki dejanskega napada na oba predsednika KDK, za katerega je izšel poziv iz vrst vladne večine in iz ministrskih klopi, in z ozirom na to, da se je skušalo poslancem KDK z nasiljem preprečiti izvrševanje njihovih poslanskih dolžnosti, je klub KDK načelno sklenil, da je na to možen edini odgovor: da KDK zapusti Narodno skupščino. Z ozirom na celokupni politični položaj in na interese naroda in države ter da omogoči izpremembo režima, se izvršitev tega sklepa odloži. Vodstvo KDK pa se pooblasti, da določi čas za izvršitev tega sklepa in s posebnim proglasom pozove narod na najostrejšo borbo proti režimu, vladi in njeni večini.

3. Ker je vladna večina s kršitvijo poslovnika pričela proračunsko debato na način, ki bije v obraz najprimitivnejšemu parlamentarizmu, klub KDK ne bo sodeloval v proračunski razpravi izvzemši razpravo o finanč. zakonu.

4. Izjavlja, da se Hrvatska in ostali prečanski kraji, ki predstavljajo dve tretjini države, in katerim se nalagajo milijarde novih bremen, ne smatrajo obvezane po tem proračunu, dokler se ne korigira.

To izjavo je vladna večina sprejela popolnoma mirno. Pri KDK je vzbudila veliko navdušenje. Pribičeviču je odgovoril predsednik Narodne skupščine dr. Perič in izvajal: »Na Pribičevičevo izjavo moram odgovoriti sledeče: Po poslovniku je dolžnost predsednika narodne skupščine, da vodi račun o ugledu, dostojanstvu in redu v narodni skupščini. Svečano izjavljam, da sem v tem vprašanju po najboljši vesti vršil svojo dolžnost. (Ploskanje vladne večine.) Izjaviti moram, da bom tudi v bodoče v sličnem slučaju na isti način vršil svojo dolžnost. (Ploskanje.)

Nato je dobil besedo sam. dem. Grisogono, ki je v imenu KDK predlagal resolucijo, da se izvoli anketni odbor radi preiskave vzrokov za dogodke, ki so se odigrali na seji narodne skupščine dne 29. februarja. Med Grisogonovim govorom je prišlo večkrat do burnih prizorov, v katerih se je posebno odlikoval Stj. Radič.

Radič igra tragedijo

Radič je med drugim obtoževal vlado, da je hotela ubiti njega in Pribičeviča v parlamentu. Temu je botroval Ljuba Davidovič, češ da ga je pozval v Belgrad in ga hotel dati ubiti. To Radičevo tragično slikanje dogodkov je bilo sprejeto s smehom. — Za Grisogonom je govoril Stjepa Kobasica, nakar je vladna večina resolucijo zavrnila.

Nato se je prešlo na predlog KDK, da se izvoli anketni odbor za proučevanje stanja vseh dolgoročnih gozdarskih pogodb v Bosni. Predlagatelj dr. Šutej je obširno razlagal zlorabe, ki se vrše pri dajanju v zakup državnih gozdov v Bosni. Pri njih je država utrpela miljardno škodo. Radi tega zahteva izvolitev anketnega odbora, ki bo vse te pritožbe pregledal. Med Šutejevim govorom se je Stjepan Radič silno razburil in klical: »Vse ministre je treba obesiti na sredi Terazije«. Poslanec Šutej je govoril tri in pol ure. Po njegovem govoru se je seja ob poltreh zaključila.

Anketa v gozdarskem ministrstvu

Na popoldanski seji se je nadaljevala razprava o Šutejevem predlogu. Govorili so zemljradnik Tupanjanin in radikal Gjuro Jankovič. Nato je gozdarski minister Miovič izjavil, da z zadovoljstvom sprejema predlog o anketi, ker nima ničesar proti temu, da se pregleda stanje dolgoročnih pogodb. Predlog o anketi je bil sprejet. Anketni odbor se bo izvolil v sporazumu. Od Jugoslovanskega kluba prideta vanj poslanca Vesenjak in Barič.

Nato se je prečital kraljevi ukaz o imenovanju ministra za izenačenje zakonov Šumenkoviča za zastopnika zunanjega ministra.

Skupščina je nato prešla na razpravo o proračunu ministrstva za vere. Verstveni minister Milan Simonovič je podal ekspoze, v katerem je izjavil sledeče: Proračun verstvenega ministrstva se je v finančnem odboru zmanjšal za več kot 28 milijonov, tako da ne znaša niti polnih 111 milijonov. Nato je minister govoril o tem, kako to vpliva na zmanjšanje doklad duhovništvu, posebno pravoslavnemu. Črtati so se morale razne podpore. S finančnim ministrom sta se sporazumela, da bo dal verstvenemu ministru na razpolago večje vsote iz inozemskega posojila, tako da se bo s tem mogel proračun izravnati. V najkrajšem času se bo začelo z redukcijo pravoslavnih parohij in muslimanskih župnij. S tem se bo število duhovnikov teh veroizpovedi znatno zmanjšalo in se bodo mogle doklade za drugo duhovščino zvišati. Navaja, da je gotov zakonski načrt o medverskih odnošajih. Dalje načrt o ureditvi pravoslavne cerkve in o verski zajednici muslimanov. Pogajanja za konkordat se z Vatikanom še niso obnovila. Med najvažnejše ministrove naloge spada, da te zakonske načrte, ki so izdelani, predloži skupščini.

V debato so posegli poslanec nemške stranke Schuhmacher, zemljoradnika Blanešević in Drljača in radikal Buniša Račič ter prejšnji minister za verstvo Obradovič.

Nato se je seja ob 8 prekinila in se je nadaljevala ob četrt na 10. Govorila sta zemljoradnika Lazić in Tupanjanin. Nato se je vršilo glasovanje. Vladna večina je sprejela proračun ministrstva za verstvo. Zatem je predsednik zaključil sejo in sklical prihodnjo za ponedeljek. Na dnevni red pride proračun ministrstva za notranje zadeve.

Sodeluite pri razpravi!

k **Belgrad**, 3. marca. (Tel. »Slov.«) KDK je danes s Pribičevičevo izjavo odkrila sklepe, katere je čuvala v strogi tajnosti. Sicer ni bilo nobenega presenečenja, ko je Pribičević izjavil, da KDK kljub vsem pretnjam, ki jih je tri dni spuščala v javnost, noče zapustiti parlamenta. Napovedovanja, da se KDK ne bo udeležavala proračunske debate in da ne prizna proračuna, so na vse resne politične kroge napravile zelo mučen vtis. Naglaša se, da KDK s takim postopanjem ruši načela parlamentarnega reda. Sam ta nastop se karakterizira kot neresen. Poudarja se, da poslanci KDK s tem ne izvršujejo najpoglavitnejših poslanskih dolžnosti, ki se izpolnjujejo pri proračunski razpravi. KDK je s tem prešla na popolnoma negativna tla prazne obstrukcije in onemogočevanja vsakega plodnega dela.

Vukičević v avdijenci.

k **Belgrad**, 3. marca. (Tel. »Slov.«) Predsednik vlade Velja Vukičević je bil danes dopoldne v Topoli v avdijenci.

L. K.:

Problem Glavnjače

Opozicija je stavila v narodni skupščini nujen predlog, da se sestavi takoj anketa, ki se ji naj poveri naloga, da preišče razmere v belgrajski Glavnjači. Ta predlog je povzročil v narodni skupščini viharne debate in dovedel do močnih izbruhov političnih strasti in medsebojnih očitkov političnih strank.

Ni moj namen ugotavljati, kakšni motivi so bili na strani opozicije merodajni, da se je ta predlog stavil ravno sedaj med proračunsko debato ter v koliko so jo privedli do stavitve takega predloga stvarni razlogi, v koliko pa samo politična taktika — dejstvo je, da se je vprašanje belgrajske Glavnjače že opetovano vlačilo v parlamentarne razprave in to ponavadi ravno tedaj, kadar so bili valovi političnih strasti v naši narodni skupščini najbolj razburkani in se je dal ravno problem belgrajske Glavnjače hvaležno eksploatirati pri medsebojnem razračunavanju političnih strank.

Človek nehote dobi utis, da ta problem, ki kriči nesporno po stvarni remeduri, pridobiva na aktualnosti le v medsebojnem političnem boju, drugače pa se nihče resno zanj ne zanima, tako da se v nepristranskem opazovalcu vzbudi lahko mnenje, da problem Glavnjače kljub svoji aktualnosti za nekatere naših politikov obstoja le tedaj in le tako dolgo, kadar in dokler gre za politično demagogijo. Žalostno je to dejstvo in vendar skorajda resnično!

Zdi se, da je ravno notranji minister g. dr. Korošec — prečan — bil prvi, ki je prijel vprašanje Glavnjače — specifikum srbijanskih razmer — na pravem mestu in ga vsaj skušal stvarno analizirati. Pravilno je poudaril, da gre tu najprvo za to, da se prostori Glavnjače čimpreje povečajo ter higijenskim potrebam ustrezajoče urede. Tudi se mi dozdeva, da je ugotovitev g. dr. Korošca, da je treba vprašanje prostorov Glavnjače ločiti od takozvanega »sistema Glavnjače«, zelo posrečena.

Sem pa mnenja, da je treba pod »sistem Glavnjače« šteti še neko drugo okolnost, ki zasluži omembe in upoštevanja, če se hoče problemu Glavnjače nepristransko priti v okom. Zdi se mi namreč ravno sedaj primerno poudariti, da tiči glavni vzrok za persekucije jetnikov v belgrajski Glavnjači in slabega ravnanja z njimi, v kolikor se resnično to dogaja — v tem, da ima Srbija povsem zastarel kazenski postopek (kazensko pravni red), s svojim zakonitimi dokaznimi pravili, ki smatrajo priznanje jetnika pred preiskovalnimi organi načeloma kot neovrgljiv dokaz za njegovo krivdo — in ki prepušča zaslišanje jetnikov, nahajajočih se v kazenski preiskavi, skoraj izključno političnim in policijskim, vrh tega še večkrat nekvalificiranim nastavljencem — tedaj organom, ki nimajo svojstva neodvisnosti in neodstavljivosti. Naravno je, da zlasti v važnih političnih kazenskih preiskavah (na primer komunističnih) skušajo uporabljati ti organi vsako sredstvo, da pripravijo jetnika do priznanja in po tem pred sodiščem do obsodbe, ker imajo ti organi eksistenčni interes na tem, da delajo in se ravnajo kot odvisni organi po navodilih in nalogah vsakokratnega režima.

Zato se kaj lahko dogodi, da taki organi — če vsa druga sredstva odpovedo ali pa tudi iz komoditete — uporabljajo skrajna sredstva napram jetnikom, čijih preiskava jim je poverjeno, da jih prisilijo do priznanja in izdaje sokrivcev. Nasprotno pa vsak moderni kazenski postopek, zgrajen na načelu proste dokazne ocene, izroča jetnika takoj v roke neodvisnemu in neodstavljivemu sodniku v preiskavo, preiskovancu pa daje možnost, da vsak čas in iz katerihkoli nagibov prekliče svoje priznanje, dano pred preiskovalnim sodnikom ter ne velja priznanje načeloma kot neovrgljiv dokaz, ampak je tudi priznanje podvrženo enako kot vsi drugi dokazi prosti oceni razsojajočih sodnikov.

Neodvisni in nepremestljivi sodnik, ki mu je poverjena naloga preiskovati kaznjiva dejanja, si bo zmiraj v svesti svoje velike in odgovorne službe, ne glede na tendence vsakokratnega režima. Pri svojem privzgojenem in zdresiranem čutu do pravičnosti in zakonitosti bo neodvisni sodnik tako tekom preiskave, kot pri izrekanju sodbe zmiraj gledal samo na to, ali je preiskovanec po celokupnem zbranem dokazilnem materijalu, podvrženim njegovi prosti oceni, smatrati krivim kaznjivega dejanja, ki se ga dolži, ali ne in ne bo nikdar dopustil, da se nad preiskovancem vrše nasilnosti.

Dokler ne bo naša država uvedla enotnega in modernega kazensko pravnega postopka, opremljenega z vsemi kavtelami zakonitega in pravičnega ravnanja s preiskovancem, Srbija pa zavrgla svoj zastareli kazenski postopek, ki dopušča v praksi ponavljajočo se možnost, da odvisni upravni in policijski organi zamorejo po nalogah vsakokratnega režima nad jetniki izvajati v svrho dosege priznanja in izdajanja sokrivcev nasilne metode, tako dolgo ni misliti na to, da se bo spravil problem Glavnjače iz sveta. Kakor hitro bi bil sprejet moderen kazensko pravni red in bili jetniki dani v preiskavo neodvisnemu sodstvu, bi takoj prenehala vsa nasilstva nad jetniki in v tistem trenutku bi bilo, sedaj tako pereče vprašanje Glavnjače, ki razburja vso javnost, zadovoljivo rešeno.

Glavni vzrok obstoja sistema Glavnjače tiči torej globlje in ga je iskati v zastarelem kazenskem postopku stare Srbije; kjer je v veljavi kazensko pravni red, zgrajen na moderni podlagi, vprašanje Glavnjače ne obstoja. Nasprotno pa bi tudi v prečanskih krajih nastale Glavnjače v doglednem času, če bi se zastareli srbski kazenski postopek razširil na prečanske kraje.

Zato pa je naloga vlade, ki ji je na tem, da se uvede zakonitost in pravičnost v državi in odpravi sistem Glavnjače, da čimprej sprejme načrt novega kazenskega pravnega reda in ostale sodniške zakone, ki so naravno s tem zakonom v nerazdružljivi zvezi že leta in leta in čakajo v predalih ministrstva pravde uzakonjenja. Zakon o kazenskem postopku je namreč v praksi neizvedljiv brez istočasne uzakonitve načrta zakona o ustrojstvu sodišč, o sodnikih in državnih pravdnikih. Vsled tega je nujno potrebno, da se vendar enkrat vsa ta skupina zakonskih načrtov čimprej izglasuje v narodni skupščini, da bomo prišli do enotnega pravnega reda v državi in postali tudi napram inozemstvu pravna država, kar je sigurno v interesu našega prestiža.

Vojni minister -- šestdesetletnik

k **Belgrad**, 3. marca. (Tel. »Slov.«) Danes se je tukaj vršila proslava 60 letnice vojnega ministra generala Hadžiča, ki spada med najmerodajnejše osebe naše vojske. Po končani vojni akademiji v Belgradu je prišel kot mlad častnik na generalštabno akademijo v Petrogradu. Udeležil se je vseh vojn, posebno balkanskih. V balkanski vojni je bil poveljnik drinske divizije. V svetovni vojni je bil najprej načelnik štaba I. armade. Potem je izvršil organiziranje jugoslovanske dobrovoljske divizije v Rusiji. Kot poveljnik te divizije je vodil operacije v Dobrudži. Po vojni je bil najprej poslanik v Bukareštu. Prvič je bil minister v prvi Davidovičevi vladi, drugič pa v Davidovičevi vladi leta 1924.

k **Belgrad**, 3. marca. (Tel. »Slov.«) Novoimenovani guverner Narodne banke Ljuba Srečković je danes na svečani seji glavnega odbora Narodne banke prevzel svoje posle.

Slovenci v Italiji

Za širjenje »Balille«. V Pazinu se je vršil sestanek fašistovskega učiteljskega društva, katerega se je udeležilo okoli 50 učiteljev. Razprava se je sukala okoli vprašanja, kako naj se pospeši akcija za širjenje »Balille« v hrvaških krajih. Sprejet je bil sklep, da je treba skrbeti predvsem za moški učiteljski naraščaj, ker je gotovo, da Balilla« brez dobrega učitelja ne more uspevati.

Fašistovski tajnik v Ajdovščini in Vipavi. Goriški pokrajinski tajnik je na svojem agitacijskem potovanju obiskal Ajdovščino in Vipavo. Na ajdovskem trgu so ga kakor najvišjega oblastnika pričakovali predstavniki občine, sodnije in šole; zbrana je bila tudi šolska mladina in učiteljstvo. Tajnik je imel na navzoče nagovor, nakar se je vršilo defiliranje fašistov. V Vipavi se je komedija ponovila. Šolski otroci so ob prihodu tajnika zapeli »Giovinezzo«.

Izgnani slovenski duhovniki. Poleg g. Jakoba Sokliča, župnega upravitelja v Klancu, ki mora zapustiti Italijo v teku 10 dni, morajo oditi s Primorskega še duhovniki: Knavs Jožef, vpokojeni župnik v Dragi, Podržaj Ciril, župni upravitelj v Bazovici in Škoda Jožef, župni upravitelj v Pregarjih. Č. g. Podržaju je bil določen rok enega meseca. Omenjenim gospodom je bila svoj čas zavrnjena opcija. Značilno je, da so ital. oblastva izbrala prav sedanji trenutek. V kratkem bo prejelo consilium abeundi še več slovenskih duhovnikov v Istri.

Tudi g. J. Soklič, župnik v Klancu je prejel od političnih oblasti poročilo, da mora zapustiti svoje mesto, ker mu je bila zavrnjena opcija.

Nasilno poitalijančevanje imen. V Pazinu se vršijo priprave za uradno poitalijančevanje rodbinskih imen v vsej Pazinščini. — Zakon namreč predvideva dvoje vrst poprave imen: ali lastnik sam prosi za popravo ali pa prefekt na lastno pest popravi imena tudi proti volji nosilca. V oficijelnih krogih istrskega fašizma gre glas, da se bodo hrvaška imena v Istri uradno popravila.

Odpadniki na delu. Fašizem nima sreče med Slovenci. Če izvzamemo nekaj prodanih duš, ki jih je zvabilo v fašistovski tabor hrepenenje po »komandi« nad drugimi, lahko trdimo, da slovenskih fašistov ni. Za presojo značajev odpadnikov je velikega pomena okolnost, da jih fašisti sami prezirajo in da se jih otresejo, kakor hitro jih ne potrebujejo več. Odpadniki se tega dobro zavedajo in ne opustijo nobene priložnosti, da pokažejo svoj ultrapatriotizem fašistovskim glavarjem in se jim s tem prikupijo. Odpadniki delajo to predvsem radi tega, ker jim je kot kruhoborcem bog trebuh in jim je pot nazaj za vedno zaprta; slovensko ljudstvo jim je že pritisnilo pečat izdajavcev, ki ga ne zbriše nikdo več. — So to učitelji in učiteljice in v zadnjem času obrtniki in trgovci.

Smrtna kosa. V Škednju pri Trstu je umrl Mihael Gerbec, oče skladatelja Ivana Gerbca, v starosti 67 let. Tik pred smrtjo je bil odlikovan z zlato svetinjo za svojo službo, ki jo je opravljal v tržaški plinarni celih 58 let. — V Trstu je umrl Joško Stanič, absolviran jurist, star 33 let, za boleznijo, ki si jo je nakopal med vojno. — V sredo je umrl v Voloskem odvetnik dr. Matko Trinajstič.

Fašisti vdirajo v cerkve. O bogoskrunstvu, ki so ga zagrešili fašisti v Trstu, doznavamo še sledeče: Vdor v cerkev sv. Antona Starega ni prišel nepričakovano. »Popolo di Trieste«, uradno glasilo fašistovske stranke na Primorskem, je s svojim pisanjem sistematično pripravljal fašiste k temu dejanju. Časopisna kampanja proti slovenskim pridigam v Trstu datira že od dneva, ko je bila pod škofom Bartolomasijem odpravljena slovenska služba božja iz cerkve sv. Antona Novega po podobnem nasilju. Po znanih dogodkih v Krkavčih in po procesu proti duhovniku Lusci so se pričeli napadi proti slovenski pridigi pri Starem sv. Antonu množiti. Značilno je, da so bili vsi ti napadi priobčeni v dopisih iz Kopra; istrskim fašistom je šlo očividno za tem, da spravijo v zadrego tržaško-koprskega škofa, ki jim ni bil po volji zaradi svoje cerkvene politike v Istri. V »Popolu di Trieste« so izšli celo osebni napadi proti škofu samemu. Zdi se, da so se istrskim in tržaškim fašistom pridružile še druge tajne sile, direktno interesirane na tem, da se izpodkopljejo tla škofu. Vzporedno je šla tudi kampanja proti vsej slovenski duhovščini v severni Istri, ki spada v območje tržaško-koprske škofije. Da, »Popolo di Trieste« je šel tako daleč, da je v svoji številki od 21. februarja natisnil tale stavek: **»Mi že'imo, da bi kmalu napočil dan, ko se bomo mogli otresti teh nevarnih harpij (!) — slovenskih duhovnikov v Istri — ki zastrupljajo socialno življenje v naših obmejnih deželah.«**

Ko ni časopisna borba nič izdala, so prišli fašisti k dejanjem. Najprej so zahtevali, da se nove orgle v cerkvi sv. Antona ne smejo rabiti med slovensko službo božjo! S to smešno zahtevo niso mogli prodreti. In dobrih osem dni pozneje so fašisti vdrli v cerkev med blagoslovom. Že pred začetkom blagoslova so se pomešali fašisti, preoblečeni v civilno obleko, med ostale vernike. Ko je pričel mons. Kratzig čitati pastirski list v slovenskem jeziku, so fašisti planili pod prižnico in pričeli vpiti: »Basta, basta!« — »Deset let je že minulo, odkar je bil Trst odrešen!« — »Živijo kralj Viktor Emanuel!« — Proč z avstrijskimi preostanki!« — »V sredi mesta ne moremo trpeti slovenske pridige!« — Mons. Kratzig je fašiste glasno in odločno zavrnil: »Jaz pridigam kakor mi je bilo ukazano!« — »Kdo vam je to ukazal?« — »Škof!« — Pridigar je med tem stopil s prižnice in se odpravil proti škofijski palači, ki stoji poleg cerkve; fašisti so mu sledili. Škofa ni bilo doma. Cerkev se je med tem časom spremenila v pravo sejmišče, vse je govorilo glasno in ostro kritiziralo skrunilce cerkve; nazadnje so se verniki razšli.

Za Ljubo Davidoviča

ć **Split**, 3. marca. (Tel. Slov.) Akcija bivš. ministra dr. Angjelinoviča, ki se je kakor znano postavil proti sodelovanju Ljube Davidoviča in njegove okolice z radikalno stranko, ni bila v krogih njegovih volivcev sprejeta z odobravanjem. Dubrovniška in splitska organizacija dem. stranke sta se odkrito izjavili proti Angjelinoviču in se izrekli za Ljubo Davidoviča.

Poslanik Filodor dospel.

k **Belgrad**, 3. marca. (Tel. »Slov.«) Snoči je prispel v Belgrad novi romunski poslanik g. Filodor, ki je prišel iz Prage namesto g. Emandija, ki je premeščen v Prago. G. Filodor je danes obiskal pomočnika zunanjega ministra g. Stevo Pavloviča.

Poljska »Harfa« v Dubrovniku.

ć **Dubrovnik**, 3. marca. (Tel. Slov.) V maju bodo prišli v Dubrovnik pevci poljskega pevskega društva »Harfa« iz Varšave. V društvu, ki šteje 150 članov, so številni poljski intelektualci in umetniki.

manj splošne narave, katere je fašistična revolucija končnoveljavno prehitela. Celo msgr. Seipel je uvidel, da tega vprašanja ne more prenesti na diplomatično polje in tako se je poskušalo prenesti vprašanje na politično sentimentalno polje ter se je govorilo o tiranstvu, o mučenih bratih in o barbarski fašistični diktaturi. Predvsem je vse to napačno in prav izredno smešno. Mi nismo ustvaritelji one Avstrije, ki je tekom enega stoletja polovico Evrope preskrbovala s krvniki, ki je polnila ječe z mučeniki in postavila nepretrgano vrsto vešal. Fašistične grozovitosti so izmišljotine slabe fantazije. Od dveh tujerodnih podanikov, ki sta postala fašista, je bil eden v malo dneh izpuščen, drugemu pa se je kazen zmanjšala in bi bil izpuščen, če se ne bi začela kampanja od inozemstva. Nobena država, ki spoštuje samo sebe, ne trpi takih tujih intervencij.

Drugorodci bodo zatirani!

Poslanec Kolb sam je splošno govoril o »nekem pritisku«, ne da bi navajal podrobnosti. Pa tudi ta presija proti jeziku in običajem, proti lokalni tradiciji ne obstoji. Dejstvo je, da se danes po šestih letih fašističnega režima tiska 15 nemških časopisov v provinci Bozen, namreč politični, gospodarski, religiozni, literarni in prosvetni. Ker se je naša dolga potrpežljivost slabo tolmačila, dajem poslednje svarilo: Če se bo protiitalijanska kampanja od one strani Brennerja nadaljevala, je usoda vseh teh drugorodcev že naprej označena: z a t i r a n i b o d o. Kar se tiče pritiska na drugojezične podanike, se mora razen tega vedeti, da še sedaj 367 nemško govorečih uradnikov deluje v Boznu in 664 v provinci. Ker se vse to ne vpošteva, bodo vsi ti elementi v bližnji prihodnjosti imeli voliti, da bodo ali premeščeni v druge province ali pa da se pustijo vpokojiti. Z mirno vestjo trdim, da ni bilo nobenih preganjanj drugače govorečih v provinci Bozen, tudi že zaradi tega ne, ker je ono prebivalstvo, ki v glavnem živi na deželi, mirno in disciplinirano sprejelo režim in ne posluša šepetanj od one strani Brennerja.

Mussolini je nato našteval posamezna dela, ki jih je fašizem v Italiji izvršil, in je nadaljeval: Sedaj pa bodo vprašali, če torej ni mednarodnih vzrokov za tak pokret, kako se pojasni nepredvidena manifestacija avstrijskega parlamenta in kancleria. Predvsem ta manifestacija nikakor ni prišla presenetljivo, temveč je samo višek kampanje, ki traja že več let, to je od konca vojne dalje, ter se je povečala, odkar je ustvarjena provinca Bozen. Resnica je, da germanstvo vpije, ker je pred mrzlim sistemom in trdovratno manifestacijo volje fašistične Italije spoznalo svojo partijo za izgubljeno. Na eni strani Brennerja čutijo, da bodo v malo letih v provinci Bozen ostali elementi nemškega pokoljenja ponosni na to, da so državljani fašistične domovine ter da jih bo spoznati samo po njihovih imenih, če jih bodo ohranili.

Kaj brigajo Italijo druge države!

Mussolini je nato nadaljeval: Ali naj odgovorim na nekatere izmed mnogih umazanosti, ki so bile te dni tiskane onkraj Brennerja? Kaj nas brigajo volitve, ki se vrše v drugih državah? Fašizem ni eksportni predmet. Če se hoče Evropa vedno bolj inficirati z boleznimi, katerih smo se mi rešili, je to njena stvar. Društvo narodov? Ženeva? Prazno upanje! Če se hoče Svet Društva narodov spustiti v labirint tako zvanih manjšin, ne bo našel nobenega izhoda Današnji obtožitelji bi potem lahko prišli na zatožno klop. Če je tako, potem je čas, da se morda zadnjikrat reče, da je vsaka manifestacija z onstran Brennerja brez koristi in škodljiva. Čas je izjaviti, da nesramni govori, zlohotna sumničenja in proste klevete morejo imeti zame en rezultat, da pospešijo grožnjo fašističnega vojaka, in da razen tega odpro še brezdno med sosednimi narodi. Kolikor je v naši moči, hočemo biti prijatelji nemškega naroda, katerega lastnosti poznamo in katerega prispevke za civilizacijo priznavamo, toda pod edinim pogojem, da se naša varnost, varnost 42 milijonov Italijanov nikdar in tudi niti z namigavanjem spravi v nevarnost. Mussolini je omenil manifestacije, ki so za prihodnje dni napovedane v Inomostu in drugod, ter je končal z velikim odobravanjem vseh poslancev: Ravno tako odkritosrčno objavljamo danes Tirolcem, Avstrijcem in vsemu svetu, da stoji na Brennerju vsa Italija s svojimi živimi in mrtvimi! — Ko se je poleglo odobravanje, so vsi prisotni stoje zapeli pesem o Pijavi.

Mussolini kruto grozi

v **Dunaj**, 3. marca. (Tel. Slov.) Od strani, ki stoji blizu dr. Seiplu, se izjavlja z ozirom na Mussolinijev govor, da ta govor ne vsebuje nobenega odgovora na to, kar je hotel dr. Seipel, ker je Mussolini vprašanje zatiranja nemškega pouka na južnem Tirolskem preskočil in preslišal apel, ki ga je stavil nanj dr. Seipel. Mussolini je sicer imel že ostrejše govore, tako enkrat proti Franciji in enkrat proti Stresemannu, ko je grozil, da bodo italijanske zastave prekoračile Brenner. Ta Mussolinijev govor pa je vendar značilen po kruti grožnji, da bodo ostali elementi Nemcev na južnem Tirolskem v kratkem času postali fašistični državljani in da se bodo poznali samo še po svojih imenih, če jih bodo pridržali. Mussolini ne verjame, da bi bila varnost Italije ogrožena po manifestacijah v Avstriji. Da uničuje nemške kulturne dobrine, je stvar ne samo Avstrije, temveč tudi vse Nemčije. Najbrže ne bo nobene nove izjave avstrijske vlade, ker obstoja mnenje, da leži odgovor, ki bi se moral dati, dosti jasno v njegovem govoru samem.

Mussolini predoveduje tuje liste

v **Berlin**, 3. marca. (Tel. Slov.) »Vossische Zeitung« je italijanska vlada prepovedala puščati v italijansko ozemlje. Kot vzrok se je navedel Vašemu dopisniku, da piše list proti Italiji in proti fašizmu. »Vossische Zeitung« ugovarja, da bi bila kdaj zavzela protiitalijansko stališče, temveč da je samo branila upravičene nemške kulturne interese. Uprava in redakcija sta se pritožili pri zunanjem uradu in ga prosili za varstvo in posredovanje.

Danes podpis tangerske pogodbe

v **Pariz**, dne 3. marca. (Tel. Slov.) Po osemmesečnem mučnem razpravljanju je prišlo končno do tangerske pogodbe, katera bo danes popoldne parafirana na Quai d'Orsayu, pri čemer se bo s francoske oficiozne strani še enkrat izjavilo, da se je povsem obdržal mednarodni značaj tangerske cone. Francoske koncesije, ki so bile dane Španiji, se nanašajo samo na policijski režim in na razdelitev gotovih upravnih bremen. Besedilo pogodbe se bo takoj dostavilo angleški in italijanski vladi v vednost in ratifikacijo.

Monošter na posebno konferenco

v **Praga**, 3. marca. (Tel. »Slov.«) »Rizska Straž«, centralni list češke fašistične stranke, ki ima z italijanskimi fašisti dobre zveze, objavlja danes sledečo vest, ki je datirana sicer iz Ženeve, ki pa je morda izšla iz direktnih italijanskih informacij: »Na inicijativo angleške vlade se je stavil predlog, da bi se monoštrska afera obravnavala na posebni konferenci, katere bi se razen držav male antante in Madjarske udeležile tudi Francija. Angleška vlada zasleduje cilj, da se odstrani vsako ogrožanje Društva narodov, ker Madjarska grozi, da izstopi iz Društva narodov. Anglija je predlagala kot kraj konference Rapallo, italijanska vlada pa je dala vedeti češkoslovaškemu zun. ministru dr. Benešu, da Italija iz notranjepolitičnih vzrokov ne more pristati na to, da bi se udeležil dr. Beneš konference na italijanskih tleh.

Najprej v Rim, potem v Ženevo

v **Atene**, 3. marca. (Tel. »Slov.«) Grški zunanji minister Mihalokopulos se je včeraj v spremstvu italijanskega poslanika v Atenah odpeljal z ladjo v Benetke, odkoder bo nadaljeval pot v Ženevo. V političnih krogih se širi vest, da bo Mihalokopulos na svojem povratku zopet obiskal Rim.

Danes razgovori male antante

v **Ženeva**, 3. marca. (Tel. »Slov.«) Razgovori ministrov Male antante se oficielno začno jutri dopoldne, ker pride dr. Marinković danes popoldne z simplon-ekspresom v Lausanne, kjer ga bo počakal jugoslovanski delegat v varnostnem komiteju dr. Laza Marković z avtomobilom.

Chamberlain v Parizu

v **Pariz**, 3. marca. (Tel »Slov.«) Na svojem potovanju v Ženevo se bo Chamberlain za kratek čas ustavil v Parizu in ta čas porabil, da se bosta z Briandom informativno razgovarjala. Kakor poročajo listi, se bo Briand o priliki zasedanja Sveta Društva narodov v Ženevi razgovarjal s Chamberlainom, Stresemannom in Scialoio, pa tudi z zastopniki Male antante o ameriškem predlogu za protivojni pakt.

Nove carine v Franciji sprejete.

v **Pariz**, 3. marca. (Tel. »Slov.«) Včeraj ponoči je bila v poslanski zbornici in senatu sprejeta carinska novela, potem ko je senat izvršil vrsto sprememb. Novela je bila danes že objavljena v »Uradnem listu«.

Rusi pred Angleži na kolenih.

v **London**, 3. marca. (Tel. »Slov.«) Kakor poroča ženevski poročevalec »Daily Cronicla«, je že gotovo, da bo Litvinov stavil Chamberlainu v Ženevi konkretne predloge o ustavitvi ruske propagande. Rusi so uvideli potrebo, da dobijo v inozemstvu večja posojila in so se odločili, da se doseže v Ženevi samo splošen razgovor s Chamberlainom, da se mu stavijo konkretni predlogi, ki bi ojačili njegov položaj v kabinetu.

Uvidevajoč, da je nadaljevanje njihove agitacije za svetovno revolucijo brez pomena, se Rusi zato odrekajo tudi tej agitaciji.

Bolgarska vlada pred odstopom

v **Sofija**, 3. marca. (Tel. »Slov.«) Splošno se izraža mnenje, da bo demisiji ministra Gjorgjeva sledil odstop nadaljnjih štirih ministrov, tako da bi razen vojnega ministra Valkova, ki ni politik, ostal samo ministrski predsednik Ljapčev ter ministra Morov in Burov, katera slednja se sedaj nahajata v Ženevi, tako da je Ljapčev popolnoma izoliran. V političnih krogih se čuje, da je bil trenutek krize dobro pripravljen in tako izbran, da se ne izvede samo že dolgo nameravana preosnova kabineta, temveč da Ljapčeva sploh vržejo in da pride Cankov zopet na čelo vlade. Ljapčev še vedno uživa brezpogojno zaupanje kralja ter mu bo, če odstopi ves kabinet, poverjena sestava nove vlade. Sedaj še nejasni položaj se bo razčistil, najpreje po seji kluba demokratske stranke, ki je določena na torek. Ljapčev se je izjavil napram vašemu dopisniku, da politični dogodki v Bolgarski ne bodo vplivali na nalogo oben bolgarskih ministrov, ki se nahajata v Ženevi, temveč da bosta na podlagi dobljenih navodil nadaljevala pogajanja za posojilo.

Nova gospodarska kriza v Nemčiji

v **Berlin**, 3. marca. (Tel. »Slov.« Med Zvezo berlinskih kovinskih industrijalcev in med Zvezo kovinskih delavcev so se pogajanja razbila in se bodo sedaj obrati kovinske industrije Mix & Gunest ter Bergman so dale svojim 50 tisoč delavcem in delavkam na prosto, da svoje delo zmanjšajo ali da prosijo za odpust. Tekom prihodnjih dni bodo ustavili tudi ostale obrate.

66 letal iz prostovoljnih zbirk.

v **Moskva**, 3. marca. (Tel. »Slov.«) Iz javnih zbirk, ki so se uvedle po ukinjenju političnih odnošajev z Anglijo pod imenom: odgovor Chamberlainu, je bilo zgrajenih 66 novih letal za rdečo armado, od katerih jih je bilo 14 sedaj darovanih armadi kot darilo za desetletnico armade, obenem pa tudi prvo sanitetno letalo, ki ga je ustanovil Rdeči križ.

22. aprila volitve v Franciji.

v **Pariz**, 3. marca. (Tel. Slov.) Ministrski svet je danes končno določil termin za volitve v poslansko zbornico na dan 22. aprila. Ožje volitve se bodo vršile prihodnjo nedeljo, 29. aprila.

V Iraku še ni miru.

v **London**, 3. marca. (Tel. »Slov.«) Po uradnih vesteh iz Iraka se nahaja okoli 20 tisoč Vahabitov na pohodu proti Korajtu, za katerega obrambo ste na razpolago dve eskadrili letal, en oklopni vlak in v zalivu ena križarka in dve topničarki.

Barbarstvo nad redovniki.

v London, 3. marca. (Tel »Slov.«) **Pri plenitvi mesta Leivang v deželi Honan se kitajski vojaki zaprli 300 menihov v neki samostan, potem pa poslopje zažgali, tako da so zgoreli vsi menihi.**

Ognjenik Santorin bruha.

v **Atene**, 3. marca. (Tel. »Slov.«) Vulkan Santorin je včeraj zopet začel delovati. Iz glavnega žrela se dviga 300 m ognjeni steber. Iz petih stranskih žrel, ki so nastala na novo, pa se valijo ogromne mase lave v dolino.

Kaj pravimo k govoru?

(Od našega stalnega dunajskega dopisnika.)

Dr. I. Dunaj, 3. marca.

Seipel je prejel nešteto vsakovrstnih izjav sočustvovanja in simpatije: najbolj zanimive so gotovo one iz Krete in iz Dodekaneza, kjer navdušeno zatrjujejo solidarnost grške manjšine z ostalimi tlačenci rimskega imperija. Podobno antipatijo proti fašizmu izražajo v Severni Afriki — čudno, iz kolikih nepričakovanih strani se dviga sovraštvo proti Italiji, ko je enkrat padla odločna beseda! Seipel je včeraj rekel, da omenjene in še mnoge druge brzojavke za enkrat de objavlja, ampak da ga potrjujejo v prepričanju o zmagi pravice: »Svetovna vest je dremala — a zdaj smo jo mi zdramili,« je dodal.

Na laški strani imamo tudi protest, in to »proti avstrijskim bujskačem«: ta protestna resolucija je iz Briksena, kjer je P. Kolb doma, govornik v oni znani seji avstrijske zbornice. P. Kolb je danes najbolj pularen dunajski parlamentarec, in storija s »protestom« mesta Briksen (ki je trdo nemško, s peščico importiranih miličnikov) dozdaj najslajši dovtip v tej krizi.

Pri severno-afriških mestih, ki so poslala resolucije proti Mussoliniju, se spominjamo, da se je v le-teh dneh razmerje med Egiptom in Anglijo nanovo zelo poslabšalo. Če pomislimo na odvisnost Italije od Anglije, opažamo zopet zanimivo istočasnost pojavov.

Naj ob tej priliki omenim, da Španija še vedno nič kaj dobro ne stoji s Francijo: sicer je Tangerski statut med obema državama sprejet in ga bosta najbrže še to nedeljo podpisala Briand in Quinones, a ni še gotovo, kako bosta nanj reagirali Anglija in Italija, katera ima defenzivni pakt z drugo latinsko diktaturo — Španijo. Le-ta je pa v zadnjem času uvedla petrolejski monopol in s tem občutno prizadela francosko vojno mornarico; ta monopol se smatra v Franciji izrazito za neprijazen čin. Da je Španija že nekaj časa nerazpoložena napram sosedu onstran Pirenej, ni le sorodnost diktature z italijansko, ampak najbrže tudi angleški vpliv, ki je — kakor znano — iz sosedne Portugalske sploh že davno napravil angleško kolonijo; in da se kot naslednik Linsaya, angleškega veleposlanika v Berlinu, odhajajočega v Foreign Office, imenuje madridski poslanik one iste Anglije, to je tudi značilno. — Mussolini je našel vsaj enega zaveznika v Avstriji: bivšega polkovnika Wolffa, zloglasnega legitimista-habsburgaša, ki je zdaj obtožen veleizdaje, ker je javno obljubljal Madjarom Burgenland (Gradišče): to nam obenem razodeva, zakaj je za Italijo, Ogrska in Italija, to je danes isti adut, in legitimisti sovražijo nas čisto strastno kot glavno bivšo in bodočo oviro za uresničenje svojih sanj.

Bolj važno nam se zdi, da je Nemčija nekam obzirna napram Madjarski: ampak ne pozabimo, da oba slučaja, v katerih je branila madjarsko stališče, izvirata edinole iz razumljivega egoizma Nemcev: prvi je vprašanje optantov, kjer so Nemci dali Madjarom prav proti Rumunom zato, ker so sami v istem položaju napram Poljski, in drugič se je Stresemann priključil Angliji, in odbil »investigacijo« na Madjarskem, to se pravi, mednarodno preiskavo v St. Gotthardski aferi tihotapljenja orožja, ker ne želi precendenta za samo Nemčijo, ki je tudi razorožena in se tudi — javna tajnost — oborožuje.

To pa ni vsebovalo nikakega nasprotstva napram Jugoslaviji.

Kadarkoli se razgovarjam z Avstrijci in Nemci, ki so veleevnško orijentirani in ne provincijalno, vselej nanese pogovor na to, da ni med nami nobene resne sporne točke razven Koroške. Često dodajo k tej opazki še to, da morda baš zato Korošci utegnejo postati važna vez med narodoma. To je naziranje ljudi iz Rajha in večine Avstrijcev, razen Koroščev-nacijonalistov. Ne samo, da se koroški Nemci nahajajo v vseh vprašanjih slovenske manjšine v odprtem nasprotju do svoje dunajske vlade, zdaj že celo nastopajo tudi proti bavarskemu in tirolskemu javnemu mišljenju, ki je dozdaj še nekaj veljalo v koroškem pašaliku: to se prav jasno vidi spet ob krizi z Italijo. V Tirolu so hvaležno čuli in čitali odločne besede solidarnosti iz slovanske kraljevine, in če bi res Italija kršila nevtralnost Avstrije in iz Koroške napravila Belgijo leta 1914., potem bi Tirolci in Bavarci branili z dejanji Koroško in morda i nas, a nemških Koroščev dobra polovica bi gledala laški vpad brez gnjeva.

To je, vsaj za danes, žalostna resnica, in da sta Dunaj in Rajh odločno proti takemu razpoloženju zaslepljenih svojih ljudi na jugu, to za enkrat ne more menjati položaja. Seipel sam to zelo obžaluje; dunajska vlada je tudi dala »Heimatschutzu« instruktorja v osebi posebej zato vpokojenega generala Hülgertha, ki gotovo misli o svojih dolžnosti v slučaju laške invazije (čez Trbiž proti Mariboru) tako, kakor je treba — a od ljudstva je komaj polovica takega mišljenja, vsi ostali so italofili. Ni pozabljeno, da je laški divizijski general, ki je stal ob plebiscitu v Beljaku, svečano izjavil zaupnikom — Nemcem: »Če zmagajo Slovani — casus belli za Italijo; mi vam gotovo pomagamo — tako ali tako.«

Seipel je najslabši v Koroški izmed vseh dežel avstrijskih, na gotov način še slabši nego v rdečem Dunaju, kajti tu ima vsaj policijo. Včeraj je sprejel naša dva poslanca v koroškem deželnem zboru, ki sta prišla izrazit kanclerju simpatije v konfliktu z Italijo in referirati o položaju naše manjšine na Koroškem. Je pokazal zanimanje in dobro poučenost o razmerah. Kar je glavno: on je pristaš praktičnega sporazuma vsaj med pokrajino in pokrajino, in sicer na osnovi vzajemnosti v ravnanju z obojnima manjšinama: torej reciprocitete med štajersko oblastjo in Koroško. Seipel sicer ni prijatelj naše države — o tem si nikakor ne delajmo iluzij. A ves je stvaren, trezen in brez plitvih predsodkov, zato se bo dalo po navedenem načrtu priti do sporazuma, kar bi bilo vsem Nemcem velike koncepcije jako po volji in za nas rečna rešitev perečega problema. Seipel sam je optimist v presojanju izgledov tega problema — v ostalem je izrazil upanje na dr. Koroščevo pomoč.

Naši ljudje na Koroškem imajo 80 let temnih izkustev predvsem v šolskem vprašanju. Zato ni čuda, da so skeptični in v mnogem črnogledi. A če širši pogledi dobe enkrat moč v glavah koroških mogočnežev, bo lažje. Ko bodo Nemci enkrat boljše vpoznali, koliko več svobode ima njihov življ v mariborski oblasti, nego naš v Koroški, in ko bodo to uvideli predvsem rajhovci, takrat bo pač velik zid predrt. Zato bo dobro, če ljudje iz Rajha potujejo po naših pokrajinah; in tudi narobe. Začetek je tu: bavarska Akademija znanosti je po nemškem poslaniku v Belgradu povabila našega prosvetnega ministra Grola, da pomaga pri pripravah za izlet jugoslovanskih inteligentov v Nemčijo. Organizira ga bavarska Akademija. Minister je z zahvalo sprejel vabilo. Tudi Joca Jovanović se je izrazil jako povoljno o tem načrtu. In če ves hrup o tekoči južnotirolski krizi rodi le ta uspeh, da pride do tesnejših medsebojnih stikov znanstvenikov, umetnikov in ostalih miroljubnih in plodnih kulturnih delavcev nemškega in našega naroda — potem ni zastonj grmelo iz Rima.

STERMECKI, CELJE.

Želim, da je vsakdo v Jugoslaviji deležen ugodnega nakupa v moji veletrgovini, radi tega razpošiljam naročila čez 500 Din poštnine prosto, pri osebnem nakupu pa povrnem vožnjo v primeru nakupa. Ne sledim konkurenci ter ne vodim cenega in slabega blaga, katero še te nizke cene ni vredno. **Prodajam zajamčeno dobro blago iz najboljših svetovnih ovarn** ker imam samo direktne zveze s tovarnarji iz vseh industrijskih držav v Evropi. Več milijonsko zalogo, katera se nahaja v pritličju, prvem nadstropju in v podstrešnih skladiščih cele ogelne hiše, si vsakdo lahko ogleda in vpraša za cene, ne da bi bil primoran kaj kupiti. Na razpolago je vedno 40 do 50 strokovno neobraženih in prijaznih uslužbencev, kateri dajejo radevolje vsakemu obiskovalcu točna pojasnila in slednje cene od vseh predmetov.

Zaloga sestoji iz sledečih oddelkov in predmetov **Manufakturni oddelek**: sukno, volna, platno, tiskanine in razne tkanine iz bombaža in lanu. **Modni oddelek**: perilo, pletenine, torbarski, nožarski, okleni in kosmetični izdelki, traki, čipke, vezenine in muzikalije, **Konfekcijski oddelek**: gotove obleke za dame, gospode in otroke in klobuki. **Čevljski oddelek**: galanterijski, luksuzni in štrapacni čevlji za dame, gospode in otroke. **Poštorazpošiljalni oddelek in engros oddelek.**

STERMECKI, CELJE.

Kaj je novega

KOLEDAR.

Nedelja, 4. marca. Kazimir, Lucij.

Ponedeljek, 5. marca. Janez Jožef od Križa, Friderik. — Jutri: Koleta. — Solnce vzide ob 6.35 in zaide ob 5.49.

Dunajska vremenska napoved za 4. marca: Še nobene bistvene izpremembe ne bo.

ZGODOVINSKI DNEVI.

4. marca: 1854 se je Kranjska razdelila po okrajih. — 1844 se je rodil Josip Jurčič. — 1829 se je rodil angleški zgodovinar Samuel Rawson Gardiner. — 1852 je umrl ruski pisatelj Nikolaj Vasiljevič Gogolj. — 1869 se je rodil portugalski pisatelj Eugenio de Castro. — 1879 se je rodil slovenski pesnik Josip Murn Aleksandrov.

* * *

★ **Vsi zavedni Slovenci za Mohorjevo družbo! Statistika članov Mohorjeve družbe izkazuje hvala Bogu zopet lep napredek. Vendar pa so še kraji, ki kažejo slejkoprej premalo število članov, pa tudi oni, ki stoje visoko, lahko še veliko store za nadaljnji napredek naše družbe Rok za vpisovanje poteče sicer s 5. marcem, vendar pa bodo poverjeniki sprejemali prijave še ves ta mesec. Vsi zavedni Slovenci, vpišite se nemudoma v Mohorjevo družbo, ki je bila najmočnejši branik slovenstva v preteklosti in bo to svojo veliko kulturno nalogo izpolnjevala tudi v bodočnosti!**

★ **Zgodovina slovenskega naroda** v dobi Napoleonove Ilirije z vsemi vojnimi, kulturnimi, upravnimi in političnimi dogodki, bogato ilustrirana, bo od peterih knjig Mohorjeve družbe izmed najpomembnejših za leto 1928. Noben Slovenec bi ne smel biti brez nje. **Stane samo 5 Din za tistega, ki se naroči še na druge štiri knjige in plača 20 Din članarine.** — Opozarjamo, da v Ljubljani iz prijaznosti sprejema naročnino tudi knjigarna **Nova založba** na Kongresnem trgu in njena podružnica (prej J. Giontini) na Mestnem trgu.

★ **Društvo za nabiranje Narodnega univerzitetnega zaklada.** Ustanovni občni zbor se bo vršil v nedeljo, 11. marca, ob 10. uri v veliki dvorani univerze. — Pripravljalni odbor.

★ **Falzificirane brzojavne nakaznice.** Ker je bilo v zadnjem času več primerov s falzificiranimi brzojavnimi nakaznicami, ki so bile od pošte izplačane, dasi niso bile nikjer vplačane, razglaša poštno ravnateljstvo ministrski odlok, ki odreja, s kakšno pazljivostjo in previdnostjo morajo pošte izplačevati nakaznice, zlasti brzojavne. Pri nakaznicah, ki se glase na »poste restanto« ali za osebe v hotelih, penzionatih itd., kakor tudi pri nakaznicah, ki znašajo več ko 500 Din, a pošta naslovnika ne pozna, mora naslovna pošta vprašati sprejemno pošto, ali je bila tista nakaznica res vplačana. Preden pride odgovor od sprejemne pošte, sme pošta izplačati nakaznice na take naslovnike samo tedaj, če jamčita za naslovnikovo istovetnost s svojim podpisom dve zanesljivi osebi, ki ju pošta pozna.

★ **Katalog slovenskih knjig.** Nova založba je odpomogla nujni potrebi in je izdala katalog slovenskih knjig, ki smo ga že dolgo pogrešali. Društva in posamezni interesentje so že dolgo popraševali po njem. Zdaj ga lahko naroče.

★ **Naši poslanci izposlovali podporo po vremenski nesreči prizadetim Posavčanom.** Nekatere občine brežiškega in sevniškega okraja so bile lansko jesen hudo udarjene po toči. Nesreča je bila tako občutna, da so revnejši sloji letošnjo zimo gladovali radi pomanjkanja kruha. Te dni je nakazal ljubljansk oblastni odbor 10 vagonov koruze po znižani ceni najnujnejše pomoči potrebnim. To podporo sta izposlovala oblastna poslanca Tratnik in Podvinski s pomočjo g. ministra dr. Gosarja. S to požrtvovalnostjo je dokazano, da izvoljeni ljudski zastopniki SLS skrbijo za lajšanje bede svojih volitev.

★ **Volitve v madžarskih občinah.** Povodom volitev v slovenskih občinah Slovenske krajine je veliki župan mariborske oblasti odgovoril na vprašanje interesiranih, da se za madjarske občine razpišejo občinske volitve še to pomlad. Ker se razpis volitev vsak čas pričakuje, vlada za nje že sedaj veliko zanimanje. Želeti bi bilo, da se volitve čimprej razpišejo, kajti z novimi občinskimi sveti se naredi mnogim nerodnostim konec.

★ **Razpisani poštni službi.** Razpisana je služba pogodbenega poštarja pri novootvorjeni pošti v Golniku (V/2). Jamščina 400 Din. Letni prejemki: redna plača 3000 Din, doklada 1500 Din, za telegraf in telefon 360 Din, za prenašanje pošte 6570 Din, za selsko dostavo 5928 Din. — Enaka služba je razpisana pri novootvorjeni pošti v Robu na Dolenjskem. Jamčevina 600 Din. Letni prejemki: redna plača 4800 Din, doklada 2400 Din, za odpravljanje in prevzemanje pošte izven uradnih ur 182 Din, za prenašanje pošte 5840 Din. — Prošnje s prilogami naj se vlagajo na poštno in brzojavno ravnateljstvo v Ljubljani do dne 15. marca. Med prilogami mora biti tudi potrdilo krajevne oblasti, da ima prosilec zagotovljene prostore za pošto, kakor določa čl. 17 pravilnika o državnih pogodb poštah

★ **Oklic.** Alojzij Solak, živinski trgovec, preje stalno bivajoč v Mariboru, Slovenska ulica št. 36, je meseca maja 1926 kupil in le deloma plačal v Kravjeku občina Loče, okraj Konjice, posestvo, ki so mu ga obdelovali drugi ljudje. Na to posestvo je često zahajal, dne 22. maja 1927 oziroma meseca jun. 1927 (ob času spravljanja sena) pa je neznano kam izginil. Ker je imel Alojzij Solak baje v onem času pri sebi večjo vsoto denarja, se sumi, da je bil oropan in nasilno odstranjen, podan pa je tudi sum, da je sam neznano kam pobegnil ker je bil zelo zadolžen. Vsakdo, komur je kaj znanega o Alojziju Solaku, osobito o njegovem bivališču, se naproša, da to javi okrajnemu sodišču, odd. III., v Konjicah, Slovenija.

★ **Knjižica »Prepevajte«** je v tisku. Kakor hitro bo dotiskana, se razpošlje vsem, ki so se prijavili. »Pojte« je še v zalogi. Zalogo vseh Kalanovih knjig je prevzela »Sveta vojska v Ljubljani.

★ **Redni letni pomladni semenj v Čušperku** pri postaji, občina Račna, ki bi se imel vršiti 11. marca, se bo vršil v soboto, dne 10. marca. — Županstvo Račna.

★ **Pustni torek v Kandiji.** Zadnjič smo poročali, da je kazalo Novo mesto letošnji predpust precej mirno lice, da je tudi pustni torek minil v mirnem razpoloženju in da niti ni bilo običajne maškarade. Ni pa potekel tako mirno pustni torek v Kandiji. Še danes tvori dogodek tega dne nebroj govoric po Novem mestu in gostilnah. »Jutro« je prineslo pod naslovom: »Preprečena aretacija izgrednika« dolgo notico. Kakor smo doznali se je dogodek, ki vzbuja splošno zanimanje, odigraval tako-le: Ludovik Florjančič, hlapec v tovarni »Gorjanci«, je bil aretiran od novomeške policije pred Grmovo trgovino ter prepeljan v zapore v mestni hiši. Iz zaporov je pa pobegnil ter se napotil do Sedlarjeve gostilne v Kandiji, kjer je imel konje in voz. Voz je bil obložen s tremi vrečami moke, z nekaj obroči žice in s koruzo za zobanje konjem. Dva novomeška stražnika sta ga zasledovala. Ko sta prišla v gostilno, je pobegnil Florjančič čez dvorišče proti kolarski delavnici. Izsledil ga je eden izmed stražnikov v podstrešku pri hlevu ter po zatrjevanju očividcev udaril s pendrekom po glavi. Ko je prišel še drugi stražnik, sta ga poskusila aretirati. Držala sta ga vsak za eno roko: eden z verižico, drugi z vrvico in pripeljala na dvorišče med gostilno in kolarnico. Tam je Florjančič prosil, naj ga ne tepeta. Branil se je aretaciji, nakar je dobil še enkrat po glavi. Zbrala se je okrog množica ljudi, ki je vpila: Ne tepite ga, ampak aretirajte ga. Očividci zatrjujejo, da ljudje niso imeli v rokah nikakih kolov ali ročic in da je neresnično, da bi bil Florjančič še enkrat pobegnil in vzel kopačico ter hotel stražnike napasti. Aretacijo sta stražnika opustila, ko sta videla razburjeno množico in odšla. Florjančič je bil ves krvav po obrazu in je odšel v bolnico. Zatrjuje se tudi, da ni nihče vodil množice proti stražnikoma. — Točno sliko celega dogodka bo podala kazenska preiskava. Dogodek je opazovalo do 50 očividcev.

★ **Aretacija svetovnega pustolovca.** V kavarni Esplanade v Zagrebu je bil 28. t. m. aretiran svetovni slepar, pustolovec in lažni časnikar Matija Matišič, rodom iz Travnika. Zadnje čase je živel Matišić v Parizu, kjer je izvršil številne sleparije. Med drugim je ogoljufal za večji znesek trgovsko agencijo »Commercia«, ki je razpisala 10.000 frankov nagrade onemu, ki Matišiča izsledi. Ko je Matišić spoznal, da v Pariju ni več varno zanj, je prišel v Jugoslavijo kot velik gospod. V kavarni »Esplanade« se ni še dobro ogrel, ko je že padel v roke dvema detektivoma. Za Matišičem je izdala tiralico tudi berlinska policija, ravno tako pa tudi naše oblasti, ker je pobegnil od vojakov. O njegovi aretaciji je bila obveščena pariška policija, ki bo gotovo dala dovolj dragocene tvarine o Matišičevih dejanjih.

★ **Po 17 letih odkrit zločin** Te dni je bil v vasi Presnici pri Glini odkrit težak zločin, ki se je izvršil že pred 17 leti. Že leta 1911. je na dosedaj nepojasnjen način izginil kmet

»Tuj greh, tuj greh! Franca, zakaj si nam to storila?«

»Da, zakaj?« je mrzlo kot smrt ponovila Franca.

»In se zdaj ne omožiš? Ti se moraš vendar omožiti?«

»Tine noče! On hoče grunt, da bo lahko plačal mešetarino. Da bo lahko dal njivo!«

S strašno jedkostjo je govorila te besede.

»Pa mu daj grunt, da ne boš v sramoti, Franca!« je jeknil Matijec. »Pa mu ga daj! Pomisli, da si na Mohorjevem gospodinja, da ne bo sramote.«

»Grunt ni moj, grunt je očetov!«

»On ga je spravil skupaj, res!« je potrdil Matijec. »Pa mu ga daj pol!«

»On hoče vse!«

»Jaz, Franca, jaz bi te bil vzel, o, kako rad vzel brez grunta, jaz te še danes, še danes vzamem, Franca. Franca, še danes! Kakršna si!«

S silnim sunkom je zadušil v sebi neznan hladen odpor in zoprno čustvo ob misli na vse to. Oprijel se je za mizo in ponovil:

»Še danes! Kakršna si!«

»Praviš, še danes in kakršna si. O, čutim, kaj praviš. Če bi bil rekel: ‚Jaz te vzamem', samo to, samo te besede!« je jokala Franca, »bi vedela, da je vse tako, kakor je bilo, pa praviš: ‚še danes in kakršna si!' Iz usmiljenja praviš!«

»Jaz te vzamem,« je počasi slovkoval Matijec, »jaz te vzamem. Kar bo, Franca, ne bo pogrešalo očeta!«

»Prepozno, Matijec, čemu bi še tebi bila v pokoro. Naj bo meni v pokoro, jaz moram za pravim očetom, jaz moram za Tinetom!«

In sta si stala nasproti, oba tako nesrečna in bedna, tako trpeča in trepetajoča od srčne bolečine.

»O, da bi umrla!« je dahnila Franca.

Matijec pa je nemo, s čudno grozo v očeh odtaval iz kuhinje v hlev, sedel v jasli ter ni opazil, kako mu teliček slini praznične hlače.

Alice Wright:

Magično - toda tragično

Pri nas so ustanavljali dečje zavetišče in gospodu vikarju sem na njegovo prigovarjanje obljubil, da bom po svojih skromnih močeh sodeloval pri dobrodelni prireditvi. Ker nisem tak kot je Angelika, ki ne zna peti, a vendar poje, sem mislil, da bom občinstvo najbolj razveselil, ako mu pokažem par mojih čarovniških trikov.

Gospod vikar, ki je bil duša cele akcije, je v resnici dal moje ime natisniti na lepake med spored. Povem pa kar brez ovinkov, da mi ni bilo nič kaj prijetno pri srcu, ko sem oni slavnostni večer stopil na oder. Domači zajec, katerega sem stiskal v notranjem žepu fraka, nikakor ni hotel mirovati in tudi morski prašiček, ki je sameval v drugem žepu, se ni nič kaj dobro počutil, kajti venomer se je skušal oprostiti ujetništva s tem, da mi je hotel pregrizti žep.

Po drugih žepih sem imel skrite razne igralne karte, zložljive kozarce in druge take stvari, kakršne pač »čarovnik« potrebuje, ko razkazuje svoje »umetnosti«.

»Gospoda moja,« sem pričel z nekoliko tresočim glasom, »moja prva točka bo ta, da bom pustil izginiti žepni robec. Morda je kateri izmed navzočih gospodov tako prijazen, da mi posodi velik žepni robec in visoki cilinder?«

Ko sem zaželjeno imel v rokah, sem stopil k mizi, položil robec pod cilinder ter parkrat pobobnal po njem z mojo »čudodelno« paličico. »Halo, pokus, presto pokus,« sem klical, kazaje na cilinder. »Sedaj gospoda moja, sedaj pazite, žepni robec je izginil v nič.«

Na žalost pa moram povedati, da ni izginil, zakaj pozabil sem okoli robca oviti elastiko, katera bi bila pomagala, da bi robec v neopaženem trenotku izginil v moj žep. Ta neuspeh pa me je seveda primerno razkačil, tako da sem lopnil po cilindru, katerega pa je moja čarobna paličica z udarcem preluknjala.

Občinstvo je veselo vzklikalo in ploskalo, le lastnik cilindra in pa Angelika, ki je bila seveda tudi v dvorani, da sta se jezila. Kako bi se ne, gospod v takem, docela neprijetnem položaju, Angelika pa tudi ni tako nespametna, da ne bi vedela, da bo treba cilinder plačati.

Med tem ko sem gospoda, ki mi je posodil cilinder, pomirjeval in tolažil, je morski prešiček vendarle pregrizel žep ter se osvobodil iz neprijetnega položaja. Toda, to bi še ne bilo tako hudo, če bi prašiček ne padel ravno na ramo sodnikovi soprogi. To je bilo vpitja in cvilenja, predno so ga vjeli. Galerija pa se je majala od smeha.

Pri zahvaljevanju gospodu, ki mi je prašička pomolil nazaj na oder, sem se najbrž pregloboko priklonil, ali pa sem bil preveč neroden, kar sicer pri »čarovniku« ne bi smelo biti, kajti ob gromovitem smehu celokupne publike je zajec prilezel izpod telovnika, telebnil na tla ter izginil za kulisami.

Potegnil sem iz žepa robec, da bi si otrl potno čelo, segel pa sem v napačni žep in cel šop igralnih kart, ki sem jih imel pripravljene za nove trike, sem stresel po odru. To me je popolnoma zmedlo, predvsem sem mislil na vse očitke, katere bom moral prešlišati od Angelike.

V tej zmedenosti sem butnil ob mizo, ki se je z velikim ropotom prevrnila, pri tem pa sta izpod mize vzletela po dvorani dva goloba, katera sem tudi imel pripravljena, da ju pričaram iz pokrite ponve, v kateri bi se bila cvrla.

»Gospoda moja,« sem pomirjal občinstvo, ki je vzklikalo po dvorani frfotajočima goloboma, »sedaj je sledila največja iluzija sedanjega stoletja. Nekaj sličnega še ni bilo videti. Vpričo vas, gospoda moja, bom namreč sežgal bankovec za deset funtov, nato pa ga bom vrnil lastniku popolnoma nepokvarjenega in nedotaknjenega. Prosim, da bi mi kdo izmed gospodov posodil bankovec za deset funtov.«

Po precej dolgem in mučnem semintja, mi je neki gospod vendarle izročil zaželjeni denar, katerega sem vrgel v pripravljeno posodo z dvojnim dnom. Bankovec je neopaženo padel na varno, nakar sem kos pripravljenega papirja v posodi zažgal. Ko je papir dogorel, sem pepel pokril s kosom črnega platna ter s palčico kazaje klical: Pridi, pridi, v moj žep izgini, ena dve...« Segel sem v notranji žep fraka ter privlekel na dan bankovec za deset funtov šterlingov. Seveda je bil to drug bankovec, ki sem ga imel pripravljenega in mi ga je posodila Angelika.

Vrnil sem ga prijaznemu gospodu, se poklonil občinstvu ter med gromovitim ploskanjem izginil za kulisami.

»Kako si pa to napravil,« me je vprašala Angelka, ko sva sedela pri večerji. »To je bilo v resnici nekaj imponirujočega.«

»A, kaj. Čisto priprosta stvar, draga moja Angelika,« sem odvrnil ter ji pokazal posodo z dvojnim dnom. »Le poglej, tu je prvotni bankovec, popolnoma nepokvarjen,« sem dejal ter ga izročil Angeliki.

Angelika je nekaj časa ogledovala bankovec, nekaj časa pa mene. Nato pa vprašala: »Ali si dotičnemu gospodu dal pravi bankovec za tole stvar?«

»I kajpada sem ga. Čemu to vprašanje?«

»Ti si pa zares izboren copernik, John,« je dejala Angelika v zaničljivem tonu. »Mar ne vidiš, da je tole čisto navaden falsifikat, ti si pa dal zanj pristen denar in poleg tega še mojega. O, ti pa ti.«

Od tedaj ne nastopam več na odru, predvsem ne kot čarovnik.

Kupujte stadionske srečke!

Žrebanje bo nepreklicno dne 25. marca

Moč, lepota in zdravje

Stari Grki so hoteli izraziti dušo človekovo in plemenitost njegovega naziranja primerno tudi v telesu; niso razlikovali več duše in telesa, temveč jim je bilo oboje skupna harmonična celota, podoba moči, lepote in zdravja. Zato so dobili njih vzori, bogovi, najlepše in najpopolnejše oblike. Telesne svoje vrline so pokazali Grki pač najlepše pri velikih svečanostih, pri velikih tekmah. To se je vršilo pri znanih olimpijskih igrah. Tekmece je gledalo občinstvo v stadionu. Naraven je bil, s šest metrov visoko nasutim robom; 192 m je bil dolg, 32 m širok. Hipodrom pa, ki so na njem prirejali v poznejših časih dirke, je bil dvakrat 192 m dolg in 130 m širok.

Sedaj je nekoliko drugače kot je bilo tedaj. Stadioni so dobili večkrat drugačno obliko, število tekem se je pomnožilo, krogla vidimo in kladivo in kopje, česar v starem veku ni bilo, dalje kolo in žogo, plavače in veslave itd. A **idealno jedro olimpijskih iger** je ostalo isto kot je bilo prej: etična in zdravstvena kultura telesa, pobuda sportne častihlepnosti posameznika in s tem vred pobuda tekmovanja narodov, vzgoja k disciplini, resnosti in vztrajnosti, dvig ljudskega zdravja z vzgojitvijo krepkega rodu. Sport je telesna vaja iz ljubezni do stvari. Prvo njegovo načelo je: **Zastaviti vse moči za lasten narod in zmagati!** Za tem ciljem so šli Grki, njih sport je ostal trajen ideal telesne kulture, moderne olimpijske igre so si ta ideal osvojile. Kakor v starem veku, vidiš tudi v sedanjih dneh torišča, kjer nastopijo borci v skupni tekmi, kakor takrat si tudi sedaj gradimo stadione; lepši so morebiti in veličastnejši, a cilj jim je isti.

Prve moderne olimpijske igre so se vršile v stadionu v Atenah l. 1896; nato v Parizu 1900, v St. Louisu v Ameriki 1904, v Londonu 1908, v Stockholmu 1912, v Antwerpu 1920, v Parizu 1924. Leta 1916 se igre niso vršile, olimpijski ideal se ne strinja s krvavo bojno igro. Ker so se vmes enkrat, l. 1906, vršile v Atenah olimpijske igre izven programa, bodo letošnje igre v Amsterdamu devete po vrsti. Deseta prireditev se bo vršila leta 1932 v Los Angeles v Ameriki, ker gradijo v ta namen ogromen stadion.

Seveda pa ne moremo čakati prav na olimpijske igre, da si baš za to priliko zgradimo stadion; telesne sile je treba uriti na pripravnih krajih tudi izven tekem, pripravljati se je treba in tekmovati je treba, čeprav ne za olimpijske igre. Saj je cilj telesne in duševne kulture tudi brez teh iger isti. Zmeraj bolj se javlja klic po igriščih in tekmovališčih, ne samo začasnih, temveč trajnih. In tako rastejo **stadioni** iz tal vsepovsod, zdijo se nam **središča narodovega zdravja, njegove moči in lepote;** ljudsko srce bije tam, pozornost narodova je obrnjena tja.

Prvi pravi stadion v modernem času so si zgradile Atene; ves je iz marmorja in vdelan v naravo; na eni strani je odprt, pravtako kakor je bilo v starem veku običajno. Stadioni v starem veku niso bili pokriti. Ni bilo prav nič treba! Skoraj vedno modro je tam doli na jugu nebo, streha je nepotrebna; saj tudi gledališča zunaj na prostem v Grčiji niso bila pokrita. Isto opazuješ danes v Kaliforniji, ki ima približno tako podnebje kot Grška ali Sicilija. Brez pokritih tribun je na primer stadion v San Francisco v Kaliforniji; tudi on v naravo vdelan, naravna skleda, vzponi okolice so prostori za gledavce. Naravi prilagoden je tudi **stadion v Kölnu,** z vsemi stranskimi napravami, znan našim telovadcem od predlanskih tekem. Kar daje kölnskim napravam posebno privlačnost in mikavnost, to so njih nasadi, to je njih trata. Kamorkoli pogledaš, povsod samo zelenje, povsod isti izraz vabečega te zdravja. S temi napravami si je zagotovilo mesto Köln trajen in krasen spomenik na polju telesne kulture, na polju dviga narodove moči in lepote in narodovega zdravja.

Ne sicer v naravo vdelan, a izdelan iz materiala okolice je stadion v Stockholmu, eden najlepših, čeprav ne med največjimi. Stadion v Colombes (Pariz) slovi kot najbolj hiter; pazljivost in sreča pri gradbi sta tako ugodno sodelovali, da se morejo doseči tam v istih razmerah lepši uspehi kot drugod. Stadion v Amsterdamu ima pokrite tribune in ima prostora za 40.000 gledavcev. V naših podnebnih razmerah so pokriti prostori potrebni; imajo tudi že stadione, ki so vsi pokriti, tudi tekmovališča.

Velikost modernih stadionov je različna; stockholmski na primer ima prostora za 20.000 gledavcev, wembleyski v Londonu za 100.000 in v gneči tudi za 150.000; med tema dvema izmerama se giblje sprejemna možnost drugih stadionov.

Če se ozremo vsenaokoli in če pogledamo slednjič **naš ljubljanski stadion,** moremo odkrito reči: Vsi so lepi, najlepši si pa ti! Mislimo pri tem na oboje: na **tehniško zgradbo in na okolico.** Najboljši tehniški mojster mu je posvetil svoje moči, svojo dušo je vanj vlil. In okolica! Kje imaš tak okvir? Naštej mi vse stadione sveta in povej mi, kje te pozdravlja tako lep venec gora kot so Kamniške Alpe in Karavanke in v ozadju Triglavsko gorovje in naprej naokoli vse to milo in ljubko gorenjsko, notranjsko in dolenjsko gričevje! Z našim stadionom je isto kot z lepoto naše dežele: Nismo je poznali, tujci so nam jo odkrili in pokazali. In zavedli smo se, kaj imamo. In ko nam bodo tujci odkrili in pokazali naš stadion, se bomo zavedli, kaj imamo.

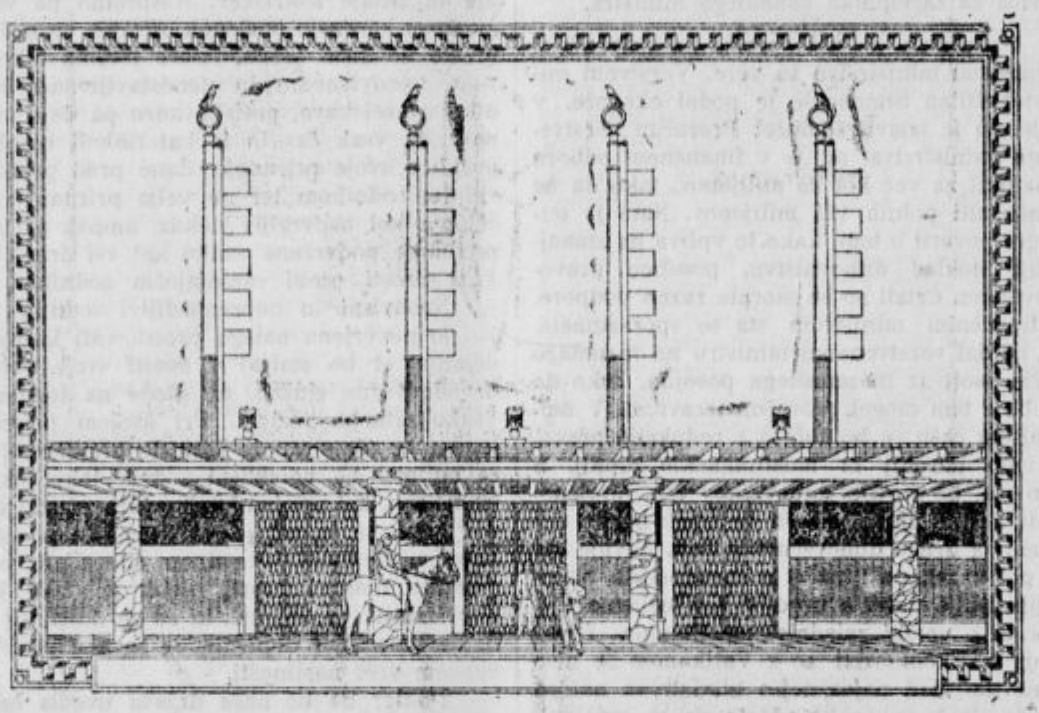

Portal Ljubljanskega stadiona.

Tako je zamišljen vhod v naš stadion. Mnogo bo treba dela in mnogo denarja, preden bo vse gotovo. Zato sezimo pridno po stadionskih srečkah. Prej ko bo denar zbran, prej bo dograjeno naše torišče moči, lepote in zdravja.

Na VI. telovadno akademijo JOZ!

Jugoslovanska orlovska zveza nam poda vsako leto reprezentančno prireditev z izvirnimi in izbranimi točkami iz vseh strok orlovske telovadbe. Letošnja — šesta — se bo vršila danes v veliki dvorani hotela Union. Novost bo, da bodo članice v prostih vajah za l. 1928. (5. točka) nastopile v obleki, za katero je izdelal načrt priznan umetnik kot osnutek za nov orliški kroj. V kroju je združena dekliška ljubeznivost in preprostost ter dekliška resnost. Ker se prav nič ne ozira na dnevno modo, ki se z vsako sezono menja, kroj v prvem hipu osupne, kot vsako izvirno umetniško delo, čim dalj pa ga gledaš, tem bolj vidiš, da je na njem delala umetniška potenca.

Spored akademije bo naslednji:

Fanfara.
1. Člani: Proste vaje za l. 1928.
2. Člani: Bradlja.
3. Članice: Ritmično rajanje. S spremljevanjem klavirja.
4. Člani: Oj Doberdob. S spremljevanjem moškega zbora.
5. Članice: Prste vaje za l. 1928.
6. Govor.

Odmor.

Fanfara.
7. Člani: Krogi.
8. Članice: Barcarola. S spremljevanjem klavirja.
9. Člani: Gimnastika.
10. Članice: Aida. S spremljevanjem klavirja.
11. Člani: Drog.
12. Člani: Red — zastop! S spremljevanjem klavirja.

Začetek ob 8. uri.

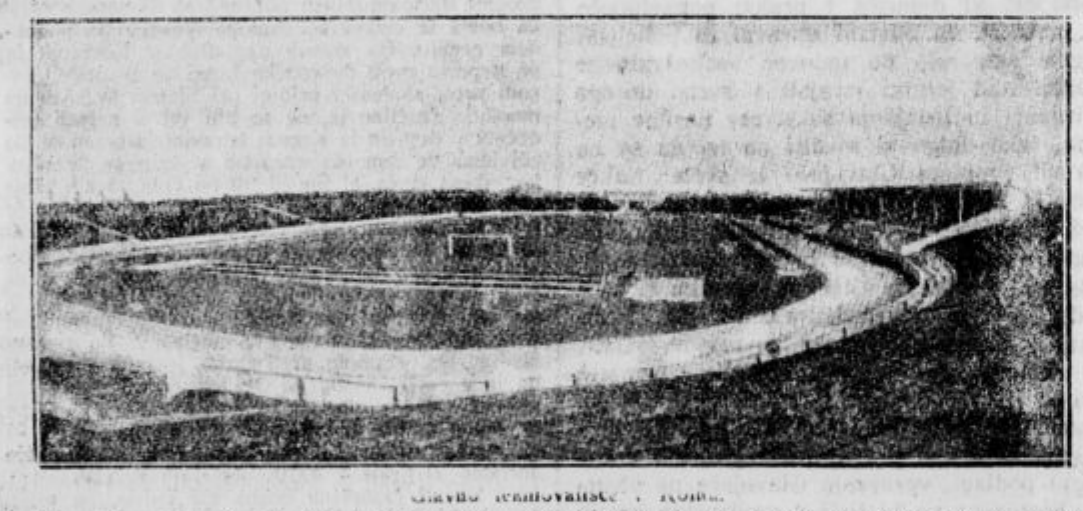

Glavno tekmovališče v Kölnu.

Tu notri so si vojevali naši telovadci zmage. Tekmovališč je več, skoraj za vsako sportno panogo drugo. Takoj na levo in desno tu naslikanega stadiona sta še dve nekoliko manjši tekmovališči oziroma igrišči.

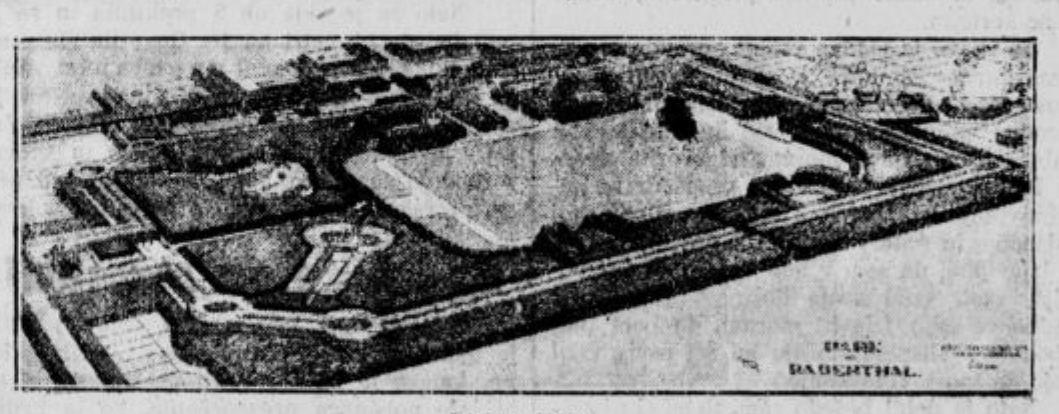

Park v Kölnu.

V članku pišemo, da so obdane vse sportne naprave v Kölnu okrog in okrog od zelenja, od trat in gozdnih parkov. Ni je zlepa občine, ki bi toliko skrbela za zdravje občanov kot je kölnska. Vse njene tozadevne naprave so vzorne. V Köln se hodijo od vsepovsod učit, kako je treba graditi higijenske sportne naprave.

Strašno razodetje . . .

Šestnajsto poglavje iz povesti: Višarska polena.

(Spisal Narte Velikonja. — Izide letos kot Večernice med publikacijami Družbe sv. Mohorja.)

Mlada vdova Franca se je tisto jutro res slabo počutila; ko pa ji je bil še ded Mohor vrgel v obraz tiste težke besede, iz katerih je sklepala, da ne bo mogla več skrivati, kako je z njo, se je je loteval srčni krč. Kot da drevi z vrh strmega prepada in ne more najti bilke, da bi se prijela.

»Drčim,« ji je prišlo na misel, »drčim, zdaj že drugi vidijo, da drčim. O, v sramoto drčim.« In lotevala se je je vrtoglavica. »Zdaj mora biti konec.«

Sedela je zamišljena, vase zatopljena na ognjišču ter si nevede brisala solze, ki so ji začele kapljati po licu.

»O Bog, kakšno hudo pokoro si mi odmeril!« je vzdihnila. »Kakšno strašno pokoro. Da bodo še drugi trpeli zaradi mene. Ubogi oče Mohor, če bom morala hlapcu Tinetu res vse zapisati!«

Obšla jo je topa bolečina, roke so ji padle na kolena, pogled ji je ušel v naročje.

»Kako si je želel otročička moj pokojni Francè, kako sem si želela jaz. In kako bi bilo, če bi bilo prav! In se druge obrnejo z radostjo v očeh sredi cerkve in se naslonijo na moža p[illegible] — jaz, o, jaz pa si želim smrti, jaz k[illegible] v stiski in težavi, da ljudje ne op[illegible] bi se v zemljo, ki grehe pokrije.«

Ozrla [illegible] skozi okno ter zagledala lastovičje gnezdo pod streho. Lastovica je prinesla muho in v gnezdu je začvrčalo, kakor bi polila žerjavico.

»Lastovka ne skriva, vsa srečna je v svoji skrbi. In Zanetka komaj gre in se smehlja sama vase,« je zrla za sosedo, ki je šla po vode. »Sreča, sama sreča, samo jaz, samo jaz — o, če bi se ta hip zrušila streha name!«

Pretresel jo je krčevit jok, ki jo je davil v grlu ter topil vse njene žilice v strašno bolečino.

S solzami v očeh jo je našel svak Matijec. Naredil se je, kakor da ne vidi njenih solz. Ker se ni ozrla, ko je vstopil, je zakašljal.

Franca si je obrisala solze ter hotela vstati, najmanj si je želela v tem hipu Matijca.

Matijec je še enkrat zakašljal, potegnil iz omare žeblje in kladivo in ko je trikrat prebral žeblje in dobro minuto potežkaval kladivo, je stopil k njej.

»Ne zameri, Franca, enkrat, sem dejal, da ti moram povedati.«

Franca se je zdrznila in nehote so ji roke ušle v naročje. Čakala je, in ker Matijec le ni nadaljeval, je vprašala: »Kaj pa je, Matijec?«

»Tisto, radi tiste njive!«

»Kako?«

»Tisto s stricem!«

»Za mene!« je bruhnila Franca vsa ogorčena. »Za mene ste barantali kakor za kravo!«

»Nismo barantali, Franca!« je dvignil Matijec roko kakor k prisegi. »Nismo barantali; Bo gmi je priča, da jaz nisem! Rekli so, da naj obljubim njivo stricu, če te vzamem. On sam je prišel s to besedo. Ne maram, Franca, da bi mislila slabo, če ni res. Tega ne maram. Stori drugače, kar hočeš, samo tega ne misli.«

Matijcu so solze stopile v oči. Kakor neboglјen otrok je stal pred njo ter jo nepremično zrl.

»Samo tega ne misli! Jaz nisem, Franca! Da boš vedela, to sem povedal, Franca!«

In je hotel oditi, kakor da ga je sram.

»In kdo si je izmislil, Matijec?«

»Mislim, da sam stric. Saj oče bi jo bil že prej lahko dal, njivo. Stric Matevž!«

»Stric Matevž?«

»Kdo pa drugi, če se je on ponujal, da bo posrednik!«

»In ti si vse to vedel?«

»Rekel mi je in jaz nisem maral. Zato mi je hudo, Franca, da bi nič hudega ne mislila.«

»Stric Matevž? In da jaz nisem prej tega pomislila. Da nisem prej pomislila! O, usmiljeni Bog!«

In planila je v krčevit jok.

Čuden, groze in praznote poln prepad je zazijal pred njenimi očmi.

»O, da nisem prej pomislila!«

Matijcu je bilo nerodno pri tem, da bi bil najrajši izginil. Bal se je, da bodo ljudje videli. Toda ostal je, kakor vkopan na mestu, ter ponavljal njene zadnje besede. »Da nisi prej pomislila? Česa nisi pomislila?«

»Teta Kosmačka pa je pri meni snubila drugega. Potem, kar se je bilo zgodilo tebi s stricem! Drugega, Matijec! Za Tineta! Vso nedeljo popoldne!«

»Snubi pač lahko!« je povlekel Matijec, ki ga je bilo nekaj sunilo v srce. »Snubi lahko komurkoli!«

»Ti, ki ne razumeš!« je bruhnila, očitajoč si vse, kar je kdaj slabo mislila o Matijcu. »Ali ne vidiš, da je stric poslal od druge strani teto! Ali ne vidiš, kako so od druge strani barantali za kravo, Matijec?«

»To še nič hudega ni. Krava je še v hlevu!« je tlesknil z rokami kakor otrok. »Krava je še v hlevu!«

»Krave ni več v hlevu!« je trpko in odločno rekla s svinčenim glasom Franca. »O, moj Bog, krave ni več v hlevu! In zakaj, Matijec,« je jokaje očitala, »zakaj nisi tega prej povedal?«

»Kaj jaz vem; saj sam ne vem. Niti do besede nisem prišel. Ker je stric tako naglo zaobrnil, in potem si odšla kakor burja. Kaj jaz vem!«

»In zdaj je prepozno!« je grizla vase, »zdaj je prepozno!«

»Kako je prepozno, Franca? Franca, če ti je kaj zame kdaj bilo in če ti je, Franca, reci! Kar reci, zapiševa oklice!«

»Kaj ti veš? Rekla sem, da je prepozno. Zavezana sem, o kako zavezana!«

»Zavezana? Če nisi rada, Franca, odveži! Samo če nisi rada?«

»Ne morem, Matijec!«

»Ne moreš?« je vprašal ter zamotovilil, kakor da se pogreza. Nejasen občutek mu je zaživel v srcu.

»Ne, ne morem! Tine me je zbarantal, Matijec!«

»I, če si kaj rekla, beseda še ni konj!«

»Ali ne vidiš, Matijec, ali ne veš, Matijec, kaj je z menoj. Vsi ljudje vidijo, tvoj oče že vidi, samo ti, samo ti bi vzel tuj greh nase!« je s čudnim pričakovanjem planila z besedo.

»Kako tuj greh? Tuj greh praviš?«

»Tinetov greh!«

Zameglilo se mu je pred očmi, kakor da ga je kdo udaril po glavi. Šele sedaj so mu misli našle vozel, da je razumel. Nato se je naslonil na steno ter strmo zroč predse ponavljal:

svoje uslužbenke, konkretnih dejstev za to pa ni imel. Ko je zadevo sporočil policiji, je ta hitro posegla vmes in kmalu ugotovila, kam je pogrešano blago šlo. V petek zjutraj je policija pod vodstvom rev. nadzornika g. Grudna izvršila pri štirih uslužbenkah hišno preiskavo, Uspeh preiskave je bil presenetljiv. Policijski agentje so zaplenili pri njih ogromno množino finega modnega blaga, oblek, perila, rokavic, svilenih nogavic, kravat ter drugih galanterijskih in modnih predmetov. Vse štiri uslužbenke, Jožica R., Rozi K., Jožica T. in Marija D., so bile v trgovini medseboj domenjene in so sporazumno odnašale blago iz trgovine na svoj dom. Jožica R., ki je bila nekaka voditeljica vse tatinske družbice, je bila v časih največjega prometa v trgovini zaposlena tudi kot pomožna blagajničarka. Da toliko časa niso mogli priti tatvinam na sled, je vzrok v tem, da so druga drugi pomagale in se medseboj prikrivale, tako, da si nista bila gospodar in drugo pošteno osobje dolgo časa na jasnem, kdo v trgovini krade. Vse štiri so bile v petek aretirane. Jožica R. se je sicer nekaj časa branila iti v zapor, nakar so poslali po zeleni odgonski voz. Ta čas pa se je že premislila in je šla raje peš z detektivom, na voz pa so naložili pri njej zaplenjeno blago. Skupna vrednost v Šinkovčevi trgovini pokradenih predmetov znaša 55.000 Din. Vse štiri tatice se nahaja sedaj v policijskih zaporih v justični palači in bodo v ponedeljek izročene sodišču.

Pevska vaja »Ljubljane« v ponedeljek 5. t. m. radi koncerta Glasbene Matice odpade, pač pa se vrši zato v torek 6. t. m. ob 8 zvečer vaja celokupnega zbora. Radi bližnjih nastopov udeležba obvezna. Pevovodja.

⊙ **Stalni volivni imenik za volitve občinskega odbora za mesto Ljubljano, za volitve v narodno skupščino in za volitve v oblastno in sresko skupščino.** V smislu člena 6 zakona o volivnih imenikih se javno razglaša, da je stalni volivni imenik za volitve občinskega odbora za mesto Ljubljano, za volitve v narodno skupščino in za volitve v oblastno in sresko skupščino od deželnega sodišča potrjen ter od 5. marca t. l. nadalje pri mestnem magistratu (mestni volivni kataster, Mestni trg št. 2, I. nad., soba št. 21) ob običajnih uradnih urah od 8. do 14. ure stalno razgrnjen vsakomur na vpogled. Vsakdo ima pravico, da v navedenih urah volivni imenik pregleda, prepiše, razglasi ali natisne ter da zahteva bodisi zase, bodisi za drugega, naj se v njem popravi, kar misli, da je treba popraviti. Popravek volivnega imenika se more pri mestnem magistratu zahtevati neposredno ustno ali pismeno ter se morajo vsaki zahtevi popravka priložiti potrebna dokazila. Za dokaze morejo služiti polnoveljavne listine. Po določilih člena 12. navedenega zakona 15 dni po razpisu volitev zahteve po popravkih niso več dopustne. Pri vseh navedenih volitvah bodo smele glasovati le one osebe, ki so vpisane v ta stalni volivni imenik.

⊙ **Samomorilna manija.** Neki A. L. se je v samomorilnem namenu nekoliko obstrelil z revolverjem. Samoumor se mu ni posrečil. — Služkinja Malči K. se je sprla s svojo gospodinjo in od nje pobegnila. Pustila pa je pismo da gre iz užaljenja prostovoljno v smrt. Gospodinja je mnenja, da je 16 letno dekle res zmožno uresničiti to svojo misel in se boji, da si ne bi storilo kaj hudega.

⊙ **Tatvine.** Trgovcu Ivanu Župančiču je bilo dne 2. t. m. opoldne ukradeno iz vežo poštnega čekovnega urada v Beethovnovi ulici 1500 Din vredno kolo. — Emi Kogojevi, prodajalki čevljev, stanujoči v Florijanski ulici, je neki pijanec ukradel 600 Din vreden ročni voziček.

⊙ **Vlom.** V prostore prosvetnega odseka Delavske zbornice v Gradišču je vlomil neznan vlomilec, ki je odnesel le nekaj malenkosti ter štiri štampiljke, ki pa so že proglašene za neveljavne. Tat je stikal najbrže za denarjem, pa ga ni dobil.

⊙ **Kristofič-Bučar: Bluze, otroške obleke!**

GOSPODJE!
Lepo SRAJCO za VEČER
dobro oblikovan OVRATNIK
lepo OVRATNICO
ima G. CADEŽ
STRITARJEVA ULICA

Maribor

□ **Ravnatelj g. Josip Zidanšek 70letnik.** Danes 4. marca je dopolnil bivši dolgoletni ravnatelj dijaškega semenišča in profesor bogoslovja g. Josip Zidanšek 70letnico. Jubilant se je rodil 4. marca 1858 v Špitaliču pri Konjicah in je bil po izborno končanih srednješolskih in bogoslovnih študijah posvečen v mašnika 20. julija 1883. Služil je vojake in se udeležil okupacije Bosne. Precej let je bil tajnik škofa Stepišnika. Zgodaj je prevzel mesto bibljcista na mariborskem bogoslovju, katero službo vrši še danes. Dolgo časa je bil tudi ravnatelj dijaškega semenišča. Vsa inteligenca duhovskega in lajiškega stanu na slovenskem Štajerskem pozna g. ravnatelja in ga ima v najboljšem spominu kot profesorja in vzgojitelja. G. Zidanšek je veliko in daleč po svetu potoval. Zanimiv je popis njegovega jeruzalemskega romanja. Kot eden najboljših biblicistov je prestavil novi zakon in objavljal v »Voditelju« razlage Pavlovih pisem. G. Zidanšek je najstarejši duhovnik v Mariboru, je bil do zadnjega časa čil ter zdrav in vsakdo se je čudil njegovj krepkosti in živahnosti. Pred dnevi ga je položila bolezen na bolniško posteljo, a dal Bog, da bi jo premagal prav kmalu in se veselil 70letnice v krogu duhovnih tovarišev, prijateljev in znancev.

□ **Točno ob 8. uri!** Če tudi se splošno dogaja, da se koncerti in razne prireditve začnejo s polurno zamudo, vendar se to v sredo večer pri koncertu »Stvarjenje« ne bo zgodilo, ker je mnogo zunanjih gostov prijavljenih, ki gredo z nočnimi vlaki domov. Uljudno zato prosimo, da nam p. n. udeleženci omogočijo točni začetek koncerta.

□ **Za dijaštvo** se izvaja koncert Haydn »Stvarjenje« v torek popoldne ob 3. uri za vstopnino 3 Din. Vstopnice se dobijo v vseh srednjih in meščanskih šolah danes in jutri, kakor tudj od pol 3. do 3. ure pri blagajni.

□ **Za ravnatelja javne borze dela** v Mariboru je imenovan oblastni posl. g. Štabej.

□ **Mariborski oblastni odbor** prevzame dne 6. marca kmetijsko kontrolno postajo v Mariboru; dne 8. marca pa semenopoljsko postajo v Beltincih.

□ **Prosvetna zveza v Mariboru.** Opozarjamo na zanimivi in poučni prosvetni večer dne 8. marca ob 20. uri v dvorani Zadružne banke, na katerem bo predaval gosp. prof. Janko Mlakar iz Ljubljane o ognjenjkih Vezuvu in Etni.

□ **Tečaj za šivanje.** Mariborsko slovensko žensko društvo bo priredilo dvamesečni nedeljski tečaj za šivanje oblek in perila. Kdor se namerava udeležiti, naj se prijavi do 10. marca v trgovini ge. Brišnik, kjer dobj tudi natančna pojasnila.

□ **Še o krivcih pri Balkan Kreditu.** Poročali smo že, da je radi poneverbe 60.000 Din pri Balkan Kreditu bil aretiran avstrijski Nemec Perschke, ki je v zaporih okrožnega sodišča v Mariboru. Perschkov drug Smole je pobegnil v Avstrijo in od tamkaj po časopisnih vesteh v Hamburg. Poleg poneverbe pri Balkan Kreditu ima Smole na vesti več lahkomiselnih dolgov, obljub zakona, kljub dejstvu, da je že poročen in še živi njegova legitimna žena. Mariborska policija zasleduje Smoleta potom tiralice in je upanje, da ga bo zajela roka pravice pred vkrcanjem v Ameriko.

Varujte se influence!
V gledališču, na predavanju ali v kinu uporabljajte okusne
ANACOT-PASTILE
DR. WANDERA
ki Vas bodo najbolje obvarovale influence in prehlada.

Celje

☞ **Redni sestanek somišljenikov SLS** v Celju se vrši jutri v ponedeljek ob osmih zvečer v vrtni dvorani hotela »Beli vol«. Na sporedu sestanka je predvsem referat in razgovor o perečem stanovanjskem vprašanju.

☞ **Umrla** je prošlo sredo na Bregu pri Celju gospa Marija Končanova, soprog posiovodje g. Končana. Pokojnica je bila stara komaj 38 let in izhaja iz ugledne Mornove rodbine na Bregu.

☞ **Celje v proračunu mariborske oblastne skupščine.** V po ministrstvu potrjenem proračunu mariborske oblastne skupščine so tudi sledeče postavke, ki pridejo neposredno v prid celjskemu mestu in predstavljajo v odlični meri skrb celjskega oblastnega poslanca za celjsko mesto: Ker se bo sedanja izolirnica v celjski bolnici preuredila v tako nujno potrebno porodnišnico, se bo še letos začela graditi nova izolirnica. V to svrho je v proračunu določenih 850.000 Din. — Glasbena Matica v Celju dobi 2000 Din, celjsko mestno geldališče 10.000 Din, celjski mestni muzej 2000 Din, za vzdrževanje starega celjskega gradu je določenih 5 tisoč Din. — Tem zneskom se pridruži še znesek za nakup Rebekove hiše v svrho ustanovitve Mladinskega doma. V ostalih postavkah proračuna je vsebovanih še več zneskov, ki bodo ali posredno ali pa tudi neposredno prišli v prid našemu mestu, tako zlasti postavke za reguliranje voda in postavke za zgradbo novih cest.

☞ **Sredpostni živinski in kramarski sejem.** Tržna oblast sporoča interesentom, da se vrši običajni sredpostni živinski in kramarski sejem v Celju dne 17. marca.

☞ **Neprijetnosti radi gostoljubnosti.** Gostilniška poznanja navadno niso dosti prida. To je moral spoznati tudi čevljarski pomočnik Joža. Pri Žumru se je seznanil z Uršo, sedemdesetletno beračico iz Kamnika. Preveč je pogledala v kozarec in noč jo je zatekla pijano brez prenočišča. Joža je usmiljena duša in mu je Uršin neprijetni položaj šel k srcu. Čeprav ima sam le skromno ležišče v delavnici, je ponudil Urši prenočišče. Uršo je zeblo, da je kar z zobmi šklepetala. Joža je zato lepo zakuril v delavnici in Uršo posadil tik peči, sam pa zlezel v posteljo. Ko je videl, da ženšče ob peči ne bo moglo vso noč zdržati, jo je položil v posteljo. V pijani glavi Urše pa se pojavijo zle slutnje in začne kričati. Sosedje pokličejo redarja, ki je odgnal oba na stražnico. Urša je tam rekla, da ji je Joža hotel zlo storiti, Joža pa, da še v mislih ne. Morala sta oba prenočiti na policiji. Ko so zjutraj privedli Uršo pred uradno oko postave, je povedala, da se ničesar ne spominja in da se je streznila šele proti jutru. Tudi Jožo so pobarali, kako je bilo. Hud je bil radi tako odvratnega sumničenja in zaobljubil se je da bo odslej svoj človekoljubno stališče napram »starim babam« temeljito revidiral.

☞ **Št. Pavel pri Preboldu.** Zoper izvolitev župana g. Antona Stenovca z liste SLS so svoj čas demokrati vložili radi majhne formalne napake priziv, ki mu je upravna oblast ugodila. Pri ponovni volitvi je bil g. Stenovec z glasovi 9 SLS in 4 JSS zopet izvoljen županom ter je posle že prevzel. Tako so vsi napori tako zvanega naprednega bloka recte demokratskih in radičevskih priganjačev, da bi dobili občino v roke, splavali po Bolski.

Dopisi

Kamnik

Društvo »Kamnik« uprizori v nedeljo, dne 4. marca ob 8 zvečer v »Kamniškem domu« spevoigro v treh dejanjih Kovačev študent«. Igro in nekatere samospeve ter dvospeve je naštudiral g. filozof Cerar. — Na svidenje!

Vprašanje novega hotela pri »Krištofu«. Kakor so listi že poročali, je nameravala Hranilnica na Šutni pri »Krištofu«, kjer je bila dozdaj nameščena Nabavljalna zadruga, napraviti hotel v večjem stilu in to predvsem zato, da dvigne v Kamniku, znanem letovišču, tujski promet, ki bi se z novim hotelom brezdvomno zelo povečal. Ob tej nameri pa je zadela na velike težkoče predvsem pri kamniški javnosti, ki ni, kakor večkrat ob pojavu novih misli in načrtov, razumela te nove potrebe in je načrtu zelo nasprotovala. Odbor hranilnice je v nedeljo na seji ponovno pretresal to vprašanje, tehtal razloge za in proti svoji akciji ter končno iz raznih vzrokov sklenil ,da zaenkrat opusti misel hotela združenega z že obstoječo brezalkoholno gostilno. Tako je zaenkrat ta zadeva postavljena z dnevnega reda. Kot kronisti pa ne moremo mimo, ne da bi to beležili, kako je javnost nastopala proti gornji nameri hranilnice. Da je bila gostilničarska zadruga soglasno proti njej, je umljivo. Zanimivo pa je to, da se je hujskalo delavstvo in uradništvo proti tej akciji, češ da ne bo potem več brezalkoholne gostilne, kamor jih hodi mnogo na hrano, čeprav je bila vsa akcija zamišljena tako, da bi poleg hotela obstojala še nadalje brezalkoholna gostilna. — Ali se bo zdaj pri »Krištofu« delalo kaj novega, nam ni znano, vsekakor pa so, ker je Nabavljalna zadruga likvidirala, pridobljeni njeni lokali, ki se bodo gotovo uporabili tako, da bodo največje koristi za kamniško javnost.

Proračun okrajne kamniške blagajne. Seja okr. odbora se je vršila dne 29. febr. t. l. Odbor je med izdatki votiral za živinorejo 47.000 Din, za drevesnico 5000 Din, okrajne sluge 33.000 Din in za prosveto 13.000 Din. Podpore je dodelil med drugim kmet. nadalj. šoli, za občinsko cesto v Palovče in za ureditev vojaškega pokopališča v Mekinjah. Debata je pokazal razne potrebe živinoreje, potrebo spremembe zakona o pasjem kontumacu in onega o šolstvu, ker izdatki prosveta, predvsem okrajne knjižnice, ki ima naročenih čez 30 raznih publikacij, preveč obremenjujejo okrajno blagajno. — Dolga je bila debata o statistiki za posevke v letu 1927. in za dnine kmet. delavcev za leto 1925-26., ki jo je dalo okr. glavarstvo izgotoviti županom. Ker bi ta statistika služila za podlago ugotovitve čistega katastralnega donosa po novem davčnem zakonu, se bodo sestali župani v nedeljo, dne 11. t. m. v Kamniku, kjer bodo natančneje pretresali smernice novega zemljiškega davka. K temu sestanku vabljeni vsi prizadeti!

Novo mesto

Občinske zadeve. Dne 28. febr. se je vršila 1. redna seja novomeškega občinskega sveta v letošnjem letu. Izmed važnejših predlogov naj navedemo za širšo javno tole: Pričnejo se graditi nove za mesto nujno potrebne stavbe, kakor klavnica; dalje se prične graditi ljudska šola, ki bo impozantna in v okras mestu. Pri tem moramo omeniti, da je predlog odbornikov SLS, da naj se gradi samo ljudska šola, ne pa meščanska, katera bi škodila gimnaziji, tudi pri nasprotni večini zmagal. Istotako je na pritisk SLS končno sklenjeno, da se prične graditi mesna hiralnica. Važno bo za razvoj tujskega prometa, da se je podelila koncesija g. Josipu Kosu, ki bo vpeljal redno avtobuszvezo med kolodvorom in mestom. — Večne križe pa imamo z našo policijo, kjer bi vendar enkrat kazalo napraviti red. Dočim je bilo g. Hajdlerjevi v njeno trafiko, ki stoji na najbolj prometnem kraju, vlomljeno, dočim se razni krokarji ponoči tuleč zabavajo na veliko veselje miru potrebnega meščanstva, pa naši policaji nimajo drugega dela, kot da podnevi gledajo, kje bodo kakega kmeta zapisali, ko smukne v trgovino za en moment; v tem oziru navajamo samo en slučaj, ko je neki kmet iz Ločne prišel z vozom pred Singerjevo trgovino po šivalni stroj in tačas, ko je stopil v trgovino, da ga je pomagal nesti ven, sta že stala dva policaja zraven, ga aretirala in kot — zločinca gnala na rotovž. Ko je za ta slučaj obč. svetnik prof. Ambrožič interpeliral župana, mu ta v divji jezi ni vedel drugega odgovoriti, kot da je stvar itak že pri drž. pravdništvu in da naj SLS le gleda na Glavnjačo, nad katero vlada. Klici: »Ja, tu v Novem mestu je Glavnjača, katero bomo razčistili!« — K koncu pripominjamo, da takega paševanja, kakor ga izvaja naš župan, ne bomo več trpeli. Nevšečih mu predlogov dosledno niti ne spravlja pred sejo, ampak jih — meče v koš (slučaj Grmske šole); obč. odbornikom daje besedo po mili volji, našim jo največkrat sploh ne da. Toda naj bo uverjen, da bomo tudi na novomeškem magistratu naredili red.

Ptuj

⊕ **Novi župan** g. Mihael Brenčič, čegar izvolitev je Nj. V. kralj te dni potrdil, bo v ponedeljek dne 5. t. m. slovesno zaprisežen v mestni posvetovalnici na magistratu. Zaprisego, ki bo ob 11. uri dopoldne, izvrši g veliki župan mariborske oblasti dr. Schaubach osebno.

⊕ **Preureditev parka in nasada pred minoritskim samostanom.** Po soglasnem sklepu gerentskega sosveta se je odstranila ena vrsta platan pred minoritskim samostanom in nekaj dreves v parku. Olepševalno društvo je po svojem odboru po ogledu na licu mesta s tem sklepom soglašalo in je tudi mestni gospodar dognal, da je večina dreves, ki so se podrla, bolnih. Po mnenju gosp. konservatorja dr. Steleta je ta odstranitev dreves z umetniškoestetskega vidika upravičena. Sedaj, ko so drevesa že odstranjena, se pa »Jutrov« dopisnik razburja in nerga nekaj o devastaciji. Očividno nima iz Ptuja drugih novic od zadnjih JDSarskih polomij in davno pričakovane definitivne smrti NSS. Zapuščino te strančice so že odnesli z magistrata žalujoči ostali.

Trbovlje

☒ **Sramuje se.** Očital je neki delavec drugemu delavcu, da je v odboru SDS ter ga ironično dražil. Esdeesarski ali demokratski odbornik je tajil, da bi bil v odboru, v tem pa pride k njima sam načelnik krajevne SDS. Ta je na poizvedbo, kaj imata med seboj, rekel demokratskemu odborniku: Saj si res, to je dobro za te, pazniki in inženerji te ne bodo šikanirali in nikdar ne boš slabo zaslužil. Torej imaji SDSarji nekak privilegij dobrega zaslužka in dobrega ravnanja od strani predpostavljenih. Zapomnimo si to.

☒ **Mladinski pevski koncert.** Danes, v nedeljo ob pol 4 popoldne sevrši v Društvenem domu mladinski pevski koncert. Govorice, da se koncert ne vrši radi škrlatinke, so neosnovane.

☒ **Občni zbor II. rudarske skupine** se vrši danes ob pol 10. uri dopoldne v dvorani ge. Forte. Na dnevnem redu je med drugim točka o brezposelnosti rudarja in ukinitvi predloga, ki se je lansko leto stavil po delegatih iz Mežice, da se II. rudarska skupina likvidira.

☒ **Brezposelni fond rudarjev.** Na občnem zboru se namerava staviti predlog, da se rudarji za slučaj brezposelnosti zavarujejo. Ako bi prišlo do tega sklepa, kar bi bilo na mestu, bi rudarji, ki ne plačujejo prispevkov kot oni delavci, ki so zavarovani pri okrožnem uradu, plačevali nekako po sledečem ključu: S plačo 1000 Din pol odstotka, s 1500 Din 1%, z 2000 Din 1½%, torej več ko bi kdo zaslužil, več bi plačal, kar je edino pravično.

* * *

Žažar pri Vrhniki. Dne 10. marca 1928 se vrši v naši vasi blagoslov nove šole. Ob 10 bo sv. maša, nato blagoslovitev Od postaj Vrhnike ali Drenov gri oddaljeno 1 uro hoda.

Ligojna. Po dolgem času smo tik pred zgradbo nove šole. Vaščani Velike in Male Ligojne so že navozili peska za zgradbo, tudi opeka je že kupljena, a prehitel nas je sneg, drugače bi že vozili! upamo, da se bo kmalu dvigala zgradba. Tudi radi vode je sedaj urejeno.

Socialisti in Zveza privatnih nameščencev Jugoslavije

Glede občnega zbora podružnice Zveze privatnih nameščencev Jugoslavije, ki se je vršil dne 29. februarja v prostorih hotela Lloyd, smo prejeli sledeče pojasnilo:

1. Občni zbor se je vršil popolnoma v obilcžju socialistične agitacije. (Med udeleženci so bili poleg drugih tudi Uratnik, Štukelj in Svetek.)

2. Z ozirom na to, da je Zveza privatnih nameščencev Jugoslavije včlanjena v socialistični Strokovni komisiji, zato je sklenil izvršilni oblastni odbor v svrho njene depolitizacije soglasno predlagati njen izstop iz Strokovne komisije.

3. Oblastni odbor je dobil od centralne uprave v Zagrebu odgovor, da centrala stoji na stališču Strokovne komisije in klasnega pokreta. Zato je pozval vse one, ki »se igrajo samo privatne nameščence« in niso zadovoljni s tem stališčem, naj izvajajo konsekvence.

4. Ker je predsednik zagrebške centrale Zveze Vladimir Pfeifer v svojem dopisu dne 12. decembra podal direktive oblastnemu tajniku Zveze, naj se v svrho klasnega pokreta izigravajo »demokrati« proti »klerikalcem« (»Savez mora, da ima otvoreno mogučnost, da se kao protiuteza klerikalcima, kad bude trebalo — bace na tezulju »demokrati«), zato je izvršilni oblastni odbor sklenil, da ne more pod takimi pogoji več sodelovati v taki socialistični organizaciji in da si osnuje neodvisno od Zagreba lastno nadstrankarsko organizacijo zasebnih nameščencev za Slovenijo.

5. Osamosvojitev od Zagreba je bila sklenjena tudi radi dejstva, ker mora Slovenija 70% vse svoje članarine pošiljati v Zagreb, kar ostane, se pa porabi vse za agitacijo in tiskovine, tako da so organizacije v Sloveniji brez vseh tozadevnih potrebnih sredstev za podpiranje brezposelnih članov, odnosno navezane na milostne drobtinice od zagrebške centrale.

6. Javna tajnost je bila, da se nahaja izvršilni odbor centrale v socialističnih vodah (Pfeifer, Collner itd.) in zato ga širša javnost hrvatskih nameščencev bojkotira. Na zadnjem občnem zboru podružnice se je pa tudi večina slovenskega dela razgalila, da nima smisla za nestrankarsko organizacijo nameščencev in da hoče — novi odbor je izrazito socialističen — naj bo Zveza privatnih nameščencev kot organizacija s čisto socialno-demokratičnimi in komunističnimi tendencami še nadalje predstraža socialistične Strokovne komisije.

7. Če hočejo imeti socialisti in komunisti čisto svojo organizacijo zasebnih nameščencev, svobodno jim, toda javnost in nameščenci bodo vedeli, da v taki organizaciji za nesocialiste in nekomuniste ni prostora.

Meščanske šole in trgovski naraščaj

Na občnem zboru gremija trgovcev dne 27. februarja t. l. je bil glasom časopisnih poročil sprejet sledeči predlog:

Kot trgovski vajenci se smejo sprejemati le oni, ki so z dobrim uspehom dovršili III. (tretji) razred srednje, ne pa meščanske šole. — Kaj je privedlo gremij trgovcev do tega sklepa, nam ni znano. Če se hoče s tem omejiti prevelika produkcija pomočniškega naraščaja, pač ni to prava pot. Število trgovskih vajencev je odvisno od trgovcev samih, ki sprejemajo vajence. Če omejijo trgovci sprejemanje vajencev, bo padlo tudi število učencev v gremijalni šoli in nadprodukcija trgovskih pomočnikov bo v kratkem času odpravljena. Pametno in odobravanja vredno je, da zahteva gremij trgovcev za trgovske vajence višjo šolsko izobrazbo kakor dosedaj, kajti čimvečja bo šolska izobrazba trgovskih vajencev, tem boljši trgovski naraščaj smemo pričakovati. V današnji dobi, ko mora biti vsak trgovec pripravljen na hud konkurenčni boj, je celo nujno potrebno, da se dvigne nivo splošne izobrazbe trgovskega naraščaja. Popolnoma pogrešen pa je sklep gremija, ki izključuje od sprejema za trgovske vajence učence meščanskih šol. Meščanske šole imajo predvsem namen vzgajati naraščaj za srednje stanove t. j. trgovce, obrtnike in kmete. Da so ti stanovi na Češkoslovaškem na tako visoki stopnji kulture, je predvsem zasluga meščanskih šol, ki so v tej državi zelo razširjene in se še vedno širijo. Iz meščanskih šol vstopajo kot trgovski vajenci najboljši in nadarjeni učenci, dočim iz srednjih šol po veliki večini le oni, ki so bili iz teh zavodov odstranjeni radi disciplinskih prestopkov, ali radi slabega napredovanja v šoli. Presoditi pač ne bo težko, kateri naraščaj bo boljši! Če primerjamo učne načrte nižjih srednjih šol in meščanskih šol, vidimo, da je na meščanskih šolah obseg učne tvarine skoro v vseh predmetih precej širši, kot v nižjih srednjih šolah. Na meščanskih šolah imajo učenci po 32 do 35 učnih ur na teden, dočim jih imajo na nižjih srednjih šolah le po 28—30. Učne ure trajajo na meščanskih šolah po 50 minut, na srednjih šolah le po 45 minut. Vsa učna snov je na meščanskih šolah prikrojena za praktične potrebe življenja. Glavna naloga meščanske šole je, da daje mladini zaokroženo praktično izobrazbo, ki je neobhodno potrebna za naš srednji stan. — Na meščanskih šolah se poučuje že počenši s 1. razredom nemški jezik obvezno, na nižjih realnih gimnazijah in realkah je ta predmet neobvezen.

Zlasti pri računskem pouku se polaga na meščanskih šolah velika važnost na razne vrste

Vasilij Prusac. Oblasti so se zaman leta in leta trudile, da bi ugotovile, kaj se je z njim zgodilo. Vaščani so že pozabili na Prusca in njegova žena Jelica se je že poročila drugič s kmetom Klaičem. Toda če je pozabila na Prusca vsa vas, ni pozabila nanj orožniška postaja v Gornjem Klasincu blizu Gline. Orožniki so marljivo preiskovali ta slučaj. Na splošno začudenje vseh kmetov so te dni aretirali Jelico Klaičevo, nekdanjo ženo izginulega Prusca, njeno sestro Joko in nekega Petra Kaleba. Aretirali bi tudi nekdanjega ljubimca Jelice, nekega Djuro Sljepčevića, da ta ni umrl. V natančni preiskavi je Jelica Klaić priznala pred pričami, da je usmrtila svojega bivšega moža Vasilija Prusca, in sicer zato, ker jo je pretepal radi njenega nedovoljenega razmerja z Djuro Sljepčevićem. Ko je Prusac prišel nekoč domov in je pijan zaspal, je žena Jelica pograbila za sekiro in ga z enim samim udarcem umorila s tem, da mu je presekala vrat. Naslednjega dne je Jelica v družbi s sedaj aretiranimi sokrivci odnesla truplo svojega mrtvega moža na polje in ga tam zakopala. Po nalogu komisije je bilo okostje umorjenega Prusca odkopano, zločinci pa so bili izročeni sodišču v Glini.

□ **Ojačen beton,** strokovna knjiga izpod peresa ing. J. Foersterja, je dolgo pogrešano in prepotredno delo za naše gradbenike in stavbne projektante. Knjiga, ki temelji na domači terminologiji in predpostavlja le osnovne pojme stavbene mehanike, razlaga na enostaven in pregleden način tehniko armiranega betona. Naš gradbenik si bo s to izredno posrečeno knjigo prihranil dosedanjo muko izpopolnjevanja in poučevanja iz tujih literatur. Založba Jugoslovanske knjigarne. Cena 12 Din.

Imaš morda dva kovača,
dva kovača, to nič ni!
A če kdo ju prav obrača
Uro in kolo dobi![1]

[1] V II. stadionski loteriji, katere žrebanje se vrši dne 25. marca t. l.

★ **Strašen roparski umor.** V Kuli v Bački je bil 29. februarja izvršen strašen roparski umor. Ko so zjutraj prišli ljudje v pekarno Ugroci, so našli vsa vrata odprta, peka in njegovo ženo pa mrtva na tleh, zadavljena z vrvjo. Policija je ugotovila, da sta prejšnji dan zvečer prišla k peku dva neznanca in ga prosila za prenočišče, kar jima je Ugron v lastno pogubo tudi dovolil. O storilcih ni nobene sledi.

★ **Smrtna nesreča na belgrajskem kolodvoru.** V torek popoldne se je na belgrajskem kolodvoru ob prihodu subotiškega vlaka dogodila težka nesreča. Ker je odpovedala zavora je en vagon skočil s tira in se prevrnil. Na prostoru, kamor je padel vagon, se je nahajala učiteljica trgovske šole v Zemunu Milka Lakovič. Na Lakovičevo je padel vagon in jo ubil. Poleg tega so bile še tri osebe poškodovane.

□ **Breskev in marelica.** Znani sadjarski strokovnjak M. Humek je posvetil celo razpravo temu dragocenemu sadežu, ki po nemarnem izginja iz naših sadnjakov in vinogradov. Podrobno in izčrpno razpravlja o vzgoji, podlagi, vrstah, oskrbi, gnojenju, rezi, bolezni, obiranju in vlaganju teh žlahtnih sadežev, ki nam zamirata ravno radi nepoučenosti nekaterih sadjerejcev. Cena knjige okrašene z 22 slikami in 2 barvnima prilogama je 12 Din v založbi Jugoslovanske knjigarne.

★ **Nova moda** so gravirane damske ure v izložbi F. Čuden, Prešernova 1.

★ **Občni zbor Delniške stavbinske družbe »Union«** v Ljubljani se bo vršil v četrtek, dne 29. marca 1928, ob 16. uri v srebrni dvorani Grand hotela Union v Ljubljani.

★ **Katoliško prosvetno društvo v Kragujevcu** išče glasbeno izobraženo osebo za pevovodjo in učitelja godbe. Reflektanti naj se tozadevno obrnejo na tajništvo SLS v Mariboru, Aleksandrova 6, kjer dobijo natančne pogoje.

★ **Toaletno in desinfekcijsko sredstvo Sanoform** se dobi v lekarnah in drogerijah.

★ **Pri želodčnih in jetrnih bolečinah, žolčnem kamnu in zlatenici** ureja naravna »Franz-Josef-grenčica prebavo skoraj na brezhiben način. Izkušnje po klinikah potrjujejo, da je posebno učinkovito domače zdravljenje s »Franz-Josef-vodo, če se vzame zjutraj na tešče zmešana z nekoliko gorke vode. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

★ **Opozarjamo trgovce in živinorejce** na današnji oglas **»Govedomedike«**, jugoslovanske razpošiljalnice preparatov za govedo, konje in prešiče v Mariboru.

★ **Novi tečaji za strojepisje, slovensko in nemško stenografijo** na zasebnem učnem zavodu Ant. Rud. Legat v Mariboru, se začnejo 12. marca in trajajo šest mesecev. Pojasnila, prospekte in vpisovanje v prodajalni tvrdke Ant. Rud. Legat in Co., Maribor, **Slovenska ulica 7,** telefon 100. 1159

★ **Sadno drevje:** pritlikave marelice, črešnje, jabolka, Prunus triloba, lepotično grmičje, divjo trto, vrtnice plezalke, nizke in visokodebelne, nudim za spomladansko saditev. Naprava in negovanje privatnih vrtov. **Anton Ferant,** trgovski vrtnar in drevesničar, Ljubljana, Ambrožev trg 3.

Tudi teh ne pozabimo!

Da slavimo odlične osebnosti, kulturne delavce, ki je njih narodno, blagotvorno ali prosvetno delo javnoznano in očividno, je umevno. Imamo pa tudi mnogo skromnih duš, ki v tihoti in samoti orjejo ledino našega prosvetnega polja, ki sejejo prvine vzgojnih in kulturnih dobrin: to so zlasti svetle zvezde med našim učiteljstvom. V vrstah slovenskih učiteljev in učiteljic imamo mnogo res pravih vzorov, ki s svojim tihim, a požrtvovalnim prizadevanjem v službi narodnega šolstva ter z zglednim zasebnim življenjem vzbujajo kar zasluženo občudovanje.

Tudi teh ne smemo pozabiti.

Med take spada pokojna gdč. Marija Tomc, ki bodo nje zemeljske ostanke danes popoldne ob treh položili na mrtvaški voz na Karlovski cesti št. 14 v Ljubljani.

Pokojna učiteljica, častilka presv. Srca Jezusovega, se je preselila v večno domovino prav na prvi petek, drugega marca popoldne. Bila je vzgojiteljica in učiteljica po božji volji, blaga, ljubeznjiva, trudaljubiva. Službovala je dolgo vrsto let pri Sv. Križu nad Litijo in na dekliški šoli v Kranju. L. 1921. je radi bolezni — dasi nerada — morala izpreči in zaprositi za pokoj. Nad 16 let je potrpežljivo, vdano, prav svetniško prenašala hudo bolezen. Nikdar ni tožila, pač pa je imela tolažilno besedo — sama trpeča — za vsakogar.

Nebeški Učitelj naj ji bogato plača ves trud za mladino, vse molitve in trpljenje, vso ljubezen, ki jo je imela do šolskih otrok ter do tovarišic v Marijini kongregaciji.

Načelstvo kongregacije učiteljic pri Sv. Jožefu v Ljubljani.

Šolske vesti

Z ukazom so napredovali sledeči učitelji(ce) v ljubljanski in mariborski oblasti:

V 1. skupino II. kategorije: Oroslav Železnik, učitelj v Sredni Bistrici (Dolnja Lendava); Sarolta Luther, učiteljica v Puconcih, (Murska Sobota); Roza Girlinger-Žolgar, učiteljica v Št. Ilju (Maribor levi breg); Leonida Rautar, učiteljica v Ljutomeru; Marija Gabrovšek, učiteljica v Dupljah (Kranj).

V 2. skupino II. kategorije: Ludovik Ivnik, šolski upravitelj v Zabukovju (Brežice); Jožica Mervič, učiteljica v Ribnici (Kočevje).

V 1. skupino III. kategorije: Alojzija Peklar, otroška vrtnarica v Mariboru; Ema Kosi, otroška vrtnarica v Mariboru; Marija Krebelj, otroška vrtnarica v Mariboru; Friderika Ahčin, otroška vrtnarica v Ljubljani.

Napredovanje učiteljev(ic) v ljubljanski in mariborski oblasti:

V 3. skupino II. kategorije: Slavko Stopar, učitelj v Ljutomeru; Franjo Lubej, učitelj v Ljutomeru: Ivan Lebič, učitelj v Prevaljah: Bogomira Škedel-Aichholzer, učiteljica v Križevcih (Murska Sobota); Marija Klanjšček, učiteljica v Cankovi (Murska Sobota); Josip Serajnik, šolski upravitelj v Dovjem (Radovljica); Angela Stranjšek, učiteljica v Jarenini (Maribor levi breg).

V 4. skupino II. kategorije: Svojmir Jamšek, učitelj, dodeljen meščanski šoli v Ljutomeru; Hinko Čermelj, učitelj v Št. Vidu (Ptuj); Draga Kranjc, učiteljica v Sv. Rupertu v Sl. goricah; Irma Kuharič, učiteljica v Turnišču, (Dol. Lendava); Frania Poljanec, učiteljica v Vel. Poljani (Dol. Lendava); Roža Košenina-Povše, učiteljica v Dokležovju (Dol. Lendava); Milena Beg, učiteljica v Turnišču (Dol. Lendava); Angela Sernec-Vogrinec, učiteljica pri Sv. Andražu (Ptuj); Ivan Sinčič, učitelj v Sv. Mateju (Kastav); Jelica Sikošek, učiteljica v Trbovljah-Vode (Laško); Ana Rubeša, učiteljica v Saršonah (Kastav); Anica Urbinc, učiteljica v Šmihelu (Novo mesto); Josip Pirc, učitelj v Velikem Trnu (Krško).

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

Dnevno in nočno službo imata: Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčić na Sv. Jakoba trgu.

Jutri imajo nočno službo: Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Šiški.

* * *

⊙ **Prvi bolgarsko-jugoslovanski večer.** Dne 8. marca priredi v veliki dvorani hotela Union ob 20. uri g. Georgij Gospodinov, član kr. opere v Ljubljani, koncert, na katerem nas bo seznanil z bolgarsko narodno pesmijo.

Povejte svojim prijateljem in znancem to-le:

Še je čas

za novo naročitev „Domoljuba". Naročite ga takoj po nakaznici ali dopisnici. Za celo leto velja 38 din., za pol leta 19 din. Na razpolago so vse letošnje številke.

Še je čas,

da za mali znesek 38 Din naročite **vse** številke „Domoljuba", v katerih je doslej izšla velemikavna povest **„V goliških plazovih"** od oktobra 1927 in vse nadaljnje številke do konca leta 1928.

Še je čas,

da naročniki-zamudniki obnove doslej neplačano naročnino za leto 1928 Treba pa je pohiteti, ker je ta čas prav kratko odmerjen.

VIESNIK SREČE

izšel!

Vsebuje rezultate žrebanj

loterijske 2½% državne rente za vojno škodo,
srečk srbskega rdečega križa,
tobačnih srečk iz leta 1888,
državne razredne loterije II. razred,
4% agr oblig. bosen. herceg. iz leta 1921,
30 l. 5% zastavna pisma kakor tudi 33 l. 4½% zast. pisma Zemaljske banke za Bosno in Herceg.,
komunal. oblig. Zemalj. banke za Bosno in Hercceg
posojila mest Splita Reke in Zadra.
žrebanje raznih komunalnih zadolžnic Hrv. Slav hipot. banke v Zagrebu.
srečk avstrijskega rdečega križa,
srečk madjarskega rdečega križa,
brezobrestnih premijskih obligacij madjarske hipotekarne banke.

Ogledni izvod brezplačno!

Naročnina za eno leto 60 Din, za pol leta 30 Din za četrt leta 20 Din.

Pisma in denarne nakaznice na upravo

„Vjesnik Sreće" v Zagrebu,

Preradovićeva ulica 5. — Telefon 1-88.

Pred koncertom pa bo gospa Vanja Gospodinova predavala o bolgarski ženi ter nas seznanila z njenimi kulturnimi in socialnimi teženji. Predprodaja vstopnic v trgovini »Sana« Šelenburgova ulica nasproti pošte.

⊙ **Poroka.** Včeraj sta bila poročena g. dr. Mirko Božič, ravnatelj Kranjske hranilnice v Ljubljani in gdč. Kristina Mavsar. Priči sta bila gg. inž. Cvetko Božič in dvorni svetnik inž. Vinko Stergar.

⊙ **Pravljice** se bodo pripovedovale zopet danes popoldne ob petih v Akademskem domu. Na svidenje, otročički! — Krš. žensko društvo.

⊙ **Seja občinskega sveta.** V torek, dne 6. t. m. ob šestih zvečer se vrši redna seja ljubljanskega občinskega sveta. Dnevni red te seje je precej obširen. Po javni seji se vrši še posebej tajna seja.

⊙ **Učni uspehi na srednjih šolah.** Na III. drž. realni gimnaziji je bilo koncem II. trimesečja 464 učencev (učenk). Od teh jih je padlo v enem ali več predmetih 251, torej 54%. Kakor čujemo, so uspehi tudi drugod malo razveseljivi. Zaradi slabega napredka je bilo z zavoda odpuščenih 22 dijakov (4.7%).

⊙ **Leonišče** ima odslej telefonsko številko 3333.

⊙ **Vsem trgovskim nameščencem v Ljubljani.** Pomočniški zbor Gremija trgovcev je te dni pričel z pobiranjem članarine pri vseh članih Pomočniškega zbora. Ker se nekateri branijo plačati članarino, češ, da se niso nikoli prijavili v članstvo, se nam zdi potrebno pojasniti vsem trgovskim nameščencem, da je član Pomočniškega zbora vsak tak uslužbenec, katerega delodajalec je član Gremija trgovcev. Trgovski nameščenci so sami krivi, če o tem niso informirani, ker se ne udeležujejo sestankov in zborov Pomočniškega zbora in mu potem vsled neinformiranosti delajo sitnosti. Ker hoče Pomočniški zbor uvesti enkrat red, bo vse one, ki bi se branili plačati obvezno članarino, naznanil Obrtni oblasti I. stopnje, da ona iztirja članarino. V tem primeru bodo člani imeli samo škodo in sitnosti in jih tedaj prosimo, naj raje poravnajo dolžno članarino pri inkasantu. — Pomočniški zbor Gremija trgovcev, Ljubljana.

⊙ **Instruktorje** za vse predmete, prvovrstne moči, preskrbuje »Društvo slušateljev filozofske fakultete«, Ljubljana, univerza.

⊙ **Velika tatvina v modni trgovini.** Lastnik modne trgovine g. Šinkovec na Mestnem trgu, je že dalj časa opažal, da izginja iz njegove trgovine več blaga, kot pa je znašal trgovski promet. Sumil je radi tega nekatere

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Nedelja, 4. marca: NEDELJSKI ODDIH. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.
Ponedeljek, 5. marca: SESTRIČNA IZ VARŠAVE. Red D.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Nedelja, 4. marca ob 15. uri pop.: HOFFMANNOVE PRIPOVEDKE. Ljudska predstava pri izredno znižanih cenah. — Ob pol 20. uri zvečer: GROFICA MARICA. Ljudska predstava pri znižanih cenah.
Ponedeljek, 5. marca: Zaprto.

Mariborsko gledališče

Nedelja, 4 marca ob 15. uri: MANON. Znižane cene. Zadnjikrat. Kuponi. — Ob 20. uri: »DOBRI VOJAK ŠVEJK. Kuponi.
Ponedeljek, 5. marca: Zaprto.
Torek, 6. marca: PRI TREH MLADENKAH. Ab. D.

Naznanila

Ljubljana.

Šišenska prosveta. Drevi ob pol 8 zvečer se uprizorita na našem odru dve lepi burki: »Priljudni komisar« in »Kakršen gospod tak sluga«. Vstopnina navadna. Predprodaja vstopnic ob 9, 12 in 17 v dvorani. Blagajna ob 19. Konec ob 22. Otrokom ter mladini pod 15 letom vstop ni dovoljen. — V ponedeljek 5. marca ob pol 8 zvečer redno člansko skioptično predavanje o potovanju na Vezuv in Etno. Predav naš priljubljeni turist prof. g. Janko Mlakar. — Pevski zbor prične v sredo 7. marca z vajami za cerkveni koncert. Zato se sprejemajo novi pevci in pevke samo še ta dan. Kdor hoče še pristopiti k zboru, naj se prijavi v sredo ob 8 zvečer v dvorani pri pevovodji.

Vrtnarsko predavanje s skioptičnimi slikami. Podružnici vrtnarskega in sadjarskega društva v Ljubljani se je posrečilo nabaviti si skioptikon za predavanje, ki se bo vršilo v torek, 6. marca ob 20 v dekliški meščanski šoli pri Sv. Jakobu. Predaval bo g. A. Lap o okrašenju oken. Članstvo se vabi k obilni udeležbi, dobrodošli so tudi nečlani.

Sestanek reprezentacijskega odbora za Župančičevo slavlje se zaradi koncerta Glasbene Matice ne bo vršil v ponedeljek, dne 5. t. m., ampak drugi ponedeljek, dne 12. t. m. v istem lokalu in ob isti uri kakor je bilo naznanjeno na vabilih.

Maribor.

Krščanska ženska zveza v Mariboru priredi danes popoldne ob 16 v veliki kazinski dvorani misijonsko predavanje s skioptičnimi slikami.

Ostali kraji.

»Fausta« ponove v Škofovem zavodu v Št. Vidu danes popoldne ob spremljevanju domačega dijaškega orkestra. Začetek točno ob 3¼ konec ob 6½ zvečer. Nastopi 40 oseb. Pridite vsi, ki niste mogli k prvi predstavi in pripeljite seboj prijatelje in znance. Ne bo vam žal. Vstopnice dobite pri upraviteljstvu zavoda in v trgovini gne. Zakotnik.

Orlovski odsek na Ježici. Danes popoldne ob 3 telovadna akademija s pestrim sporedom. Sodeluje cerkveni pevski zbor. Pridite! — Bog živi!

Ježica. V društvenem domu gostuje v nedeljo dne 11. marca orlovski odsek Sv. Jakob, Ljubljana s krasno igro »Zemlja« v treh dejanjih, spisal K. Schönherr, poslovenil M. Skrbinšek. — Vstopnice se dobe na dan predstave od 3 dalje v dvorani. Začetek igre je ob 7 zvečer.

Cerkveni vestnik

Duhovne vaje za Orle in druge mladeniče so v Domu bodo od 10.—14. marca. Ker je še nekaj sob prostih, se prijave še sprejemajo. — Vodstvo Doma.

Orel

Ljubljansko orlovsko okrožje: v dneh 16, 16. in 17. marca imamo troje duhovnih večerov v Alojzijevišču v kapeli (Poljanska cesta), vsakikrat ob pol osmih; vodi jih br. dr. Ahčin. Vsem članom okrožja se naroča, da se večerov vestno in točno udeležujejo, da se dostojno pripravimo na svoj orlovski praznik in na veliko noč.

Orlovska sreenja v Hrušici priredi telovadno akademijo v nedeljo, dne 11. marca t. l. ob 3 popoldne v društvenem domu v Sostrem. — Bog živi!

Borovniški Orel priredi v nedeljo 4. t. m. popoldne ob 3 v društveni dvorani telovadno akademijo, ki bo obenem bilanca — viden, čeprav samo delen odraz — odsekovega dela v zimskih mesecih. Somišljeniki, pokažite, da znate ceniti naš trud!

Glasba

Skladatelj Leoš Janaček je v Ljubljani zlasti znan po sijajno uspeli njegovi operi »Jenufa«, ki se je uprizorila v ljubljanski operi. Na pondeljkovem koncertu Glasbene Matice igra godalni orkester orkestralnega društva štiri stavke njegove suite in sicer 6., 2., 3. in 1. stavek. V tej suiti se kaže vsa melodična radost in nacijonalna ritmika sivolasega mladeniča, slavnega skladatelja. Janaček, ki je eden najslavnejših živečih čeških komponistov, živi kot profesor kompozicije na mojstrski šoli konservatorija v Brnu. Ruske komponiste pa zastopa na tem koncertu modernist Igor Stravinski. Žar ptica je ena njegovih manj ekstremnih del. Ples princez iz te suite je v nekako mistično meglo zavit, čudovito pestro instrumentiran stavek v mirnem plesnem tempu z zanimivimi nacijonalnimi melodičnimi mislimi, poln harmoničnih presenečenj. Zlasti sijajen je konec, ki se preliva liki mavrica iz barve v barvo. Silen kontrast k temu stavku pa je finale, ki začne s široko rogovo pesmijo nad blestečo barvitim tremolom godal. Ta tema se vzpne do ff v celem orkestru, nato pa nastopi v širokem, hitrem 7-delnem tempu kratka končna glasbena fraza, ki jo zaključijo iz pp do ff naraščajoči vzporedni trozvoki trobil ob enoglasju vsega ostalega orkestra. Koncert se vrši v ponedeljek, dne 5. marca ob 20 v Unionski dvorani in so vstopnice v razprodaji v Matični knjigarni.

Narodno železn. glasbeno društvo »Sloga« priredi v ponedeljek, dne 12. marca v veliki dvorani hotela Union koncert, na katerem izvaja znamenito delo Jos. B. Foersteria: »Štirje junaki«, domovinsko legendo za mešani zbor in orkester; Vit. Novakove »Tri pesmi« za moški zbor in orkester ter najnovejša dela Axmana, Adamiča in Šantelna brez spremljevanja. Pri koncertu izvaja orkestralni del operni orkester, pomnožen s člani društvenega orkestra in orkestralnega društva. Vse točke sporeda se v Ljubljani izvajajo prvič, na kar se glasbo ljubeče občinstvo že danes opozarja.

Ali ste že kupili stadionske srečke

Hitite! Zrebanje 25. marca

go, drugim, zasebnikom in javnim činiteljem, pa je bogat vir dohodkov. Zato ga negujejo in pospešujejo. V Pragi so pravkar otvorili največji in najmodernejši kino »Flora«, ki ima 1200 sedežev. Urejen je nad vse razkošno. Po predstavi se vrši v foyerju ples ob jazzbandu seveda. — V Ameriki so začeli v kinih otvarjati posebne prostore, v katerih morejo matere začasa predstav puščati svoje dojenčke. Pred kinom torej niti dojenčki niso več varni, kino postavlja svet na glavo.

Proti vojnim filmom

Vsled pritožbe nemške vlade je sklenila filmska družba Metro-Goldwyn v Newyorku, da uniči vse filme »Mare nostro« in vse kopije filma »Apokaliptični jezdec«.

Na ledeni plošči sredi morja

Minulo soboto je odšlo iz Pillkoppena na litvanski meji osem ribičev na morje lovit ribe, dasi je bil vihar led v Kurski lokvi zlomil na več velikih in manjših plošč. V vasi je bilo pomanjkanje, zato so tvegali nevarno podjetje. Odšli so na drsalkah in s sanmi in imeli še precej srečen lov. Zvečer so se odpravili na saneh domov. V temi pa so zašli na tenak led in sani z ribiči so se udrle v morje. Izmed osmih mož je le eden ostal na ledu in to je bil na srečo cel mož. Z nepopisnimi mukami in nevarnostmi se mu je posrečilo potegniti iz vode pet tovarišev; dva je zaneslo pod led in so ju šele po večurnem naporu potegnili na led mrtva. Oba sta bila družinska očeta z mnogoštevilno družino. Možje so se zdaj z največjo previdnostjo napotili proti obali. Opetovano se je udiral led pod njimi ter so se morali večinoma plaziti po trebuhu. Ko so se končno približali obali, se je izkazalo, da se je bil led med tem za cel kilometer umaknil od kopnega. Morali so čakati, da so v Pillkoppenu opazili njihova znamenja in jim prišli s čolni na pomoč. Vsi ribiči leže sedaj težko bolni.

Grofica Eszerhazy, ki misli, da ne sme iti nikamor, predno ne pogleda in pogladi svoje mačke.

Radio — dobrotnik Švedske.

Švedska je v minulem letu dosegla v radiu svetovni rekord: vpisanih je bilo koncem leta 329.133 aparatov, na vsakih 54 Švedov odpade po en aparat. Ta ogromni razvoj se je izvršil tekom zadnjih par let, saj leta 1923. število naročnikov radia ni doseglo niti 3000.

Je pa Švedska tudi dežela, kjer mora biti tak učitelj, duhovnik, umetnik, ki za svoj obisk ne potrebuje nobenih poti ne po vodi ne po kopnem — posebno dobrodošel. Saj tamkajšnja veličastna, a divja narava pozimi popolnoma onemogoči vsak promet in samotni dvorci in naselja so cele mesece popolnoma ločeni od drugega sveta. Pri tem je pa švedski narod visoko kulturen. Iz vsega tega je veliki interes Švedov za radio popolnoma razumljiv. Nova švedska radijska postaja v Motali je ena najmočnejših in tehnično najdovršenejših na svetu.

V severni Švedski ali na otokih se pozimi večkrat pripeti, da duhovnik ob nedeljah ne more do svojih župljanov in župljani ne v cerkev. Sedaj morejo ljudje v svojih hišah poslušati pridigo, ki se vrši v kateri izmed stockholmskih cerkva. — Radio je postal tudi osrečevalec slepih. Ker marsikak slepec ne premore sredstev, da bi si sam nabavil aparat, se je na Švedskem ustanovil narodni odbor, ki je oskrbel za revne slepce že 465 aparatov. Zelo delaven član tega odbora je »slepi švedski Edison« — Gustav Dahlen, ki je pri svojih znanstvenih raziskavanjih vsled eksplozije oslepel, a za svoje iznajdbe prejel Noblovo nagrado.

Kdaj doseže Praga prvi milijon.

Praški ing. Doudas je izračunal, da znaša koeficijent vsakoletnega naraščanja praškega prebivalstva 1.01961. Po tem računu bi štelo mesto Praga 1968. leta okroglo 1.7 milijona duš. Drugi pa temu računu ugovarjajo, češ, da odpada pretežni del vsakoletnega prirastka prebivalstva na doseljevanje. Doseljevalno gibanje se bo pa v doglednem času umirilo in se znižalo. Pravilni koeficijent prirastka bi bil 1.0115, tako da bi bilo računati na prvi milijon prebivalstva l. 2000.

Največja diamantna polja na svetu.

V severnozapadnem delu Kaplanda, v pokrajini Namaqualand, so po dolgem prizadevanju odkrili nova, ogromna diamantna polja. Minister za rudarstvo, Fr. W. Beyer, je v svojem poročilu o tem odkritju navedel, da je sam tekom ene same ure našel diamantov v vrednosti 6000 funtov. Sedaj je opravičen pregovor, da je Južna Afrika z dragulji tlakovana.

Sramotno ravnanje s temnopoltimi plemeni

V »The Indian Review«, Kalkutta, je objavil C. F. Andrews članek, v katerem opisuje brezsrčno ravnanje nasproti Indijcem v Južni Afriki. Andrews piše:

Kaj se zgodi, ako se sprehajam s kakim Indijcem po cestah Durbana? Tam so trgovine, kjer bi Indijcu ne postregli, dočim bi meni izkazovali vso mogočo pozornost. Tam so čajne točilnice in restavracije, kjer bi Indijcu ne hoteli postreči, tako da ne morem iti z njim na čašo čaja. Če bi se hotela dati oba ostriči, bi zopet ne mogla iti v eno in isto brivnico.

Mestna kopališča, za katere plačuje davke, Indijcu niso odprta. Celo javna stranišča nosijo napise: »Za Evropejce« ali »Za domačine« in težko da bi se Indijec upal v prvo. Na mestnih cestnih železnicah se sme Indijec voziti le zadaj na krovu; v voz ne sme. Tudi na vlakih so za Indijce določeni posebni prostori in celo indijske matere z dojenčki morajo na streho.

Enako je večina kinov in drugih zabavišč za Indijce nedostopna ali pa so prostori zanje določeni čisto v ozadju. V Kapstattu so bolniške strežnice uprizorile štrajk, ko je hotel afriški zdravnik dr. Molema zdraviti tudi Evropejce. A dr. Molena, ki je mož občudovanja vrednega značaja in izredno spreten zdravnik, kar je dokazal v svoji večletni praksi na Škotskem in Irskem. Evropski zdravniki smatrajo zdravstvo pač za svojo predpravico, kakor je tudi po rudnikih vsako boljše delo pridržano Evropejcem.

Nič boljše ne ravnajo Američani nasproti svojim črncem. Sicer se je velika državljanska vojna vršila v znamenju boja proti suženjstvu in nova ustava je dala nato črncem enako volivno pravico, toda s tolikimi pridržki, da so v mnogih državah črnci od volitev skoraj docela izključeni.

V južnih državah Unije so črnci v vsem javnem življenju strogo ločeni od belcev; ne smejo se voziti v istih vozovih, ne stanovati v istih delih mesta; celo v cerkve sega nestrpnost. Zakoni med belci in črnci so prepovedani.

Do kakega barbarstva se ponižuje »bela kultura« v svojem sovraštvu in napuhu, priča običaj linčanja, ki je še vedno zelo razširjen. Sam Bog ve, koliko čisto nedolžnih črnih žrtev je na grozovit način usmrtila ta kruta justica. Zabeleženih je doslej nad 4000 slučajev linčanja, med temi je bilo 92 žensk!

Pravkar poročajo iz Newyorka, da je Kukluxklan v Rockville, Connec., linčal mulatskega delavca Kellemma, ker je poročil belega dekleta.

Znanstveno spoznavanje značajev

Znanost, ki je proučila človeško telo že do vseh podrobnosti in razkrila že največji del tajn njegovega življenja, se je sedaj z vso vnemo vrgla tudi na raziskavanje duševnega življenja. Dušeslovci, ki so delali prej skoraj brez vseh zunanjih pripomočkov in se zanašali le na svoja opazovanja, se oborožujejo sedaj z najbistroumnejšimi stroji in aparati, ki z vso zanesljivostjo beležijo vse zunanje izraze duševnega življenja in omogočujejo nevarljive sklepe.

Na dušeslovnem institutu tehnične visoke šole v Gdansku imajo doslej že 40 aparatov in naprav, s katerimi preizkušajo **značaje**. S temi aparati morejo natančno dognati pretvarjanje; pripravljenost k pomoči, popustljivost, altruizem, brezobzirnost, brutalnost, sebičnost, maščevalnost, resnicoljubnost, poštenost, goljufivost, detoljubnost in lenobo; potrpežljivost in nepotrpežljivost, površnost in skrbnost; odločnost, premišljenost in brezglavost; nestanovitnost, dobrohotnost in sitnost; abotnost in radovednost; zasanjanost, dobrodušnost in zahrbtnost; zadrego, plahost in samostojnost itd.

Ta raziskovanja so za vzgojeslovje velikega pomena. Tako piše vodja gori navedenega instituta dr. Hans **Henning**: Pedagogika še nima nikake didaktike značaja, ker vemo le o inteligenci, ne pa o značaju na katerih starostnih stopnjah se razvija in kako je mogoče nanjo dušno vplivati. Zato stremimo po kronologiji razvoja človeškega značaja in njegovih pomanjkljivosti. — Kakor govori znanost neodvisno od rojstnega lista v številkah (po Binet-Simonu) o normalni, zaostali in prehiteli inteligenčni dobi, tako določamo dobro ali slabo razmerje med značajem in starostno dobo. S tem upamo končno priti tudi do pedagogične didaktike značaja.«

Drugi strokovnjaki se pečajo z raziskavanjem duševnosti na podlagi **govora**. Doslej so po načinu govora ugotovili točno opredeljene posebnosti pet različnih tipov.

Za preiskavanje pomanjkljivih značajev, ki so že kakorkoli prišli navzkrižje z javnim redom in zakoni, imajo ponekod urejene tako imenovane »spontanske prostore«. To so čakalnice, kjer so vsi predmeti in celo tla zvezana z občutljivimi aparati, kateri zaznamujejo vsak gibljej klijentov, ki menijo, da so sami in neopazovani. Tu so vse mogoče vabe in zanjke: za mladino sladkorčki in napisi: Tu se ne sme sedeti! Za odraščene razni časopisi, slike itd. Razen tega so v stenah prikrite odprtine skozi katere je mogoče osebe v čakalnici opazovati.

S podobnimi sredstvi psihotehnike, to je z opazovanjem spontanega ravnanja je mogoče raziskovati tudi cele skupine ljudi in dognati posebnosti v značaju socijalnih slojev.

Vendar pa resni znanstveniki priznavajo, da se z vsemi temi sredstvi moderne karakterologije človeški duševnosti ne da priti do dna in da ostaja v duševnem življenju še mnogo nepojasnjenih tajn.

BERAČIČA MILIJONARKA.

Na Dunaju je v četrtek stražnik aretiral 65 letno Doro Schächter, ki je beračila po trgovinah. Ko so jo na policiji preiskali, so našli pri njej za več nego 60 milijonov avstr. kron gotovine — vsekakor v šilingih.

Za pomlajevanje se vse zanima. Dr. Karl Noppler se je sedaj predstavil svetu z novo metodo pomlajenja.

Za duha in srce

Infamija iz Sarajeva

(Univ. prof. dr. Karl Hinterlechner.)

Dne 26. februarja t. l. je prinesel *»Jugoslavenski list«* v Sarajevu pod naslovom *»Pitanje montanističkog fakulteta«* in s podnaslovom *»U pažnju bosanskim narodnim poslancima«* spis, ki ima vse značilne znake sramotnega pamfleta, Pisec, ki se skriva pod šifro »—ić«, je najbrže pozabil za časa šifriranja, kako se končava njegovo ime pravilno. Iz raznih mest se da namreč sklepati, da je to neki gospod, čigar ime se končava nekoliko drugače.

Da se seznani slovenska javnost z odkritosrčnostjo teh krogov, naj navedemo ta spis v celoti:

»U malenoj Sloveniji, koja od oslobođenja nije imala ni gimnazije na narodnom jeziku, osnovan je u Ljubljani, koja je jedva 3 sata voćnje udaljena od Zagreba, nakon ujedinjenja univerzitet, i to odmah 5 fakulteta, premda zato nije bilo potrebnih preduvjeta. Naprotiv Sarajevo, koje je svojim čuvenim prirodoslovnim muzejom, bibliotekom i t. d., bilo prije prevrata mnogo jači centar od Ljubljane, to naše Sarajevo sa svojim centralnim položajem u kraljevini ostade nemarom mjerodavnih krugova bez ijedne visoke škole. Bilo je doduše glasova i razni ministri su obećavali da će se u Sarajevu osnovati montanistički pa i šumarski fakultet, ali to i opet pade u zaborav.

Sada je pitanje montanističkog fakulteta ponovno stavljeno na dnevni red, i javlja se, da će se takav fakultet osnovati u Ljubljani, gdje već i sada postoji kao odjeljak tehničkog fakulteta, k ji bi se imao reducirati. Međutim mnogi razlozi govore zato, da se montanistički fakultet osnuje u Sarajevu, a ne u Ljubljani. Cijela Slovenija nema nijedne visoke peći, glavni državni rudnici su u Bosni, kamo su ljubljanski montanisti morali i do sada putovati na praktične studije, da i ne govorimo o poteškoćama u jezičnom pogledu, o ekskluzivnom klerikalskom miljeu i t. d.

Na ljubljanskom tehničkom fakultetu i njegovom montanističkom odjeljku na kojem studiraju brojni Hrvati i Srbi, jer je to jedina visoka škola za rudarstvo u državi, nema nijednog nastavnika Srbina ni Hrvata, a sve zbog provođenja tjesnogrudne starokranjske politike. Prveklasni srpski i hrvatski montanistički strukovnjaci se izigravaju, jer bi ti dakako predavali na srpskohrvatskom jeziku, a da se to preprječi, protežiraju se Rusi i Česi, a pokušava se i s Nijemcima, od kojih se očekuje, da će predavati slovenački. Većina tih nastavnika nije uopće poznata u naučnom svijetu. Većina njih ne poznaje ni duha slovenačkog jezika, na kojemu do oslobođenja gotovo i nije bilo naučne literature. Na ovakovom volapiku izgrađivan montanistički fakultet ne može odgovarati naučnim potrebama Srba i Hrvata, pa zato bi bilo potrebno, da nadležni faktori ponovno uzmu u pretres osnivanje montanističkog fakulteta u Sarajevu uz saradnju najboljih stručnjaka cijele države, a možda i u vezi s osnivanjem državnog geološkog zavoda, koji već odavna u manjem opsegu postoji u Sarajevu.

Mi potpuno razumijemo da su Beograd i Zagreb nastojali nakon ujedinjenja da upotpune svoje univerzitete, jer su to stari univerziteti s tradicijom. Ono što je vrijedilo za Beograd i Zagreb nije moglo vrijediti za Ljubljanu, čije potrebe su mogle biti potpuno namirene s koja dva fakulteta, dok je jedan fakultet i to u prvom redu montanistički trebalo postaviti u Sarajevu, koji bi služio potrebama cijele države.

Ako se ipak namjerava montanistički fakultet zadržati u Ljubljani, onda treba da na njemu dune drugi vjetar, treba osigurati sudjelovanje srpskohrvatskih nastavnika, jer ako sadanje prilike i nadalje potraju, onda je bolje, da naši montanisti studiraju u inostranstvu i da ih država pomogne štipendijama.

Ljubljana je znala potpuno iskoristiti političku konjunkturu, dok je Sarajevo nije znalo. Slovenački dijalekat nije smio biti razlogom, da se Sarajevo potpuno zapostavi za Ljubljanom. Što kažu na to naši narodni poslanici? Vode li oni uopšte računa o kulturnim potrebama Sarajeva i Bosne?«

— ić.

Jugoslaviju zasleduje v marsikaterem oziru prav nemila usoda. Zadevno montanističkega oddelka ljubljanske tehniške fakultete pa zlasti po mnenju merodajnih *industrijskih krogov* to menda ne velja.

Ko sem prečital predmetni pamflet sem dejal nehote: Kakšna sreča, da se jugoslovanski montanisti ne vzgajajo za bodoče inženerje v mestu (Sarajevu), kjer je dana možnost, *da sploh izide take kvalitete svis*

Ako naj bi odgovarjal na vse nakopičene zavijanje, na neresnice in podtikanja, bi me bilo samega sebe sram. Zlasti pred gg. bosanskimi narodnimi poslanci, ki jim absolutno ne morem prisoditi vzgoje, kakršna se razodeva v predmetnem članku »Jugoslavenskega Lista«. Sram bi me pa bilo tudi pred onimi svojimi slušatelji-montanisti, ki so iz Bosne — posebej iz Sarajeva — in ki poznajo vso resnico iz najbližje bližine. — Fej! Umijmo si roke.

Mohorjeva družba v luči statistike

Te dni je izšla v Domoljubu (št. 7 in 8) za ljubljansko škofijo in v Slovenskem gospodarju (23. febr. in 1. marca) za lavantinsko škofijo statistika Mohorjanov, in sicer v taki obliki, da daje res pregledno sliko, koliko je prodrla prekoristna družba med najširše plasti našega naroda. Prijatelj ljudske izobrazbe je izračunal namreč za vsako župnijo in za vsako dekanijo, koliko odstotkov prebivalstva je včlanjenega pri družbi. Statistika, plod vztrajnega dela, je tako zanimiva, da ne želimo drugega **nego da bi jo odslej redno prinašal za vsako leto sproti Koledar Mohorjeve družbe**, tako da bi jo dobil v roke brez izjeme vsak Mohorjan. Izpopolnila naj bi se še v toliko, da bi obsegala ne samo Slovenijo, ampak vse kraje na svetu, kamor je doslej prodrla Družba.

Ozrimo se sedaj nekoliko na zanimive številke, ki jih je ugotovila ta statistika! Začnimo zgoraj: pri škofijah! V ljubljanski škofiji je včlanjenih v Družbi 4.403% (lani 4.193%) prebivalcev, v lavantinski škofiji pa 3.586 (lani 3.410) odstotka. V enem letu je torej napredovala ljubljanska škofija za 0.210%, lavantinska pa za 0.176%. Absolutno vzeto, znaša prirastek članov v ljubljanski škofiji 1097, v lavantinski pa 1057. V ljubljanski škofiji je od 18 dekanij jih napredovalo 15, 3 so nazadovale; v lavantinski škofiji je pa od 28 dekanij napredovalo 18 dekanij in nazadovalo 10.

Če preidemo sedaj k posameznim dekanijam, je bila l. 1926. na prvem mestu v vsej Sloveniji dekanija Braslovče s 6.564% Mohorjanov, takoj za njimi pa je prišla dekanija Radovljica s 6.492%. L. 1927. so se Braslovče dvignile od 6.564% na 7.691%, narastlo je torej število Mohorjanov v dekaniji za 1.127%; Radovljica je pa zrastla kar za 1.66% in je dosegla s svojimi 8.152% — klobuk z glave! — prvo mesto v Sloveniji. Skoro na vsakih 12 oseb pride v radovljiški dekaniji en Mohorjan. Dočim l. 1926. ni doseglo število Mohorjanov v nobeni dekaniji 7%, je bilo l. 1927. takih dekanij že pet: Radovljica, Braslovče, Gornji grad (7.583%), Kranj (7.358) in Celje (7.006). To so številke, ki navdajajo z veseljem slehernega prijatelja slovenske knjige. Mimogrede rečeno: vseh teh pet dekanij leži v krajih, kjer se vino ne prideluje (razen morebiti v neznatnih količinah).

Kako pa je s prvenstvom v posameznih župnijah? Tu pa nosi že drugo leto zastavo Motnik v kamniški dekaniji, ki je dosegel že l. 1926. impozantno število 14.120% Mohorjanov. To je pač rekord, ki ga ni lahko zvišati: na vsakih 7 oseb en Mohorjan! In vendar izkazuje Motnik tudi za l. 1927. napredek, in sicer na 14.885%. Mohorjanov je torej že nekaj več nego sedmina prebivalstva! V lavantinski škofiji je bil l. 1926. na prvem mestu Sv. Križ pri Mariboru z lepim številom 12.352%. L. 1927. je Sv. Križ tudi napredoval na 12.941%, toda Gorenja Ponikva ga je vendar preskočila: porastla je namreč od 8.789% kar v enem letu na 13.112%, torej kar za 4.323%!! Prirastek v enem samem letu znaša torej skoraj toliko kakor povprečni odstotek v ljubljanski škofiji (4.403%). Taki župniji se

praktičnih računov iz poslovnega prometa. V 3. in 4. razredu meščanskih šol se poučuje tudi knjigovodstvo, dočim se na srednjih šolah tega ne uči.

Kako primerne in praktične so ravno meščanske šole za izobrazbo trgovskega naraščaja, nam pač najbolje dokazujejo številni trgovci, ki so absolvirali le meščansko šolo in so na teh šolah pridobili toliko praktičnega znanja, da so se z lahkoto dalje strokovno izobraževali tako, da zavzemajo danes odlična mesta med trgovskim stanom.

Z ozirom na navedena dejstva, bi bilo pač le v interesu trgovskega stanu, da gremij trgovcev svoj sklep glede sprejemanja trgovskih vajencev spremeni v toliko, da imajo učenci, ki so z dobrim uspehom dovršili III. (tretji) razred meščanske šole iste pravice, kakor učenci, ki so z dobrim uspehom dovršili III. (tretji) razred srednje šole. Najbolj idealno bi pa bilo, če zahteva za sprejem trgovskih vajencev absolvirane štiri razrede meščanske ali srednje šole. Hč.

Naša narodna moda je dečva

Dečva se v naši gorenjščini imenuje dekle. Ta mikavna označba je prešla na sedanje narodno poletno oblačilo »Dečva«, ki je izvirna domača moda, istočasno pa je istovetna s sedanjo mednarodno svetovno modo, povzeta pa je iz častitljive naše narodne noše.

Zanimanje za »Dečvo« je že sedaj splošno in veliko in to ne samo v Sloveniji, temveč tudi globije v državi. Tudi v inozemstvu živeče Slovenke se je z navdušenjem oprijemajo. Prav posebno pa bo seveda »Dečva« v Sloveniji podčrtavala krajevno in narodno obeležje, kar bo zlasti z ozirom na tujski promet za nas pomembno. M. Š.

Sport

Današnje nogometne tekme v Ljubljani odpovedane. — Pomladansko nogometno sezono je naglo prekinil na novo zapadli sneg. Za danes nameravani tekmi Primorje:Hermes in Ilirija:Slovan je morala nogometna podzveza odpovedati.

STADION V RIMU.

V okviru velepoteznega gradbenega načrta bodo zgradili v Rimu tudi velik stadion, ki bo poleg wimbledonskega največji v Evropi. Prostora bo imel za 100.000 oseb in bo namenjen v prvi vrsti nogometu, kolesarskim in motornim dirkam, lahki atletiki in tenisu. Imel bo obliko amfiteatra v klasičnem rimskem slogu, pokrival bo 60.000 kvadratnih metrov in bo vseboval vse zahteve modernega časa, kot kopeli, masažne prostore, oblačilnice itd. Stroški so proračunjeni na ca. 19 milijonov lir; z gradbo bodo pričeli v najbližjem času.

Sportni teden

Bomo pa enkrat z bokserji začeli. Med tednom smo povedali, da je Gipsy Daniels že v prvi rundi spravil Schmelinga z k. o. na tla; boljša taktika. Francoz Bouguillon je odpravil Millerja v tretji rundi z k. o. Izborni v Ameriki živeči Poljak Lomski je zmagal nad Francisom v prvi rundi z k. o. Paolino ni držal besede, da bo Godfreya v prvih rundah potolkel; po desetrundnem, tehniško brezpomembnem boju so prisodili zmago Godfreyu, po točkah. 20 kg je bil črnec težji in veliko daljše roke ima, pa tudi on ni mogel izvojevati odločilne zmage. O Godfreyu smo že večkrat pisali; vse se ga ogiba.

To je bilo v Los Angeles. Prav tam se je pričela danes tekma v hoji povprek po Ameriki, do Newyorka, 5440 km. Daril je za 48.500 dolarjev. Tekmuje tudi znani Tržačan Umek. — **Peltzerju** se v Ameriki ni godilo dobro. Po prvem porazu proti Congreu je sledil drugi poraz proti istemu tekaču, na 1000 m (C. 2:37). Nato je nastopil Peltzer tretjič, pri meetingu Kolumbovih vitezov, na 1 angl. miljo ali 1609.33 m. Nasprotnika sta mu bila Hahn in Conger; Hahn je prevzel takoj vodstvo in je bil brez napora vseskoz prvi, porabil je 4:13, 1 sek. več kot je Nurmijev halliški svetovni rekord. Conger je bil 15 ali 20 y za njim, P. 6 m za Congerom. Po je P. videl, da je šel H. skoz cilj, ni več tekel; svoj poraz je napovedoval že naprej. Sedaj plava po oceanu nazaj domov. — Da je **Carr** skočil s palico 4.29 m visoko, smo pisali med tednom. Cator je v treningu za olimpijado dosegel 7.56 in 7.70 m na daljavo, Schwartze je sunil kroglo 15.10 m daleč, Novozelandec Lay je dosegel v metu kopja 66.51 m, Ebert in Mc Key sta skočila 7.16 in 7.15 m daleč, Davidson in Mason 1.885 in 1.87 m visoko, Shirley je dosegel v troskoku 14.53 m, Ebert 14.22 m (vsi ti so Avstralci).

V Avstraliji smo. Tam je premagal Borotra izbornega igralca tenisa Pattersona; sploh se trem B. v Avstraliji sedaj bolje godi. Boretrov rojak Cochet je ob rivieri premagal Kahrlinga. Švedski kralj je odšel domov v Stockholm. Njegov sin Gustav Adolf je zaprosil za podelitev bronaste sportne kolajne. Angleški princ Henry, tretji sin angleškega kralja, bo pa peljal olimpijske tekmece v Amsterdam.

Amsterdamski **nogomet** je v nevarnosti. Da Angleži nočejo priti, smo že pisali. Sedaj se kujajo tudi Italijani in pravijo, da bodo prišli samo tedaj, če jim ne bo treba priseči olimpijske prisege; »to bi bila kriva prisega«. Mislijo na odškodninske zahteve. Švedi zopet se borijo s finančnimi težkočami. In s temi se bori tudi amsterdamski olimpijski odbor sam. — Za končno pokalno tekmo v Wimbledonu je bilo **1 milijon priglasov**, prostora je pa za 100.000 gledalcev; 90 odstotkov jih ne bo moglo noter. Osem angleških pokalnih tekem je gledalo **418.000 gledalcev**; v Manchestru jih je bilo enkrat 73.600, v Sheffieldu 60.000. Everton in Huddersfield imata po 36 točk, Leicester 35, Cardiff 34. Angleži bodo ustanovili amaterski klub »The Argonaute«, ki se bo udeleževal tudi liginih bojev. Jugoslavija in Ogrska se borita 25. t. m. O drugih nogometnih dogodkih glej »Slovenec« od 29. febr.

Tam preberi tudi **zimskosportne dogodke. Böckl** si je izvojeval svetovno prvenstvo v umetelnem drsanju, Grafström se je zbal in ni nastopil. Norveški smučar Vinjarengen je postal nemški prvak na 18 km, naš dr. Kmet je pa zmagal v starostnem razredu, 1:21:27. — Olimpijski tekmovalci so drsali v Oslo in nato v Helsizkih (Finska). Tu je predrsal Thunberg 500 m v 43.9, Ballangrud 1500 m v 2:29.1, Blomquist 5000 m v 8:43.2, Bl. 10.000 m v 17:56. — **Holmenkolske tekme** so se že pričele. Na 50 km je bilo priglašenih 155 tekmovalcev, startalo jih je 138, na cilj jih je prišlo 126, med njimi 3 Japonci. Prvi je bil Finec **Lappalainen** v izbornem času 3:25:38, nato Norvežana Hovden in Haakonen v 3:27:32 in 3:30:22. — Beremo, da je tik pred svetovnimi prvenstvi v Davosu predrsal **Olsen 500 m** v 42:3, torej dosti bolje kot svet. rek. 43.1. — Norvežan Petersen je na skakalnici v Chamonix dosegel 58 m, Thamsov rekord te skakalnice iz leta 1924.

Chamonix je na Francoskem. Francoz **Frenval** je napravil z **aeroplanom** v 4 urah in 56 minutah 1111 loopingov (pentlje v zraku, ko se obrnemo okoli z glavo navzdol, kot smo gledali lani na vojaškem vežbališču). — **Lindberghu** so dali Amerikanci zlato kolajno za njegove zasluge za aviatiko. — V 16 zaporednih dneh je priletel Angležinja **Hinkler** iz Anglije v Avstralijo, 16.400 km. — S 1. t. m. so otvorili redni zračni promet iz Pariza v Buenos Aires; od Kapverdskih otokov do otoka Fernando Noronha bodo zaenkrat vskočili še torpedni čolni.

V vodi smo. Od **Gleitzerjeve** in Gibraltarske ožine beremo: Še bom plavala, in: nič več ne bom plavala. Lauffer in 16letni Rudd zboljšujeta v Ameriki rekord za rekordom.

V Ameriki smo. Segrave bo prišel tja in bo skušal prekositi Campbellov **avtomobilni rekord**. — V Newyorku je razstavljen avtomobil tvrdke Rolls Royce, ki stane 20.000 dolarjev.

Lepši kot avtomobilni sport je **jahaški sport**. Olimpijske tekme v jahanju se bodo vršile od 9. do 12. avgusta. Najvažnejša bo jahalna skušnja.

Močna garda zastopnikov **težke atletike** je spremila na zadnji poti 65letnega Hrdličko, svoj čas zelo znanega dunajskega atleta. — Na Dunaju je Edinger, lahka srednja teža; dosedanji njegov rekord v dvoročnem težnem dviganju 102.5 kg mu je vzel Francoz Roger François s 103.5 kg.

Radio

Nedelja, 4. marca.

Zagreb: 20.30 prenos koncerta iz Prage. — **Milan:** 20.45 Vittadini: »Vesela duša«, opera, prenos iz gledališča. — **Breslau:** 20.15 koncert godalnega kvarteta. — **Barcelona:** 18 simfonični koncert. — **Praga:** 19.30 koncert češke filharmonije. Weber: Uvertura k operi »Euryantha«. — Čajkovski: Koncert d-dur za gosli z orkestrom — Mahler: Četrta simfonija. — **Leipzig:** 20 Cerkveni koncert. Verdi: Requiem; za soli, zbor in orgle. — **Schenectady:** 21.25 koncert simfoničnega orkestra. — **Stuttgart:** 19.15 koncert Brucknerjevih del (dva klavirja): Četrta (romantična) simfonija: allegro in scherzo; 20.15 orgelski koncert. Walther: Orgelski koncert v g-duru. — Bach: Siciliano iz koncerta d-mol — Reger Preludij in fuga cis-mol — Reutke: 94. psalm. — **Hamburg:** 20 žalni koncert za v vojni padlimi. Brahms: Tragična uvertura — Recitacije: Requiem (Hebbel). Elegija k smrti mladeniča (Schiller). — Beethowen: Tretja simfonija (Eroica), es-dur.) — **Katovice:** 20.30 prenos koncerta iz Varšave. — **Frankfurt:** 19 koncert (gosli in klavir). — **Brno:** 21.30 Pesna godba. — **Rim:** 21 Simfonični koncert. — **Oslo:** 20.30 koncert. — **Langenberg:** 20.25 Cerkveni koncert. Na sporedu Bach, Brahms, Händel itd — **Berlin:** 20.30 Žalni koncert v proslavo vojnih žrtev. — **Daventry:** 22 lahka orkestralna glasba. — **Dunaj:** 20.15 »Holandska ženica«, opereta v 3 dej (E. Kalman). — **München:** 18.40 Stare narodne pesmi; 20 Skladbe nemških glasbenikov. — **Budapest:** 17.45 »Tatarjaras«, opereta v 3 dej. (Kalman). — **Varšava:** 20.30 koncert.

Ponedeljek, 5. marca.

Zagreb: 20 prenos koncerta Glasbene Matice v Ljubljani. — **Milan:** 21 in 23 lahka glasba. — **Praga:** 19.15—22.15 »Veseli zakonec«, opereta (Eysler). — **Leipzig:** 20 »Faust«, opera v 5 dej. (Gound). — **Schenectady:** 20.30 orkestralni koncert. — **Stuttgart:** 20 koncert. Odlomki iz oper. Gluck: Uvertura k »Ifigenija v Aulidi«. — Händel: Arija iz »Julija Cezarja« — Mozart: Marš iz »Figarove svatbe« — Mozart: Arija iz »Don Juana« — Weber: Uvertura k »Euryanthi« — Beethowen: Duet iz »Fidelia«: O neizrečno veselje — Čajkovskij: Baletna glasba iz »Pikove dame« — Verdi: Duet iz »Trubadurja«: Rad končam — Puccini: Molitev Tosce — Bizet: Medigra iz »Carmen — Verdi: Arija Othela — Saint-Saens: Arije Dalile iz »Samsona in Dalile« — Smetana: Uvertura k »Prodani nevesti«; nato recitacije del novejše nemške poezije in proze. — **Hamburg:** 20 koncert za čelo. — **Katovice:** 20.40 prenos koncerta iz Varšave. — **Frankfurt:** 20 »Ljubezen in godba na pihala«, opereta v 3 dej. — **Brno:** 20 koncert lahke glasbe. — **Oslo:** 21 koncert skladb za piano; 21.30 tenorski solospevi. — **Langenberg:** 20.15 koncert. — **Berlin:** 21.30 koncert del italijanskih skladateljev; 22 koncert skladb spomladanskega mileja. — **Daventry:** 21.30 komorni koncert. — **Dunaj:** 21 koncert del Jos. Marxa. — **München:** 20.05 »Nanon«, komična opera v 3 dej. (R. Genée). — **Budapest:** 19.40 koncert ogrskih filharmonikov.

Torek, 6. marca.

Zagreb: 19.30 prenos koncerta z Dunaja. — **Milan:** 20.50 koncert Schubertovih skladb. — **Barcelona:** 23.50 Mendelssohn: »Vrnitev v domovino«, uvertura. Izvaja kvintet. — **Praga:** 21.10 koncert. — R. Strauss: Suita po operi »Rosenkavalier« — R. Strauss: Monolog maršalke iz »Rosenkavalierja« — Wagner: Uvertura in zaključna scena iz opere »Tristan in Izolda«. — **Leipzig:** 20.15 »Stambulska roža«, opereta v 3 delih (Leo Fall). — **Stuttgart:** 20.15 Švabski večer. Kompozicije, poezija in proza švabskih umetnikov; 22 koncert del za mandoline in kitare. — **Hamburg:** 20 »Moi Leopold«, ljudska igra s petjem (L' Arronge). — **Katovice:** 19.20 prenos iz Poznanske opere. — **Frankfurt:** 20.15 »Nju«, drama (Osip Dymov). — **Brno:** 20.40 Dvořakovi duети. Duet iz opere »Jakobinci« — Duet iz opere »Kmet — premetenec« — Štirje duети, op. 20. — **Rim:** 20.45 koncert instrumentalne in lirične glasbe in dr. — **Oslo:** 21.30 vijolinski koncert. — **Langenberg:** 18 koncert terceta harf. — **Berlin:** 20 »Rensko zlato«, opera (R. Wagner). — **Dunaj:** 20.10 Stare in moderne fanfare in koračnice. — **München:** 20.30 vijolinski koncert. — **Varšava:** 19.20 prenos iz Poznanjske opere.

RADIO potrebščine
v največji izbiri stalno v zalogi pri
FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5 Telef. 407

Sveta življenje in vrvenje

Največji vohunski sistem na svetu

Seveda je ta sistem doma v Ameriki. Vendar pa nima s politiko nič opraviti. Ta sistem vzdržujejo ameriške zavarovalnice, ki jih je 1050, in ima namen, da se doženejo nravne lastnosti oseb, ki se hočejo zavarovati.

Uvedle so ameriške zavarovalnice vohunsko službo že pred 40 leti, ko so jih bile izkušnje poučile, da svetopisemski rek: Smrt je plačilo za greh, še vedno v polni meri velja. Smrt je neizprosno za petami tistim, ki kršijo nravni zakonik. Zavarovalnicam mora biti torej vse na tem ležeče, da zvedo, kako se obnašajo v zasebnem, tudi najbolj tajnem življenju ljudje, ki naj jih zavarujejo. To pa tembolj, ker vsote, za katere se vsaj nekateri zavarujejo, niso mačkine solze niti za ameriške razmere. Tako je v Združenih državah 150 oseb, ki so zavarovane za milijon dolarjev.

Vohunska služba je razdeljena v dve skupini: v eni so nadzorniki, v drugi poročevalci. Nadzorniki so možje z visoko plačo, ki so izvrstni poznavalci ljudi in človeške narave. Oni vodijo delo poročevalcev, ki so plačani za vsako poročilo posebej

Vseh zavarovalniških vohunov je v Združenih državah najmanj tri milijone. Newyorška zavarovalnica za življenje vzdržuje 110 tisoč poročevalcev in 35 nadzornikov. Zavarovalnica Mutual razpolaga s preko 40 nadzorniki, katerih vsak ima najmanj pa dva poročevalca v vsakem mestu Združenih držav. Po velikih mestih gre število poročevalcev v tisoče. Na ta način imajo organizirano svojo vohunsko službo vse zavarovalnice.

Pri vsem tem se seveda še vedno pripete večje ali manjše napake, vendar se je vohunski sistem tako dobro izkazal, da sprejemajo zavarovalnice zavarovanja do 2000 dolarjev brez zdravniškega izpričevala. Pri višjih zavarovanjih se seveda postopa primerno strožje in kdor se hoče zavarovati za 10.000 dolarjev, mora prestati izpit v značaju z dobrim redom.

Vohunska poročila o posameznih osebah se skrbno zaklepajo, in vsem vohunom je pod težko kaznijo — do dve leti ječe — strogo prepovedano, da bi o tem dajali komurkoli kaka pojasnila. Saj bi drugače trpelo dobro ime marsikakega uglednega državljana in državljanke; razen tega bi bila odprta pot izsiljevanju.

Za vohunsko službo se izbirajo le najbolj zanesljivi in ugledni ljudje: odvetniki, bankirji in duhovniki. Dober nadzornik mora biti ostroumen presojevalec značajev, hiter mislec in izvrsten poročevalec. Predvsem pa mora biti diplomat. Svoja poizvedovanja mora izvesti hitro in neopazno.

Od vsakega zavarovanja so izključeni ljudje, ki so se kdaj v življenju pregrešili proti sledečim trem glavnim zapovedim: Ne prešestvuj, Ne kradi, Ne ubijaj. Istotako so izključeni ljudje, ki se pečajo z vtihotapljenjem alkohola, dalje bankirji in mešetarji, ki so v zvezi z nezakonitimi alkoholnimi družbami — saj so v nevarnosti nasilne smrti. Noben zločinec se ne more dati zavarovati in marsikdo, ki ga policija ni nikdar zasačila, je pri zavarovalnicah zapisan kot zločinec.

Posebno strogo stališče se zavzema nasproti ženskam, ki se hočejo zavarovati. Še nedavno se je odreklo zavarovanje za milijon dolarjev sloviti igralki samo zato, ker ima znanje z nekim gospodom.

Vsa previdnost pa zavarovalnicam še vedno ne pomaga, ker del občinstva sploh ne smatra za kaj nečastnega, ako zavarovalnico opehari. Fingiranih vlomov in navlaščnih požigov je bilo nebroj. Neizprosna poizvedovanja v vsakem posameznem slučaju so pa le dovedla do znatnega izboljšanja v tem pogledu.

Posebno priljubljen je trik z diamanti, ki naj bi bila stara družinska dedščina. Kako naj se ceni kamen, ki je bil bojda podedovan ali kupljen pred 50 in več leti?

Nadzorniki in poročevalci delajo popolnoma neodvisno od zavarovalnih agentov. Dejansko agentje ne vedo, kdo pošilja njihovi zavarovalnici poročila. Kako potrebna je taka previdnost, je razvidno iz naslednjega slučaja. Pri neki zavarovalnici je bil zavarovan T. B. Adams, farmar v Willisville-u, Arkansas. Ta Adams je umrl in zavarovalnica je brez nadalinega izplačala zavarovalnino v znesku 5000 dolarjev. Naknadno je pa centrala vendar uvedla poizvedovanja in ta so dognala, da F. B. Adams sploh nikdar živel ni in da se je s sodelovanjem zavarovalnega agenta izvršila goljufija na račun zavarovalnice.

Junaški doktorski izpit

V Ženevi je študiral medicino reven francoski dijak, ki se je pripravljal za zadnji izpit. Par tednov pred izpitom pa ga je v jutranji megli povozil avto, ko je hotel prekoračiti ulico. Zlomilo mu je kost v zgornjem stegnu, dve rebri, počila mu je lobanja in tudi drugače je bil po vsem telesu poškodovan. Prenesli so ga v bolnico, kjer mu je vodilni zdravnik povedal, da bo trajalo zdravljenje najmanj šest mesecev. Mladi mož je ugovarjal, kolikor so mu dopuščale moči. Nato ga je obvladala mrzlica. Stanje se mu je polagoma toliko izboljšalo, da je mrzlica popustila. Tedaj je prosil glavnega zdravnika, naj bi mu omogočil, da bi se mogel udeležiti izpita na univerzi, kajti nima sredstev, da bi študiral še eno leto. Zdravnik je privolil. Ko se je na določeni dan zbral izpitni kolegij v vseučiliški dvorani, so prinesli na nosilih mladega dijaka vsega v povojih in ga postavili pred mizo izpitnega kolegija. Zraven njega je sedel zdravnik in ga ostro opazoval. Tako je hrabri Francoz položil svoj pismeni izpit, in sicer zelo dobro. Sedaj je preostala še ustmena izkušnja, ki je v Švici mnogo težja. In zopet so prinesli dijaka na nosilih pred izpitni kolegij. Izpit je trajal dve uri. Ko se je dovršil in so nosila dvignili, je bil bolnik tako slab, da je komaj še dihal. Toda na ustnah mu je lebdel radosten smehljaj: prestal je izpit z izvrstnim uspehom in si priboril doktorsko diplomo.

Zdravje pogoj vsakemu uspehu

Angleški jezuit W. J. Lockington navaja v svoji knjigi »Po telesni izobrazbi k duševni moči« zanimive zglede iz zgodovine, ki kažejo, da morejo računati na velike uspehe v življenju le ljudje krepkega zdravja.

Eden največjih mož vseh časov je Sokrat, čegar duh še danes deluje na človeštvo, dasi je živel pred 2300 leti. O njem beleži zgodovina, da se je »znal najbolj postiti in da je prenesel vojaško hrano; bil je silno močan in zdrav ter je po telesni žilavosti prekašal vse moške«.

Sokratov učenec Platon je zastopal mnenje, da je mož, ki je izobrazil samo svojega duha ne pa tudi svoje telo, pohabljenec. Sam je bil »krepko raščen, vztrajno je telovadil in dosegel tako moč in gibčnost, da je pri istmičnih igrah tekmoval za nagrado«.

Slavni govornik Demosten je hodil in tekel vkreber, da bi si okrepil telo. Neki prijatelj ga je bil namreč opozoril na vzrok njegovega prvotnega neuspeha: »Ti svojega telesa ne vadiš za delo na govorniškem odru in tvoj govor je vsled tvoje vnemarnosti in dobrovoljnosti slaboten in truden.«

Eden največjih rimskih govornikov, Ciceron, je bil v mladosti šibke rasti in slabotnega glasu in njegova viharna duševnost je telo kmalu popolnoma ugonobila. S smotrenim vežbanjem si je nato organizem okrepil in si pridobil toliko zdravja in moči, da je bil kasnejšemu velikemu delu in naporom kos. V svojih spisih pravi na nekem mestu: »Edinole vežbanje ohrani duševni polet in svežost.« — Tudi Ciceronov glas še danes doni preko sveta.

Ciceronov sodobnik Julij Cezar je bil telesno nedostatno obdarjen, kar ga je zelo oviralo v njegovih načrtih. Skušal se je okrepiti z vojnim življenjem, z dolgimi pohodi in priprosto hrano. Da je uspel, pričajo njegovi čini.

Novodobni Cezar, Napoleon Veliki, je bil »mož iz kamena in železa, ki je 16 in 17 ur vztrajal v sedlu in mogel več dni zaporedoma korakati brez počitka in miru, mož uren in okreten kakor tiger«. Mailland ga opisuje kot »izredno močnega, lepo raščenega, 170 cm visokega moža«. Napoleonov rek je bil: »Prvo, kar mora imeti dober general, je dobro zdravje.« Njegov veliki nasprotnik Wellington je malo jedel in mnogo hodil.

Slavni angleški državnik Gladstone je vsak dan vežbal svoje telo. Tako je dosegel, da je mogel v letih, ko je velika večina njegovih vrstnikov že bila v grobu, drugi pa so kot slabotni starci čakali smrti — vladati veliki angleški narod. Silni govor, s katerim je zaključil drugo branje homerule-bill, je imel v svojem 84. letu. Takrat je preveval tega starčka še tolik ogenj, da se mu parlament ni mogel upirati. Gladstone je utrpeval svoje telo z vežbanjem in hojo. Vsak dan se je izprehajal po dve uri, pa naj je bilo lepo ali slabo vreme. Ko je bil 80 let star, je posekal hrast, ki je imel 1.20 m v premeru.

Horace Greeley je rekel o sekiri: Sekira je najbolj zdravo orodje, ki ga je človek kdaj vzel v roke. To velja posebno za ljudi, ki so v svojem poklicu prisiljeni, da delajo sede. Sekira potegne rame nazaj in razširi prsni koš in pljuča. Ako bi mogel vsak mladenič in mož od svojega 15. do 50. leta vsak dan dve uri vihteti sekiro, bi bolezni prebavil kmalu izginile in tudi revmatizem bi postal redek. Sekira daje duhu ravno dovolj posla, da se ne udaja sanjarenju ali težkim mislim, dočim ima vsaka mišica v telesu dovolj napora in vežbe.

Namesto sekire imamo danes razne sporte, ki pa imajo to slabo stran, da si le prevečkrat zasužnjijo duha in tudi telesu ne nudijo enakomerne zdrave vežbe.

Kino, kino, kino!

Kino je danes gospodar življenja. Mase se zgrinjajo vanj kakor muhe v sladko broz

parlamentu, naj se iz ustave l. 1814. črta paragraf, ki prepoveduje jezuitom bivanje v Norveški. To je dalo povod za razne polemike. Nekateri katolicizmu sovražni protestantski krogi so se začeli bati »rimske ofenzive« in so nastopali proti »katoliški nevarnosti« s predavanji in članki. Posebno si je stavila gospa M. Steinsvik nalogo, javno mnenje zbuditi proti jezuitom. Vdova Steinsvik je imela nekoliko slovesa po svojem možu, ki je v osvobodilnem gibanju Norveške igral precejšnjo vlogo. Imela je nekoliko klasične izobrazbe, veliko temperamenta, še več pa sovraštva proti katolicizmu. Začela je studirati razne katoliške teološke knjige, da bi iz njih dobila materiala za osovraženje jezuitov. Najprej je imela predavanja po raznih krajih dežele, potem pa je začela v časopisju. Poslušalci so morali dobiti vtis, da so jezuiti veliki zločinci, da »njihov največji moralist Alfonz Liguori« (!) v soglasju z Lugom, Tamburinijem in mnogimi drugimi odobrava laž, krivo prisego, prostitucijo, zlorabo spovedi, zavraten uboj. Ta morala skvari popolnoma katoliške duhovnike. Jezuitizem in katolicizem sta eno in isto.

Posnetke divjih napadov M. Steinsvik, ki so bili objavljeni v Aftenposten, so prinesli razni provincialni listi, med njimi tudi Agder Tidend v Kristiansandu. Sedaj pa je v istem listu odgovoril katoliški župnik Riesterer in sicer jako krepko. Očital je Steinsvikovi, da laže, se nesramno izmišljuje, potvarja in okrnjuje tekste. Pozivlja jo, naj ga toži, če hoče. — In M. Steinsvik je res tožila radi žaljenja dobrega imena.

Razprava je bila določena za 11. januar. S protestantske strani je bil profesor teološke fakultete v Oslo, dr. Ihlen, zvedenec župnika Riestererja pa dominikanec p. Lutz. Tudi priče sta imela. M. Steinsvik univ. profesorja zgodovine in nekega adventista, a sta oba odpovedala; župnik Riesterer pa tri katoliške duhovnike. Obe stranki sta prinesli s seboj cele svežnje knjig in spisov. Zanimanje je bilo veliko. Okrog 3000 ljudi se je nabralo pred sodnijskim poslopjem. Petnajst točk je obsegala obtožnica. Na podlagi te je zahteval odvetnik obsodbo katoliškega duhovnika, javen preklic in plačilo stroškov.

Župnik se je najprej sam zagovarjal. V triurnem govoru je primerjal tekste, ki jih je izbrala M. Steinsvik, z resničnimi teksti iz spisov sv. Alfonza in drugih pisateljev, razložil njihov zmisel, pokazal na potvorbe M. Steinsvik. Zaključil je svoj zagovor s tem, da je pokazal veličino katoliške cerkve, ki se ji mora svet zahvaliti za najboljše v svoji civilizaciji. Zato so taki napadi tudi težka žalitev katoliške cerkve. M. Steinsvik je v svojem govoru ponavljala stare krivične in nezmiselne očitke. Že med njeno polemiko, ki jo je preje vodila, je izjavil neki vseučiliški docent, da bo zapustil protestantsko cerkev z vso svojo družino, ako ne bo noben pastor nastopil proti temu načinu polemike. Ni ga bilo in zato je svojo namero tudi izvršil. — Izvedenec gospe Steinsvik je dokazal, da ne razume mnogo moralne teologije, skušal je dokazovati prednost protestantske morale pred katoliško. Katoliški izvedenec p. Lutz je dobro omenil, da ne gre za vprašanje, katera morala je boljša, ampak zato če je M. Steinsvik pravično navajala in razlagala katoliške moraliste. V dveurnem govoru je še enkrat pokazal vse potvorbe tekstov katol. moralistov. Zagovornik župnika je, čeprav protestant, opozoril, da so krivični napadi merili na Cerkev, ki je prinesla nekdaj krščanstvo in civilizacijo na Norveško.

Pet dni je trajal proces. Razsodba senata je bila soglasna: župnik Riesterer se oprosti, tožba M. Steinsvik se zavrne, obsojena je na plačilo 1000 kron za stroške. V razsodbi se poudarja, da mora pričakovati vsak, ki na tak sramotilen način napade vero, ki uživa v celem svetu spoštovanje, da se mu odgovarja v enakem tonu.

M. Steinsvik je priglasila pritožbo na višjo instanco. Če pride do razprave, bo tembolj triumfirala poštenost in resnica.

Še nekaj takih konfliktov med katoličani in protestanti, je izjavil neki protestantski časnikar in kmalu bomo imeli v luteranski cerkvi resno gibanje za odpad.

Pij XI. obsoja D'Annunzi'eve spise

Z odobravanjem in podporo italijanske vlade pripravlja neko založništvo razkošno izdajo d'Annunzijevih del. V običajnem nagovoru na postne pridigarje v rimskih cerkvah je Pij. XI. priporočal pridigarjem, naj resno s stališča krščanske vere, krščanskega duha in discipline govorijo tudi o čtivu. »Taka pridiga je dandanes tembolj potrebna, ker se pripravlja neka založba, da počasti pisatelja, katerega mnoge knjige so izrecno obsojene a druge sameobsebi spadajo med slabo čtivo. Papež priznava izvrstne zmožnosti duha in domišljije ter veliko plodovitost tega pisatelja. Ali v večini njegovih spisov so sledovi brezbožnosti, bogokletstva in profanacije najsvetejših stvari ter nebrzdane počutnosti. V drugih delih pa oznanja nauk o »nadčloveku«. Ta prepušča moralo »navadnemu« ljudstvu, zase pa pridrži popolno svobodo, da si ustvari svojo moralo, ki odgovarja »nadčloveku«.

To pojmovanje — ki ga je Pij XI. obsodil — o »gosposkem« višjem človeku, ki ima svojo moralo, ki je neodvisen od splošno obveznih načel krščanstva, se zrcali tudi v pojmovanju »gosposkega« naroda, ki ne priznava drugim narodom njihovih pravic. Pojem o nadčloveku je fašizem prenesel tudi na narod in državo.

Na ugodnejši nakup
oblačil lastnega izdelka nudi
tvrdka JOS. ROJINA, Ljubljana

20. marca
VI. dražba kož
divjih živali
na Velesejmu
Pošljite kože! Pošljite kože!

Gospodarstvo

Elektrifikacija Ljubljane

(Iz predavanja ing. Sonca v inženerskem združenju.)

L. 1897. je ljubljanski občinski svet sklenil zgraditi mestno elektrarno. Mesto v Slomškovi ulici je zelo neprikladno, ker nima lastnega industrijskega tira, pa tudi ne leži ob Ljubljanici, kjer bi lahko črpali vodo za parne kotle. Za začetek so postavili dva parna stroja po 200 k. s. in je elektrarna obratovala samo po noči, l. 1899. pa so montirali še en stroj 300 k. s.. Dobrih konsumentov Ljubljana takrat ni imela; razmere so se v tem oziru zboljšale šele, ko je 1901 stekla cestna železnica. Razvoj je zahteval, da so postavili leta 1905. še en parni stroj 800 k. s. Vendar ta efekt elektrarne ni mogel dalje časa zadostovati. Pred vojno se je Ljubljana zlasti zanimala za centralo na Ljubljanici pod šenpeterskim mostom. Na ta način bi pridobili 1143 k. s. (srednja moč Ljubljanice), toda izvršitev je bila v tesni zvezi z regulacijo Ljubljanice, ki še danes ni izvršena. Ker pa je bilo gotovo, da mora tekom časa priti do te ali one izvršitve, se je pojavilo več projektov. Kresov projekt predvideva veliko akumulacijo in bi bil efekt od 3000 do 16.000 k. s. Mislilo se je tudi na izrabo 200 m visokega padca vode v Peklu pri Borovnici.

V teh časih se je deželni odbor kranjski bavil z obsežnimi načrti za elektrifikacijo dežele in je nameraval tudi Ljubljano preskrbovati s tokom iz velikih podeželskih elektrarn; nastali so dolgotrajni propiri med občino in deželnim odborom, oba pa je prehitela vojna in se ni ničesar zgradilo. Leta 1921. pa je občinski svet sklenil da se mora pomanjkanju toka odpomoči in je imenoval komisijo, ki je študirala: hidroelektrično centralo na Savi, dobavo toka iz Fale in razširjenje obstoječe centrale. Dalje se je bavila z različnimi projekti bivšega deželnega odbora na Savi od Kranja do Zidanega mosta (n. pr. projekt na Bregu in v Smledniku, katerih izvršitev pa geologi niso priporočali. Projekt pri Medvodah bi se iz geoloških ozirov sicer dal izpeljati, vendar bi bil drag radi 2 km dolgega kanala in potrebnih odkupov. Obstojajo še projekti ing. Petriča v Tacnu, projekt tvrdke Siemens-Schuckert v Tacnu, projekt ing. Žužka tik pod Medvodami, dalje možnost zajezitve Save nad črnuškim mostom pri izlivu Gameljščice. Tudi med Lazami in Kresnicami obstoja projekt, ravnotako med Kresnicami in Litijo. Projekti so se pojavili tudi med Litijo in Zidanim most m. Komisija se je po dolgem študiju odločila za Medvode, ker so vsi ostali projekti dragi, kateri zahtevajo radi neugodnih geoloških razmer dolge kanale. Na podlagi načrtov neke dunajske tvrdke bi stala realizacija centrale v Medvodah 80 milijonov Din.

Ko se je občinski svet pod županom Peričem odločil za projekt na Savi, je prišlo do debat v Akademskem domu, kjer je cela vrsta strokovnjakov nastopila proti centrali na Savi, češ da je potrebna velika kaloriška rezerva. Proti projektu v Tacnu pa so nastopili geologi, ker je predvideval akumulacijo vode do 1 milijona m³, za kar teren ni ugoden. Tudi g. ing. Sbrizaj je predložil načrt, ki je združil Medvode in Tacen, nekateri pa so predlagali priključek na Falo.

Občinski svet je videl, da na ta način ne pride do rešitve in se je odločil postaviti parno turbino ter odkupiti vodne pravice od vevških papirnic. Ponudba Elektre ni bila sprejeta, ker je dajala samo 150 KW, a še to ne brezpogojno in bi si morala mestna občina sama zgraditi omrežje za trofazni tok. Tudi ponudba Fale, ki je ponujala l. 1925. 2500 KW občinski svet ni mogel sprejeti, ker bi trajala pogodba 15 let in bi prišli v odvisnost od Fale, obenem pa bi to ne bilo ugodno za razvoj industrije v okolici Ljubljane, ker bi se ona raje plasirala na Štajerskem, kjer daje Fala cenejši tok. Ing. Gulič in Turnšek sta nato zagovarjala parno turbino. V poročilu na mestni magistrat sta podala sledeče cene za tok iz posameznih projektov: Hidrocentrala KW ura 5.57 dinarjev, Fala 4.08 Din, Trbovlje 2.57 Din, parna turbina 2.00 Din, diselmotorji 2.23 Din in Elektra 5.40 Din. Če bi se za parno turbino pridobila kot konzumente tobačno in kemično tovarno, tovarno Union in opekarno, bi bil agregat polno obtežen in najcenejši. Parna turbina bi služila tudi kot rezerva poznejše hidrocentrale. Bivši gerentski svet pa je pozval dunajskega profesorja Hohenegga, naj odloči. Toda izkazalo se je, da on o naših razmerah ni dosti poučen in da je radi zvez z graško »Waggonfabrik« forsiral Dieselmotorje od iste tvrdke. Tako je prišlo do nabave dveh motorjev po 450 k. s. Moj ideal je, zaključuje predavatelj, da se napravi zveza več manjših elektrarn. Tako bi zveza med Završnico in Medvodami ne potrebovala prevelike kalorične rezerve. Ta rešitev bi se dala realizirati, ker ne zahteva toliko investicijskega kapitala, kakor gradnja velike vodne naprave, ki bi bila seveda najlepša rešitev.

Pri debati je g. ing. Turnšek omenil zanimivo dejstvo, da je že ob začetku ljubljanske elektrarne ponujala tvrdka Ganz (Budimpešta) večfazni tok, a takratni odločilni faktorji so se raje odločili za Siemens-Schukertov projekt z istosmernim tokom, kar povzroča danes velike neprilike. Dalje je posegalo v debato več govornikov, med njimi zlasti univ. prof. dr. ing. Kral, ki je mnenja, da je treba vporabiti kombinacijo na Savi in Ljubljanici, ker imata ti dve reki minimalno vodo ob različnih letnih časih in bi se tako izločile prehude depresije vodne množine. V ta namen naj bi se pritegnile naprave vevških papirnic na Ljubljanici, ki bi bile same obenem zelo pripraven konzument, ker bi ob času minimalne porabe toka v mestu priključile svoje težke stroje in bi bila taka zveza central idealno enakomerno obtežena, kar bi napram vsem drugim rešitvam visoko dvignilo rentabiliteto. Treba je delati na to, da tekom časa strnemo vse naprave od Završnice do Zidanega mostu v niz naprav, ki bi se medsebojno podpirale. Dalje se naj vprašanje elektrifikacije rešuje na čisto trgovski podlagi in naj se poleg mestne občine pritegne k sodelovanju tudi oblastni odbor in privatni kapital, ker danes mestna občina ne more prevzeti sama odgovornosti za velikopotezno rešitev vprašanja elektrifikacije in se mora zadeva rešiti v skladu z vsemi interesenti v Sloveniji.

K otvoritvi konkurza A. Kajfež, Kočevje

Pod gornjim naslovom prinaša včerajšnje »Jutro« notico na podlagi informacij »iz popolnoma poučene strani«, da je bil konkurz razglašen po predlogu upnikov šele na sklep bivšega Deželnega sodišča v Ljubljani, ker je Okrožno kot trgovsko sodišče, Novo mesto, predlog nekaterih upnikov na otvoritev konkurza zavrnilo. Nadalje poroča, da je bil proti sklepu Deželnega sodišča v Ljubljani vložen od tvrdke same in nekaterih interesentov revizijski konkurz. »Jutro« nadaljuje:

»Brez nadaljnje kritike pripominjamo, da ima predlagano konkurzno postopanje poleg gospodarskih tendenc tudi politično ozadje, ker je podano več kakor polno kritje za vse obstoječe obveznosti tvrdke v imovini njenega lastnika, ako se ne bi proti nji delali neopravičeni koraki. Tvrdka je sklenila pred 6 meseci s svojimi upniki konzorcialni dogovor, ki bi bil omogočil popolno njeno sanacijo in likvidnost. Kakor znano pa so nekateri upniki predlagali preko tega dogovora napram tvrdki konkurzno postopanje ter s tem spravili tvrdko v težak položaj in morda tudi v propast v lastno škodo.« — Od dobro informirane strani smo dobili v tej zadevi sledeče pojasnilo: Okrožno kot trgovsko sodišče, Novo mesto, je res odklonilo otvoritev konkurza in sicer na podlagi informacij, ki jih je dobilo od tvrdke same, ki je obenem predložila bilanco, po kateri bi aktiva tvrdke izravnavala vsa pasiva. Ravnotežje v bilanci je številčno res podano, toda v njej so nekatere aktivne postavke z ogromnimi zneski, ki predvidoma od daleč ne bodo realizirane dale teh zneskov. Tako n. pr. izkazuje tvrdka med aktivi vrednostne papirje v znesku 5.000.000 Din — med njimi samo delnic Merkantilne banke Kočevje za celih 4.000.000 Din. — Tudi gozdna posestva, ki so v tej bilanci navedena z zneskom 7.500.000 Din so silno optimistično ocenjena. Iz tega rezultira, da je pasivnost podjetja brezdvomno podana. Upniki, ki nimajo posebnega kritja za svoje terjatve, bodo pretrpeli pri tt. A. Kaifež izgubo, ki bo šla v nekaj milijonov. Tako izgleda »politično« ozadje te zadeve.

Tržna poročila

3. marca 1928.

Žito. Na svetovnih tržiščih je bila ta teden tendenca cen nazadujoča, dočim je bila prejšnji teden zelo čvrsta. V zvezi s tem so pri nas cene ta teden se ustalile, še več, začele so polagoma nazadovati. Dovozi blaga so večji, ponudba je tudi znatnejša in tržni položaj je v znamenju stagnacije. S tako visokimi cenami, kakor smo jih ravno zadnje dni imeli, tudi producenti in druga roka, ne računajo več. Poleg tega so posevki zelo dobro prezimili in kažejo po celi državi dobro. Danes stane pšenica v Novem Sadu 340—342.50, napram 350 koncem prejšnjega tedna. Tudi koruza je nekoliko popustila in notira v Novem Sadu 250 napram 250—260 koncem prejšnjega tedna. Vendar pa se je proti koncu tedna začela pri koruzi opažati lahna učvrstitev cen in tendence. V zvezi z nazadujočimi cenami pšenice je popustila tudi moka od 480 (srednja vrsta Novi Sad) na 465—470, torej v še večji meri kakor pšenica, kar naravno še bolj slabša položaj mlinske industrije, ki pri nas preživlja težko krizo. Inzulanka, ki stane 263 Kotariba, ne konvenira več.

Sladkor. V inozemstvu so cene sladkorja ta teden narastle. Zato je kartel sladkornih tvornic pri nas zvišal ceno s 1. marcem t. l. za 10 par pri kilogramu in je računati z nadaljnjim povišanjem.

Riž. Cene so se ta teden učvrstile in notira ta teden Postojna trs. 150 lir napram 142—145 v prejšnjem tednu. Pred novo letino cene najbrže v znatni meri ne bodo popustile.

Opeka. Stavbna sezija obeta biti letos živahna. Povpraševanje je že sedaj živahno za zidake, pa se tudi mnogo kupuje. Tovarne so dobro zaposlene, zaloge so bolj majhne in zaradi naraščajoče produkcije pa je pričakovati, da bo proti koncu sezije ponudba večja kakor povpraševanje, kar se bo zrcalilo tudi v cenah. Cene so primeroma visoke in stanejo zidaki 580 Din za 1000 komadov; strešniki 1000—1100, bobrovec 800 Din za 1000 komadov. Na tržišču strešnikov pa je opažati v primeri z zidaki več blaga, povpraševanje pa je manjše kakor za zidake in cene so razmeroma nizke.

Prireditve — — —

—o—

DRŽ. HIP. BANKA IN INTERESI SLOVENIJE.

Dne 29 februarja 1928 se je vršilo pri Zbornici za TOI v Ljubljani posvetovanje gospodarskih korporacij in stanovskih organizacij, na katerem se je podrobno razmotrivalo vprašanje obveznega nalaganja javnega in hipotekarnega denarja pri Državni hipotek. banki. Posvetovanje je vodil zbornični predsednik Ivan Jelačin, ki je v svojem uvodnem govoru vprašanje obveznega nalaganja javnega in pupilarnega denarja pri Državni hipotekarni banki s stališča gospodarskih interesov v Sloveniji izčrpno pojasnil. Debate o tem vprašanju so se udeležili predsednik notarske zbornice Hudovernik, zastopnik od eniške zbornice dr. Fettich, zastopnika Zveze jugoslovanskih hranilnic Pretnar in Hiiter, zbornični konzulent Žagar, zastopnik društva denarnih zavodov dr. Rant, dalje Ivan Frelih, ing. R. Lah, dr. Golia, Savčič in Trček. Mnenja vseh so šla za tem, da bodi nalaganje javnega in pupilarnega denarja v Državno hipotekarno banko fakultativno in ne obvezno. V tem smislu se je koncem zborovanja sprejela tudi resolucija, katero je Zbornica za TOI v Ljubljani v imenu gospodarskih korporacij, zastopanih na sestanku odposlala na merodajna mesta.

KONKURZI IN LIKVIDACIJE

Statistika konkurzov v februarju 1928. Po podatkih »Jugoslov. društva« za zaščito upnikov v Zagrebu« je bilo v februarju letos razglašenih 83 konkurzov napram 79 v januarju 1928, 80 v decembru 1927 in 121 v februarju 1927. Konkurzi se razdele sledeče: Slovenija in Dalmacija 9 (febr. 1927 9), Srbija 58 (82), Hrvatska 8 (14), Vojvodina 8 (13), Bosna — (3). V prvih dveh mesecih letos je bilo razglašenih 162 konkurzov napram 200 v isti dobi lani; na Slovenijo odpade (z Dalmacijo vred 15 (19).

Konkurzi: Lota Traumann, trgovka v Murski Soboti; konk. komisar: dr. Janko Šumenjak; upr. mase: dr. Vlad. Škerlak; prvi zbor upnikov 10. marca; prijaviti do 12. aprila; ugotov. narok 26. aprila. Dobrovoljačka banka, d. d. v Vel. Bečkereku (ne zamenjati z istoimensko zagrebško banko); prijaviti do 2. maja. Banka je bila ustanovljena 1921 s kapitalom 325.000 Din in je sedaj znašal njen kapital 1,250.000 Din; zadnja bilanca je bila objavljena za 1924); Roth i Schlitter, manufakturna trgovina, Veliki Bečkerek (prijaviti do 25. aprila).

BILANCE IN POSLOVNA POROČILA

Hrv.-slav. hip. banka, Zagreb, izkazuje za leto 1927. 10,241.234 Din čistega dobička napram 11.2 milij. Din za 1926, 12.06 milij. Din za 1925, 13.16 milij. Din za 1924. Bil. vsota je padla od 465.4 na 428 milij. Din, bruto-donos od 23.85 na 20.74 milijonov Din.

Brača Turković, banka v Zagrebu, d. d. Čisti dobiček 1927 523.000 Din (1926 518.000) na kapital 10 milijonov Din.

Hrv. selj. zadružna banka, d. d. Zagreb. Čisti dobiček znaša za 1927 na kapital 8 milijonov Din 97.000 Din (1926 83.500 Din).

Tipografija, d. d. Zagreb. Kapital 3.75 milijonov Din, čisti dobiček 1927 195.400 Din (1926 196.870 Din).

* * *

Kočevje, tekstilna ind. družba. Poročali smo že o graditvi nove tekstilne industrije v Kočevju, ki bo s tem zelo pridobilo. Sedaj nam poročajo iz Kočevja, da že dela tvornični oddelek za nogavice, ki je najmoderneje urejen; kapaciteta bo znašala 500 ducatov nogavic, in se bo polagoma še povečala. Nadalje je že zgrajena tkalnica, ki začne z delom že ta mesec. V tkalnici bo zaenkrat instaliranih 500 statev (ena največjih v Sloveniji) in bodo izdelovali samo sirovo blago. V teku dveh let bo tvornica popolnoma zgrajena in bo izdelovala tudi tiskanine, klote, nato pa poplene, zdravniško vato itd.

Vinarske ankete. Kmetijska družba priredi po glavnih krajih vinorodne Dolenjske sestanke vinogradnikov, na katerih se ima razpravljati o trtnem sortimentu, ki bi bil najbolj prikladen za posamezna vinska pogorja. Prva taka anketa se vrši 19. marca v Krškem, 25. marca pa v Brežicah.

Nova organizacija srbskih zadrug. V okvirju Glavne zveze srbskih kmetijskih zadrug se je ustanovil »Zemaljski savez zadrugac, ki bo obsegal samo nabavljalne kmet. zadruge.

Dobave. Ravn. drž. železnic (prom.-komerc.) v Ljubljani sprejema do 7. t. m. ponudbe glede dobave 1800 kg dekstrina. — Ravn. drž. železnic (gradb. oddelek) v Ljubljani sprejema do 9. t. m. ponudbe glede dobave 15.000 kg portland-cementa. — Ravn. drž. železnic (strojni oddelek) v Ljubljani sprejema do 9. t. m. ponudbe glede dobave borvih plohov; do 12. t. m. glede dobave žičnikov, matic in bakrenih plošč; do 15. t. m. glede dobave bakrene plošče in kavčuk materijala. — Vršile se bodo naslednje ofert. dobave mesa za čas od 1. IV. do 30. IX. t. l. in sicer: dne 10. t. m. pri Komandi mesta v Slov. Bistrici; dne 13. t. m. pri intendanturi Drav. div. obl. v Ljubljani; dne 14. t. m. pri Komandi marib. voj. okrožja v Mariboru in pri Komandi celj. voj. okr. v Celju; dne 15. t. m. pri Komandi mesta v Ptuju; dne 10. t. m. pri Komandi voj. okr. v Karlovcu; dne 12. t. m. pri Komandi Sav. div. obl. v Zagrebu; dne 13. t. m. pri Komandi voj. okr. v Varaždinu; dne 14. t. m. pri Komandi mesta v Čakovcu; dne 15. t. m. pa pri Komandi mesta v Sušaku, pri Komandi mesta v Murski Soboti in pri Komandi mesta v Dolnji Lendavi. — Dne 14. t. m. pri Upravi delavnice III. arm. obl. v Skoplju glede dobave raznega materijala (železo, pločevina, strojno olje, klej, kolofonija, vijaki, boraks, žica, žeblji itd.) Dne 17. t. m. pri Komandi Drav. div. obl. v Ljubljani glede dobave 10.610 kg svinjske masti. Natančnejši podatki v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.

Fuzija v švedski separatorski industriji. Kakor poročajo iz Stockholma, sta Aktiebolaget Separator in Pump kupili večino delnic Aktiebolaget Baltic; sicer pa bo družba Baltic nadaljevala svoje delovanje neizpremenjeno.

Zlato v letu 1927. Po podatkih londonske tvrdke Samuel Montagu & Sons je znašala lani produkcija zlata na celem svetu 82 milijonov funtov šterlingov (računajoč za unčo 84 šilingov in 11½ penija), od tega odpade na britanski imperij 58.3 milijone, na ostale države 27.8. Skupna produkcija 1926 je znašala 82 milijonov funtov (od tega angleški imperij 57.5 milijonov, ostali producenti 24.5 milijonov). Produkcija se je torej v an-

Srednji devizni tečaji na ljubl. borzi od 27. II. do 2. III. 1928.

Dne	Berlin	Curih	Dunaj	London	Newyork	Paris	Praga	Trst
27.	1358.50	1095.—	801.35	277.54	56.87	223.82	168.68	301.20
28.	1358.50	1095.—	801.35	277.50	56.85	—.—	168.57	301.20
29	1358.50	1095.—	801.65	277.55	—.—	—.—	168.60	301.16
1.	1358.50	1095.—	801.65	277.55	—.—	223.85	168.55	301.—
2.	1358.50	1095.—	801.65	277.52	56.87	—	168.55	301.—

Čista polt, nežna koža.
Kakor pomlad sama, je milina mladostno sveže kože, ki pa lahko ovene. Oster zrak, izvrševanje poklica, domače delo itd. ji škoduje. Že mala uporaba snežnobele in dahteče Nivea-creme varuje in leči kožo. Vendar samo
Nivea-crema

Praktični sadjar
Spisal M. Humek.
Cena vezani knjigi 80 Din. — Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

L. Mikuš - Ljubljana
priporoča svojo zalogo dežnikov, solnčnikov in sprehajalnih palic
Popravila točno in solidno

Povest
V goliških plazovih
kolikor jo izide do konca l. 1928 velja za vse nove „Domoljubove“ naročnike
samo 38 Din
ker dobe poleg celega letošnjega letnika „Domoljuba“ tudi vse pred novim letom izišle številke s to povestjo za nameček.

je rad tudi vrli Sv. Križ umaknil na drugo mesto.

Omenili smo tukaj samo troje župnij, dasi bi jih zaslužilo lepo število, da bi si jih vzeli mi vsi za zgled. V ljubljanski škofiji je doseglo 10% ali več kar 22 župnij, v lavantinski pa 9. Naštejmo vsaj prvih pet v obeh škofijah. V ljublj. škofiji si slede: 2. Bevke (13.809%), 3. Mošnje, Brezje (13.537%), 4. Bohinjska Bela (13.333%), 5. Črnuče (12.666%); v lavantinski škofiji: 3. Šmihel nad Mozirjem (12.903%), 4. Marija Nazaret (12.464%), 5. Sv. Peter v Savinjski dolini (12.463%).

Pra poučno bi bilo, če bi se ugotovilo za vsako škofijo, katere župnije in dekanije so pod povprečnim odstotkom za tisto škofijo in katere so nad njim. V ljubljanski škofiji je n. pr. l. 1927. vsa Gorenjska presegla (deloma znatno!) število 5%, eiako mesto Ljubljana, ljubljanska okolica in Vrhnika. Znatno slabše pa je po Dolenjskem. Dekanija Trebnje šteje 3.595%, Novo mesto 3.421%, eLskovec 3.118%, Žužemberk 2.465% in Semič celo samo 2.305%. O vzrokih teh silnih razlik danes tu ne bomo razpravljali, dasi človek kar ostrmi, če bere, da ima dekanija Radovljica 8.152% Mohorjanov, dekanija Leskovec n. pr. pa kar zar 5% manj. Opozarjamo ravno na to, da bi bilo proučevanje tega vprašanja zelo poučno za spoznavanje slovenskega naroda v posameznih pokrajinah. Morebiti bo o tem kaj napisal kdo izmed gospodov poverjenikov, ki imajo svoje tozadevne skušnje z Dolenjci in z Gorenjci.

A kakor rečeno, danes ni glavna stvar razmotrivanje tega vprašanja. Danes vprašajmo samo, kako bi se kraji, ki so glede Mohorjeve družbe zaostali, dvignili vsaj na odstotek, ki je veljal l. 1927. povprečno za vso škofijo. To je brezdvomno dosegljivo v vsaki slovenski župniji. Kajti ene stvari si je lahko svest sleherni, ki kaj stori za razširitev Mohorjeve družbe: v jeseni, ko bodo knjige izšle, mu bo vsak hvaležen, kdor je pristopil k Družbi na njegovo prigovarjanje. Ta mesec ne moreš izkazati lepše usluge znancu nego to, da ga privedeš v Mohorjevo družbo. Rok za vpisavanje poteče sicer s 5. marcem, vendar bodo pa gg. poverjeniki večinoma sprejemali prijave še ves ta mesec in v statistiki za l. 1928. bo upoštevan sleherni, kdor se bo priglasil vsaj do konca tega meseca.

Tistega pa, ki bi se izgovarjal, da mu revščina ne dovoljuje izdati 4 Din za knjigo ali 20 Din za pet knjig, opozorimo na to, da sta izobrazba in knjiga tudi močan lek proti revščini in da se še nikdar ni slišalo, da bi bil kak narod propadel radi skrbi za svojo izobrazbo!

Naša drama

(Razgovor z dramaturgom Otonom Župančičem.)

Oton Župančič je imel, ko sem ga prišel intervjuvat, le malo časa na razpolago. Korekture, te in one obveznosti. Lepo, visoko čelo in tiste živahne oči so me motrile zelo pozorno, ko sem vprašal:

— Pri neki debati sem čul, da je tako rekoč krivica, da cela dežela plačuje davek za gledališče in od njega nima tako rekoč nič. —

— Vidite, to je ravno, ko se pri nas tako slabo umeva moč in pomen kulture. Kultura in umetnost in lepota in luč niso nekaj materijelnega. (Pri tem je plastično pokazal z roko): Če jaz postavim luč semkaj na tole mizico, je res ni na oni. Toda luč razsvetli celo sobo in tudi tisti, ki je v kotu, uživa domačnost razsvetljene sobe. Malo več ponosa — pa bi bilo v marsičem bolje. Močno mi dopade neukrotljivi ponos Čehoslovakov, ko so kmetje sami tlačanili za narodno gledališče in napisali na pročelje ponosen naslov: »Narod sebi«. Jezik, umetnost, lepota so splošna last narodova, njegov ponos, njegovo ime navzven. —

— To ste lepo povedali. —

— Pa bi bilo dobro v sleherni vasi isto povedati, pojasniti. Vliti čut slovenske samozavesti in velike skupnosti. —

— Kaj mislite o veliki uprizoritvi jeruzalemskih dogodkov, ki jo baje pripravlja narodno gledališče. —

— Dramatika to ni. Je le niz dogodkov, povzetih po evangeliju, ki naj delujejo s svojo snovjo, ki je bistven del vere. Je vprašanje, kako se bo to obneslo pred gledališko publiko. Nimam nič zoper to, saj je snov grandiozna. Toda, kot sem rekel, če je to pravi forum, sem v dvomu. Misteriji in podobne igre se še zlepa niso posrečile. Morda bo evangelij kot tak najčistejše in najbolj ubrano vplival. —

— To imate prav. Edino skrbne priprave bo treba in kar najboljše igre. Naprej pa ni mogoče soditi. —

Vabilo na subskripcijo

5. zvezka dr. Kosovega »Gradiva za zgodovino Slovencev v srednjem veku«.

Peti zvezek te monumentalne publikacije, obsegajoč leta 1201 do 1246, bo v kratkem prišel na svetlo. Impozantna knjiga z nad 660 stranmi. Po smrti prof. dr. Fr. Kosa, čigar slika bo krasila ta zvezek, je prevzel redakcijo njegov sin, g. univ. prof. dr. Milko Kos.

Ako bi ne šlo za tako važno in odlično delo, se Leonova družba v tako težavnih gospodarskih razmerah ne bi bila nikdar odločila, nadaljevati izdajanje. Skromni fond, ki ga je družba nabrala za izdajo tega zvezka, bo pokril komaj četrtino ogromnih stroškov, ki znašajo v tiskarni in knjigoveznici okroglo 98.000 Din, tako da stane založnico en izvod nekaj nad 143 Din.

Da bi ljubiteljem domače zgodovine in pospeševateljem domače znanosti olajšala nabavo 5. zvezka Gradiva, otvarja Leonova družba

subskripcijo

po izredno nizki ceni **165** Din (s poštnino).

Pogoji za subskripcijo:

1. Subskripcijo sprejema **samo** Leonova družba (Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna, Kolportažni oddelek). V knjigarnah se bo delo dobivalo samo po knjigotržni ceni.

2. **Denar je treba poslati naprej.** Subskribentom, ki nimajo položnic Leonove družbe, nasvetujemo, naj se poslužijo formularjev, ki jih dobe na vsaki pošti po 10 par, ter naj jih izpolnijo na naslov Leonove družbe, Ljubljana, in označijo s številko družbinega čekovnega računa **10.433.**

3. **Subskripcijski rok je do 15. aprila t. l.** Po tem dnevu se bo 5. zvezek Gradiva pri založnici in v knjigarnah dobival samo po znatno višji knjigotržni ceni.

Subskribenti 5. zvezka dobe neposredno pri založnici prejšnje zvezke po naslednjih cenah (cene brez poštnine): II. zvezek 100 Din, III. zv. 80 Din, IV. zv. 120 Din; I. zv. je pošel.

V Ljubljani, dne 3. marca 1928.

Leonova družba.

Katalog slovenskih knjig

Ob svoji desetletnici izdala Nova založba v Ljubljani. Lansko leto je Nova založba, naša idealna književno-založniška matica, praznovala desetletnico svojega obstoja. (Ust. 3. maja 1917.) Za to desetletnico je pripravila že dolgo pogrešani katalog vseh slovenskih knjig, ki jih je še mogoče dobiti na trgu. To delo je zelo hvale vredno, saj kupec niti ne ve, kaj še imamo iz prejšnjih časov, skoraj nemogoče pa je zasledovati, kaj vse danes pri nas izhaja. Katalog obsega 168 strani drobnega tiska in navaja okoli 3400 knjig in publikacij, ki so še danes v književnem prometu. Snov je pregledno urejena po poglavjih: I. Zbrani in izbrani spisi; II. Enciklopedije, zborniki, koledarji in podobno; III. Pesmi; IV. Pripovedni spisi; V. Drame, gledališke igre itd. Teh poglavij je dvajset. Tako je ta katalog zanimiv upogled v sedanje stanje slovenskega kulturn. življenja in našega knjigotrštva. Pri naglem pregledovanju smo opazili nekaj napak v navedbi cen ali založništev (Župančič: Mlada pota 1920 založba Jug mesto Omladina) ali razdelitve (Rozman: Nova erotika ni pesniška zbirka) ali pisateljev (Selička Anton pesnik Oproščenja hvala Bogu ni pesnik Trbovelj, ki je Tone) itd. Pa prav, da smo tak katalog vsaj dobili — ker ga bo zdaj mogoče od leta do leta spopolnievati, ker tak stalni katalog je nujen za redni književni trg. — Na čelu kataloga imamo zanimiv uvod, ki nas seznanja z zgodovino Nove založbe. Ta uvod je intimen pa stvaren prinos k naši kulturni zgodovini zadnjih 10 let, zlasti pa za čas okoli majske deklaracije; odkriva značilna stremljenja, ki so v tesni zvezi z zadnjo Krekovo dobo.

Nova slovenska knjiga

Univ. prof. dr. France Kidrič: Bibliografski uvod v zgodovino reformacijske književnosti pri južnih Slovanih v XVI. veku. Izdalo in založilo »Društvo slušateljev filozofske fakultete v Ljubljani«. 1927. (Kvart oblika — 235 strani.)

Pisatelj tu v celoti razbere in oceni vso obširno literaturo o predmetu v kronološkem redu. Poleg splošne oznake vsake knjige je zabeležena tudi vsa literatura o njej, kakor tudi označeno število primerkov-originalov in njih ponatisov ter vsa znana nahajališča.

Vse ogromno gradivo o tej dobi je tu zbrano in razvrščeno lepo pregledno. Kdorkoli bo hotel kdaj o tej dobi ali pa tudi le o kakem njenem področju jasne slike, bo moral zopet in zopet vzeti v roke ta »Bibliografski uvod« kot vodilo pri svojem nadaljujem studiju.

D. S. F. F. je izdalo to delo litografirano za svoje člane le v sto izvodih. Nekaj izvodov pa je namenjenih tudi drugim. Kdor torej reflektira na delo, naj ga takoj naroči pri: Društvu slušateljev filozofske fakultete na univerzi v Ljubljani. Stane s poštnino vred 55 Din.

Sestrična iz Varšave

Veseloigra v treh dejanjih. Louis Vernauil. Režiser P. Golia.

Te igre, ki jo zdaj igrajo, ne moremo sprejeti brez ugovora, čeprav jo igrajo tudi drugod po svetu. Ni namrec prav nobene potrebe, da bi modno robo morali prodajati za to, da bi se zdeli kulturni. Igra ni v ničemer pozitivna — niti francoske duhovitosti in fine formalne ubranosti ne najdemo preveč, pač pa je delo plitko v pojmovanju življenja in zasmehuje vsako etično stremljenje. — Stvar spada v intimno gledališče blazirainh sladkosnedežev, ne pa v narodno institucijo. Zato je pri tem delu odveč, uporabljati zanj kriterije za presojo umetnine, kakor mednarodne gledališke agenture niso še umetniške institucije; to pot je to pozabilo tudi naše gledališče. Dober trud režiserja in igravcev je ostal na praznem. Odveč pa je še bolj, da si tista gledališka uprava, ki toži o finančnih neprilikah, pri takih in podobnih komadih omišlja novo scenerijo, dočim smo videli že to ali ono vredno delo v nedostatni sceneriji. F. K.

Belgrajsko pismo

Marko Car v Belgradu.

Marsikomu bo najbrže popolnoma neznan. Da ga zelo na kratko predstavim. Je sin solnčnega Šibenika, pravi pravcati Primorec. Udejstvoval se je tudi na književnem polju. Morje in vroča Dalmacija sta njegov element. Pred petimi leti je Srpska knj. zadruga izdala njegovo zanimivo, več ali manj potopisno delo: Naše Primorje. Da ga ne bo kdo zamenjal z Istranom Car-Eminom!

Pretekli ponedeljek je predaval na belgrajski ljudski univerzi. In zelo zanimivo. Tema: Kultura XIX. stoletja. Da navedem samo nekaj njegovih izvajanj, posebno o novinarstvu in književnosti.

Devetnajsto stoletje je stoletje znanosti. Človek se je mučil, hotel je idealno rekonstruirati in preštudirati spomenike davnih civilizacij, brskal je po vseh mogočih arhivih, proučeval stara umetniška dela, skušal je postaviti princip relativnosti okusa, gledal si je v dušo in iskal odgovora. Obsežna vrsta znanstvenih analiz torej, na osnovi katerih smo dobili pozneje dragocene sinteze.

Prilika je bila dana in razvila se je nova panoga v javnem življenju, novinarstvo, ki je postalo faktor, brez katerega si danes človeštva zamisliti ne moremo. Borba za svobodo tiska je eno najvažnejših poglavij politične in intelektualne zgodovine preteklega stoletja. Časopis je nanašil človeka hitro misliti, dal mu je priliko, da kritizira javne razmere, postal je idealno sredstvo za boj načel. Brez železnice, brez elektrike in tolikih drugih tehničnih dognanj si moremo zamisliti današnjega človeka, brez javnega, svobodnega tiska, te enciklopedije naše dobe, nam je skoraj nemogoč.

Literarno je XIX. vek v znamenju romantizma. Ko je ponehal žvenket Napoleonovega orožja, so si narodi oddahnili; pogledali so nekoliko sami vase. Odtod tako različni pojavi romantizma. V Nemčih je bil sentimentalen in fantastičen, pri Francozih strasten in razposajen, v Italiji komunistično-patrijotičen. Pogosto je bil pretiran, preveč skrajnosten; zato je prišla reakcija: naturalizem, simbolizem. Tako je koncem stoletja evropska književnost izgledala zelo pisano. Večina del naglaša absolutno neodvisnost od vsake forme ali šole.

Ena književna oblika je uspela: moderni prozni roman, ki je bil preje v dolgi evoluciji, a se ni mogel dvigniti. Fantazija se je zlila z opazovanjem in zgodovino. Dejstvo, da je bujno pognal samo v deželah, ki so bile socialno bolje urejene (Francija, Anglija) ali pa psihološko originalnejše (Rusija) samo dokazuje, da se roman najlaže razvija tam, kjer je življenje polnejše, bolj nabrekло. Balzac, Daudet, Flaubert, Maupassant, Zola, Dickens, Teckerey, George Eliot, Turgenjev, Tolstoi, Dostojevski so imena, ki govore za to tezo. Italija kljub svoji bogati in stari književnosti do zedinienja ni dala nič pomembnejšega. Izjema je Manzonijev svetovnoznani, visoko umetniški in psihološko pomembni roman: Zaročenca.

Dramatska književnost je slabše uspevala. To zato, ker ni bilo ugodnih razmer. Dramatik se ne sme spuščati v dolge in subtilne analize kot romanopisec. Prijeti mora neposredno, zato je treba zgoščenosti in nekake reliefnosti v delu. Čut za to pa takrat še ni bil razvit. Devetnajsto stoletje torej ni imelo ne svojega Shakespeareja, ne Molièreja. Eden, originalen, z Evropi skoraj tujo ideologijo, strasten in živ v igri, je uspel: severnjak Henrik Ibsen.

Lirska pesem je glavni ponos preteklega stoletja. Uspevala je zato, ker je najbolj odgovarjala sodobni mentaliteti. Veliki tolmači človeških src: Byron, Leopardi, Puškin, Lamartine, Hugo, Leconte de Lille, Heine, Browning, Whitman, Carducci in toliko drugih so peli o prometejskem vzletu človeka, o ljubezni, svobodi, smrti.

Jubilej ge. Tabórske.

Na primadono belgrajskega narodnega gledališča go. Maro Tabórsko-Pavelićevo je prišla vrsta. Petindvajsetletnico proslavlja. V resnici je osemindvajset let dela za njo, osemindvajset let neumornega udejstvovanja na deskah Talijinega hrama. V svoji skromnosti je zakasnila s proslavo.

Snoči je bil njen večer. Nastopila je s svojo najljubšo kreacijo, z Ano Karenjino (dramatizacija Tolstojevega romana po Edmondu Guiroisu).

Ne bi toliko poročal o njej. Pa moram že zato, ker je nekaj svoje mlade moči darovala tudi ljubljanskemu gledališču in ker se je bo morda še kdo od starejših obiskovavcev ljublj. drame spominjal.

Rojena je Čehinja. Učiteljica ji je bila slavna češka igravka Sklemařova-Mala. Nastopala je v Švandovem divadlu v Pragi, ki se je pozneje prekrstilo v Komorno gledališče. Tu se je zelo zgodaj, ko so se druga češka gledališča izživljala še v starinsko-romantičnem repertoarju, seznanila z modernisti: Shawom, Čehovom, Ibsenom, Porto-Riche-om itd.

Za sezono 1906/07 je dobila angagement v Ljubljani. Učila se je slovenščine, da bi laže nastopala. Uspela ji je Silvia v D' Annunzijevi: Giocondi. Ker je bila za drugo leto napravila ugovor z ravno takrat ustanovljenim Vinohradskim divadlom, jo je ljubljanska gledališka uprava tožila in tudi uspela. Tabórska je izgubila celoletno plačo.

Leta 1908./09. je igrala v Osijeku. Prvič je nastopila v Schnitzlerjevem Ljubimkanju. Tudi v Ljubljani je gostovala to sezono. Novembra 1908 pa jo je takratni belgrajski dramaturg Rista Odavič povabil v Belgrad, kjer je ostala do danes. Zaposlili so jo izredno, posebno radi smrti dveh najboljših, Coce Đorđevićeve in Vele Nigrinove. In kar je bilo najtežje: nastopala je v najbolj nasprotujočih si vlogah. Najljubši in najboljši njeni kreaciji sta že imenovana Ana Karenjina in pa Hasanaginica iz Ogrizovićeve drame.

*

V prevajanju Goethejevega Fausta so se že mnogi poizkušali: med Slovenci Funtek, od Srbohrvatov Milan Savić, Isa Velikanović, Milan Ćurčin. Dosedanji srbohrvatski prevodi niso bili najbolj posrečeni; Savić je preveč pod vplivom Laze Kostića, Isa Velikanović pa ni niti oddaleč dosegel veličine izvirnika.

Pravkar pa je v Belgradu izšel nov prevod prvega dela, ki ga je oskrbel Rista Odavič. Je trud petindvajsetih let. Zato je tudi najboljši od vseh dosedanjih. Isti Odavič je preložil Srbom Puškinovega Onjegina.

*

Najsočnejši od mladih, Gustav Krklec, je predal belgrajski gledališki upravi novo dramo: Škola modernog igranja (Šola modernega plesa).

*

Za Ibsenovo stoletnico pripravlja belgrajsko narodno gledališče slavljenčeve Strahove.

Tone P.

Život, hrvatska revija, ki jo izdajajo očetje D. J. (urednik P. Alfirević, Zagreb) prinaša zanimive članke o Action Francaise, znanosti in descendenci in druge.

Naša domovina, glasilo Ferijalnega saveza s slikami, je izšla v 4. številki. Cena letno 40 Din (Zagreb, Akademički trg 12).

*

Stimmen der Zeit, februar 1928. Ta izvrstna revija nemških učenjakov in kulturnih delavcev iz Družbe Jezusove zasleduje po vojni vseskozi modernemu času odgovarjajočo smer pri trdnem naslonu na dobre tradicije in neomajna načela katoliškega svetovnega nazora. V pričujočem zvezku bo naše prijatelje vzhoda zanimal članek Wiercinskega **Rusko bogoslovje in razvoj dogem.** V pregledu je zelo poučen referat znanega Ericka Wasmanna o Dessauerjevi knjigi **Filozofija tehnike**, ki je apologija moderne tehnike, katera je nekak posnetek stvarilne sile božje. Zares tehnika ima ogromne pozitivne vrednote za kulturni napredek človeštva, ako jo človeški duh prav uporablja.

Katholiken Korrespondenz, Praga, 2. zvezek, prinaša dober članek dr. Hilgenreinerja: Katholisch!

Več luči!

Katolicizem in spiritizem

Od znanstvenega okultizma, ki vestno preiskuje parafizikalične in parapsihične nadnormalne pojave medijev, je treba skrbno ločiti popularni okultizem, ki ga navadno imenujemo spiritizem. Ta hoče oznanjati novo vero. Mediji baje neposredno gledajo tajne onega sveta, občujejo z duhovi, sprejemajo od njih razodetja. Zato pravijo, da se je tradicionalno krščanstvo, ki se je opiralo na sv. pismo in cerkveno avtoriteto, preživelo!

Tej novi veri verjame 70—80 milijonov ljudi in Amerikanci, Angleži, Nemci kar požirajo spiritistične knjige.

Silno so pa spiritisti nevoljni in hudi na katoliško Cerkev. Pravijo, mesto, da bi jim Cerkev bila hvaležna, da se borijo proti materializmu in dokazujejo bivanje duhov in drugega sveta, jih obsoja in celo strogo prepoveduje spiritistične poizkuse!

Seveda! Cerkev se ne more dosti odločno braniti neljubih »prijateljev« in nepoklicanih »branileljev« posmrtnega življenja. Kajti med katoliško vero in verskim spiritizmom zija nepremostljiv prepad. Nič jim ni skupnega.

Verski spiritizem je ves v iracionalni mistiki. Medij je »zagonetna mistična« osebnost, z nepreračunljivo mentaliteto, odmakne se v črni, temni ali mistični poltemni kabinet, pade v mistično spanje »trance«, govori v nezavesti mistične besede in stavke, piše avtomatično in brez lastnega hotenja na spiritografu; medij se vije v krčih, se peni, stoka, omedleva, itd.

Ta nezavestno, kataleptično, čuvstveno, iracionalno umetnost so poznali vsi narodi ob vseh časih; nič ni bolj neznanstveno kakor datirati začetek spiritizma sploh z l. 1848. Samon pri sibirskih nomadih pozna vso tehniko modernih medijev. Zvečer v temi se spravi umetno v spiritistično spanje, on se čuti obsedenega od kakega duha, točno kakor vsi mediji, potuje v spanju po deželi duhov, govori v tujih jezikih, gleda dogodke v daljavi itd. Šaman je tipičen medij.

Čarovnik pri zamorcih v Srednji Afriki (Kongo) je obljubil misijonarju Emontsu, da bo šel v spanju k sosedom oddaljenim 3 dni hoda in da bo pozval nekega kristjana, da pride k misijonarju. Čarovnik je padel po mnogih praktikah (narkotična sredstva in obred) v kataleptično spanje; kristjan je čul isti večer glasove in je prišel res k misijonarju.

V Delfih je Pitija sedela nad luknjo, iz katere so puhtevali mamljivi sopari: padla je v ekstazo in prerokovala je: bila je pravcati medij.

Mohamedanski derviši plešejo, skačejo, se vijejo na vse strani, kričijo, da padejo v omedlevico in potem gledajo verska čuda Alaha.

Vsem tem pojavom je eno skupno: **Nezavestna**, iracionalna emocija čustev, živcev: ravno zatopitev zavesti, izključitev racionalnega umovanja je pogoj spiritističnega gledanja in doživljanja.

Tu tiči najgloblja zareza med spiritizmom in katoliško vero. Prvi element verovanja je jasen razum. Vsako razodetje se mora opravičiti pred hladnim razumom in slabi so tisti svetovavci, ki v svoji »blagohotnosti« hočejo obvarovati vero »neprijetnih presenečenj« od strani vede s tem, da jo zabarikadirajo za iracionalnimi čuvstvi, kamor bi človeški razum s svojo nerodno brezobzirnostjo ne smel segati. Ne! Vsak pojav, tudi verstvo se mora upravičiti pred sodiščem razuma, razumu je treba nepobitno **dokazati**, da so razodetja zgodovinsko dejstvo. Seveda Pitija, šaman, derviš, čarovnik, medij, ki ni drugega kakor čarovnik v salonu, ravno **tega** dokaza ne more doprinesti, zato se skriva v temo, v nezavest, v kataleptično spanje, se vije v krčih; z eno besedo v svet blodenj in iracionalnosti. — Kakor je velika in globoka in neizmerna razlika med razumom in nezavestjo, tolika je razlika med katoliško vero in verskim spiritizmom: Luč in tema se nikdar ne moreta sprijazniti: ena drugo neusmiljeno preganja in izključuje.

Sv. Alfonz Liguori in jezuitska morala pred sodiščem

Slovenec je 21. februarja poročal o zanimivi tožbi, ki se je završila v Budimpešti zaradi stavka: Namen posvečuje sredstva. Jezuitski red in po njem katoliška cerkev je dobil popolno zadoščenje radi obrekovanja, ki je tako v modi v raznih zagrizenih svodomiselnih krogih in ki ga tako radi ponavljajo naši jutrovski listi kadar so v jezi ali zadregi.

Podobna pravda je razburjala v sredi januarja tega leta Norveško. Končala pa se je pravtako s popolnim zadoščenjem katoliškim redovom in cerkvi. Razsodbo je izrekel senat, sestavljen iz protestantskih sodnikov

Dogodki, iz katerih je nastala ta tožba, segajo že več let nazaj. Ko je kardinal van Rossum pred več leti potoval po skandinavskih državah, je bil povsod lepo sprejet, tudi protestantski krogi so mu kazali svoje simpatije. L. 1925 pa so nekateri poslanci predlagali v norveškem

MALI OGLASI

Vsaka drobna **vrstica 2·50 Din** ali vsaka **beseda 50 par.** Najmanjši oglas **3** ali **5 Din.** Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Perfektna kuharica

vajena gospodinjstva — išče mesta v boljši hiši. - Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 1726.

Organist-cerkovnik

oženjen, želi spremeniti službo. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 1786.

Prodajalka

pridna in poštena, ki je vešča tudi knjigovodstva, želi premeniti službo s 1. majem. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Marljivost« št. 1763.

PRODAJALKA,

starejša, zanesljiva in poštena, želi službe v trgovini mešan. blaga. Nastopi lahko takoj. Zmožna tudi samostojnega vodstva. Ima večletna spričevala. Ponudbe upravi pod: »Poštena« št. 1769.

PRODAJALKA

išče mesto v špecer. trgovini na deželi. Naslov v upr. lista pod št. 1795.

Katera trgov. meš. blaga ali manufakt. bi sprejela

vajenca

z dežele, ki je dovršil 6 razr. osnov. šole z dobrim uspehom ter se je že učil nad eno leto? - Cenjene ponudbe na: pošta Domžale štev. 105.

Prodajalka

meš. stroke želi mesta kjerkoli. Najraje kje na deželi. Ponudbe na upravo pod Marljiva št. 1764.

Kuharica

pridna in poštena, vajena vsakega dela išče službe v župnišču. Naslov pove uprava lista pod št. 1725.

Uradnik

dober poznavalec dolnjih delov države, z večletno prakso v usnjarski in čevljarski industriji, trgovini s sirovimi kožami, izučen šofer, zmožen vseh pisarniških del tudi v drugih strokah, želi službe pod šifro »Zmožnost«.

Gospodinja-kuharica

išče mesto, najraje v župnišče ali h kakemu gospodu. Naslov v upravi 1818.

Čevljarski pomočnik

zmožen zbitih in nekaj šivanih del, išče mesta. - Ivan Mulej, Radovljica.

Proste službe

ZASTOPNIKI (ce) pozor!

Če obiskujete privat. odjemalce (tudi na deželi), zamorete s prodajo malih cenenih novosti (vsakdo je takoj kupec) v resnici z lahkoto do 200 Din zaslužiti dnevno. Potrebna kavcija 2 do 300 Din. — Podrobnosti vsak dan od 2.—6. ure. Kemične novosti: Val. Kovač, Ljubljana, Beethovnova ul. 4.

Tri delavke

domačinke

se sprejmejo. — Vpraša se: Pobrežje, Zerkovska cesta 45 — pri Mariboru.

Pekovskega vajenca

sprejmem takoj. Vsa oskrba v hiši. — Jožko Baštolc, pekarna - Mojstrana na Gorenjskem.

Zastopnike

za prodajo drž. srečk na obroke, iščemo. Sijajni, brezkonkurenčni zaslužek. Razen izdatne provizije še »posebno fiksno nagrado« za gotovo količino srečk. — Bančna poslovalnica Bezjak, Maribor, Gosposka ulica 25.

V dobro vpeljano podjetje v Jugoslaviji, brez konkurence, kovinska industrija - se sprejmejo

družabniki

z 10 do 80.000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1756.

Zastopnike

iščemo za celo državo; visok zaslužek zagotovljen. Posebno znanje se ne zahteva. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Celju. 1749

UČENKO

14 let z dobrimi šolskimi spričevali, sprejme večja trgovina meš. stroke na deželi. - Prednost imajo hčerke železničarjev. — Ponudbe na upravo lista pod šifro »Vestna in poštena« štev. 1770.

VAJENCA, poštenega — sprejme Fran Ambrož, slikarski mojster, Rimska cesta št. 11. 1767

Tukajšnje zastopstvo Heszlermlina - Senta

išče za takoj

proviz. potnika

za celo Slovenijo. Upoštevajo se gospodje, ki so že delali v mlevski in žitni stroki. — Pismene ponudbe na

E. Rosenfeld

Ljubljana, Dunajska c. 33.

Viničarja,

oženjenega, popolnoma izvežbanega v vinogradskih poslih, marljivega in solidnega, iščem za takoj. Ponudbe naj se pošljejo na naslov:

PETAR PANJAN, Hrastovica kod Petrinje, Hrvatska.

Učenca

z dovršenim 2. razr. srednjih šol sprejme A. Sušnik, železnina, Ljubljana, Zaloška cesta 21.

Pridno, pošteno in skromno **dekle** ki zna opravljati vsa hišna dela in tudi kuhati, se sprejme k manjši družini v Ljubljani. Nastop službe do 12. februarja 1928. Naslov pove uprava Slovenca pod štev. 1839.

Učenko k šivilji z vso oskrbo, proti odškodnini, sprejmem takoj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Šivilja« št. 1832.

Mizar. vajenca

sprejmem. Oskrba v hiši. Ivan Goljar, Podgora pri Št. Vidu nad Ljubljano.

Učenca

za mizarsko obrt, kmetskih staršev, sprejmem takoj. Hrana in stanovanje pri mojstru. — Ivan Trnovec, Brod, Št. Vid nad Ljubljano. 1814

Išče se vesten, priden in pošten ter popolnoma izurjen

vrtnar za graščino

Čemšenik pri Dobu. — Ponudbe s spričevali in označbo zahtevkov na: Feliks Urbanc, Ljubljana.

DEKLE

18—25 let staro, verno, molčeče in ki zna vsaj nekoliko že kuhati, in se želi popolnoma izučiti, dobi službo pri Milki Zabret, tovarnarjevi soprogi v Britofu pri Kranju. 1808

Poizvedbe

VOZ

sličen postreščkovim, je izgubljen. Najditelj naj ga odda Florjanska ulica 13 proti nagradi. 1813

Stanovanja

Selitve

v mestu in na deželo, strokovno in najcenejše potom

Slovenia transport

Ljubljana Miklošičeva cesta št. 36 Telefon št. 2718

Soliden GOSPOD

se sprejme na hrano in stanovanje. — Kje, pove uprava »Slov.«, Maribor.

Stanovanje

dveh sob in kuhinje z vrtom in souporabo kopalnice in pralnice odda z majnikom Pokojninski zavod na Brinju štev. 1.

Odda se zelo velika zračna, prazna ali - meblirana - **soba** z električno razsvetljavo in vhodom s stopnišča. - Event. z vso oskrbo. Naslov v upravi pod št. 1689.

Prazna **solnčna soba** se odda v Majstrovi ul. 14.

Pouk

Tečaj prikrojevanja

za krojače, šivilje, nešivilje, pletilje. Pričetek 12. marca. Lahko razumljiv pouk za podeželske učence in nešivilje. Ugodni plačilni pogoji. Zadnji tečaj z znižanim honorarjem. Zasebno krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg št. 19. — Telefon 2497.

Posestva

TRGOVINA

z mešan. blagom, 2 hiši, gosp. poslopja, sadni in zelenjadni vrt, 1 ha njive, vse v najboljšem stanju, na najlepšem kraju Dolenjske, se takoj proda brez ali s trgovsko pravico. Potreben kapital 90.000 Din. Ponudbe na upravo pod št. 1775.

Vogalna parcela

suha, material v zemlji, naprodaj. - Naslov pove uprava »Slov.« št. 1852.

V najem se odda l. 1925. zidana suha **hiša** obstoječa iz dveh sob, veže s kuhinjo, jedilne shrambe, ene kleti, podstrešja, meseč. 150 D v trgu Moravče pri Domžalah, prav blizu župne cerkve sv. Martina. Želo priklad. za kakega obrtnika ali pa tudi vpokojenca. - Ponudbe na naslov: »Posestnik« - Moravče. 1855

Posestva nakup

malo posestvo do 50.000 Din, blizu mesta. Srednje posestvo, primerno za trgovino ali gostilno, ob glavni ali koroški progi. — Ponudbe pod »Resen kupec« na »Marstan« - Maribor, Koroška c. 10.

Enodružinska vila

v Mariboru, davka prosta, solnčna lega. 5 sob in ostali komfort, prazna, takoj za vseliti, po ugodni ceni naprodaj. Tomšičeva ul. 215 v Mariboru.

Kdo proda?

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah Černe, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica štev. 1

700 m

novih ali rabljenih 2 do 2½ cole vodovodnih (plinskih) **cevi** kupim. Ponudbe s ceno za tekoči meter na: Miroslav Zupan, stavbenik, Vošnjakova ulica 6. 1825

Vnajem

KMETIJA

v hribih, v bližini večjega mesta na Gorenjskem, se z vsem inventarjem zaradi druž. razmer pod jako ugodnimi pogoji odda takoj v najem. Kdor se zanima, naj pošlje svoj naslov pod »Kmetija« na upravo »Slovenca«.

Frizerski salon

za dame in gospode, zelo lep LOKAL, v sredini letovišča Bleda, na najbolj prometnem kraju, se takoj odda. — A. WÖLFLING, Bled.

Kovačnica

z orodjem se da v najem, eventuelno tudi proda. — Več se izve pri lastniku I. Salobir, Sv. Lenart nad Laškim. 1819

Gostilničarji, pozor!

Oddasta se dve dobro vpeljani stari gostilni, ev. se ena tudi proda. Nastop takoj. Več se izve Kobaridska ulica štev. 4, Ljubljana 7. 1798

Kdo kupi?

4 ventilatorje

prodam, enakomer. tok, 150 Voltov. Sprejemam elektr. motorje v previjanje vseh vrst. Postrežba točna, cene solidne. F. Perčinlić, elektromehanik, Ljubljana, Gosposvetska 16. 1559

Pekarna

naprodaj.

Vprašati je pri NEDOG VIKTOR, Maribor, Frankopanova ul. 9.

URE - ZLATNINA in SREBRNINA

lepa krstna darila, nudi najceneje A. FUCHS - zlatar, Šelenburgova ul. št. 6, Ljubljana.

AJDOVA MOKA

po 5 Din kilogram

Činkvantin - zdrob

po 4 Din kilogram

prvovrstni izdelki, pošilja od 25 kg naprej PAVEL SEDEJ, umetni mlin, Javornik, Gorenjsko. 1526

Kratek glasovir

(Stutzflügel), bas, kitara in kuhinjska naprava, se poceni proda. - Maribor, Frančiškanska ulica 21.

Cvetlični med

po pošti 5 kg Din 125.—, vse prosto. A. MAČEK, čebelar, Vrhnika.

Aparat

za potenje v vročem zraku (Kreuzthermalbad) - prodam za 1000 Din. — Ogleda se lahko vsak dan od pol 11 do 12 na Mirju št. 4/II., Ljubljana.

črn pianino

zelo dobro ohranjen, čist glas, naprodaj. — Naslov se izve v upravi »Slovenca pod št. 1768.

Naprodaj

prvovrstna ŽIMA za dve zimnici - in nov bakren KOTEL za štedilnik. — Vegova ulica 6, pritličje.

Elegantna spalnica

se proda. - Andlovic, Domobranska cesta 23.

Klavir z močnim glasom ceno prodam. Naslov v upravi 1727.

Čebele naprodaj

Radi bolezni prodam 16 družin, ki so dobro prezimile. 8 jih je v slamnatih, 8 pa v umetnem panju. Naslov: Josip Sabo, Pribislavec pri Čakovcu.

Lep črn usnjat divan

se proda. - Naslov pove uprava lista pod št. 1794.

Fijakerska koncesija

z inventarjem, pripravna za avtotakso, se proda. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Koncesija«.

Salonska oprava

10 kosov, se proda za 1400 Din. Naslov pove uprava Slovenca št. 1834.

Tovorni automobili

3—5 tonski, poznane nemške znamke, popolnoma novi, zaradi prevzemanja likvidacijske mase drugega podjetja, naprodaj 40 odstotkov ceneje izpod tovarniške cene. Lempret in drug, Ljubljana, Dunajska cesta. 1431

Prodam

trocevni radio-aparat za 2000 Din. Naslov pri upravi lista pod št. 1821.

Bela železna

otroška posteljica

z dvema modrocema, naprodaj. Poizve se pri hišniku Erjavčeva cesta 2.

Naša obrt

MR. BAHOVEC PLANINKA ZDRAVILNI ČAJ

„Planinka"

zdravilni čaj

prenavlja, čisti in osvežuje kri, izboljša slabo prebavo, slabotno delovanje čreves, napihovanje, obolenja mokračne kisline, jeter, žolca in žolčni kamen. Vzpodbuja apetit in izborno učinkuje pri arteriosklerozi »Planinka« čaj je pristen v plombiranih paketih po Din 20·— z napisom proizvajalca:

Lekarna Bahovec Ljubljana Kongresni trg

(Dobi se v vseh lekarnah)

Vrvarske izdelke

najboljše kvalitete kupite najceneje direktno v največji vrvarni Jugoslavije Mehanična vrvarna Šinkovec, Grosuplje. Komisijska zaloga Palma, Celje, Cankarjeva 7, Maribor, Koroška 8. 1503

Trbov. cement

vsak dan svež — v papirnatih vrečah — in

traverze.

FR. STUPICA, železnina, Ljubljana. 1483

Lonene tropine

in druga krmila

nudi najceneje

A. VOLK, LJUBLJANA

Resljeva cesta 24

veletrgovina žita in mlevskih izdelkov

Mleko večjo množino, skozi celo leto, se išče. Ponudbe na upravo »Slov.« pod naslovom »Pasteriziran«.

Najlepša drva

Cebin, Wolfova ul. 1/2

J. Stjepušin

Zagreb, Jurjevska 57

priporoča najboljše tamburice, partituro, strune itd. in vse potrebščine za vse glasbila

Odlikovan na pariški razstavi

Cenik franko.

Sveže najfinejše, norveško

ribje olje

iz lekarne dr. G. Piccoli-ja v Ljubljani se priporoča bledim, slabotnim osebam

Žimnice

modroce, posteljne mreže, želez. postelje (zložljive), otomane, divane in druge tapetniške izdelke dobite najceneje pri RUDOLFU RADOVANU, tapetniku, Krekov trg št. 7 (poleg Mestnega doma).

I. VARDIAN

Sisak 53. Hrv.

Cenike pošljem brezplačno

Priporoča svoje najboljše

Tamburice

Mizarstvo

Za stavbena in pohištvena dela se priporoča tvrdka TRINK, Ljubljana, Linhartova ulica 8.

Foto-atelje D. Rovšek

Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 34

se vljudno priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi posebno zaslikanje skupin, ter za vsa druga v fotogr. stroko spadajoča dela.

Izvršujem prvovrstne povečane slike na papir in platno. — Na zahtevo pridem fotografirat tudi na dom. Cene zelo zmerne.

P. n. g. kolegom priporočam preizkušene prvovrstne foto-plošče, papirje in druge potrebščine, francoskih in drugih tovarn.

Velespoštovanjem

D. Rovšek.

Pohištvo

razno, lepo in solidno izvršuje najceneje mizar

J. Mrhar

Stanežiče — št. Vid nad Ljubljano. 1791

Bičevnike

prave tržaške, pletene - politirane - in vsake vrste, izdeluje in dobavlja točno in ceno izdelovalnica bičevnikov

Jernej Trampuš

Šent Vid nad Ljubljano.

Volna - bombaž

za strojno pletenje in ročna dela, dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, LJUBLJANA Stari trg 12 - Židovska 4

Popravila klobukov

za dame in gospode sprejema in najceneje izvrši Modni salon

Stuchly - Maške

Ljubljana, Židovska ul. 3.

EKSPLOZIVNI MOTORJI

ter posamezni deli: Bati, batne osi, batni obroči. Cilindri, razplinjači i. t. d. »Jugomot«, Tržaška c. 4.

Klavirji.

Tovarna in zaloga klavirjev, prvovrstnih instrumentov različnih tvrdk — kakor tudi lastnih izdelkov. Poseben oddelek za POPRAVILA. Uglaševanje in popravila za Glasbeno Matico, Konservatorij in druge institute se izgotavljajo od moje tvrdke. Točna postrežba, zmerne cene; tudi na obroke. - Izdelovalec klavirjev R. WARBINEK, Ljubljana - Gregorčičeva ulica 5, I. nadstropje.

Pohištvo

v veliki izberi po najnižjih cenah, tudi na obroke, nudi in vabi na ogled

Matija Andlovic

strojno mizarstvo

zaloga pohištva

Vidovdanska cesta 2.

Odlivki z loncem

Med, železo, bronc, aluminij. »Jugomet«, Tržaška cesta 4. 1756

Otroka 1 do 2 leti star., sprejme na oskrbo, proti plači po dogovoru, oženjen par brez otrok. — Naslov v upravi lista pod št. 1812.

IZJAVA.

Ker se iz meni dobro poznanih krogov razširjajo škodoželjne vesti o moji obrti, da imam v izložbi same tovarniške čevlje, da nočem sprejemati popravil itd., povdarjam, da imam v izložbi, kakor v zalogi samo lastne izdelke, ter izdelujem vseh vrst čevlje po najnovejši modi, po meri, sprejemam popravila ter izvršujem vsa dela točno in solidno, ter se cenj. občinstvu najtopleje priporočam.

Ivan Hafner, šolja loka, izdel. in prodaja čevljev.

Upraviteljstvo hiš

(posestev) - prevzame v Ljubljani stanujoči, vpokojeni uradnik, ki opravlja tudi sodne prisilne uprave. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro »Vestno« št. 1851.

Najstarejša kleparska delavnica

Jakob Fligl

oblastveno koncesionirani vodovodni instalater

Ljubljana - Turjaški trg 5

se priporoča slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini za vsa stavbena in kleparska dela, kakor tudi vodovodnih naprav v zgradbah in privatno. Naprava moder, kopalnic, umivalnikov, bidetov, stranišč, pomivalnih miz za kuhinje s toplo in mrzlo vodo ter vseh drugih sanitarnih naprav. — Proračuni se izstavljajo brezplačno.

Javna dražba

premičnin Franceta in Fine Schauer v Brodeh

pri Vranskem se vrši dne 14. marca t. l. ob 8. uri dopoldne, in sicer: razna živina, 1 luksuzni avto, več raznih voz, 1 bencin motor, 1 dinamo, 1 blagajna, različni električni materiai in veliko lepega sobnega in salonskega pohištva.

Vi ste mož, ki ga iščem!

„Rabim človeka, ki dobro obvlada jezike, kajti moja trgovina z inozemstvom raste z vsakim dnem. Prepričan sem, da me bodete zadovoljili, kajti Vaša diploma mi dokazuje, da ste se temeljito priučili jezikov.

Kako bi se Vi odrezali v takem položaju? Ali bi imel Vaš obisk enak uspeh? Pomislite: Od meseca do meseca se kaže v trgovini in industriji večja potreba jezika zmožnih sodelavcev in v prihodnjih letih Vas bodo bolj kot kedaj poprej vpraševali po znanju jezikov. Že danes se Vam nudijo ugodne prilike, dobra mesta, boljši zaslužek z znanjem jezikov. Učite se torej sedaj kakega tujega jezika — splača se! Celo tedaj, če imate samo navadno šolsko izobrazbo, Vam ne bo težko, ako si izberete

metodo Toussaint-Langenscheidt

za svojo učiteljico. Ta uči na lahko pojmljiv način vsak tuj jezik tako temeljito, da morete govoriti, brati in pisati kakor inozemec, obenem je zabavna in zanimiva, kajti učna snov je vzeta iz tuje literature ter opisuje trgovino in promet v tuji deželi. Ob sklepu pouka lahko napravite izpit. Diploma metode Toussaint-Langenscheidt Vam olajša dokaz našega znanja. Prepričajte se sami o dobroti te metode: Prejmete brezplačno in neobvezno poskušnjo kolekcijo, ako pošljete poleg stoječi odrezek izpolnjen kot tiskovino na naše založništvo. Storite pa to še danes. — Za udeležbo pri naših tečajih je potrebno znanje nemščine. - -

Prosim, pošljite v smislu ponudbe „Slovenca" lekcijo za poskušnjo jezika brezplačno poštnine prosto in neobvezno.

Ime .....

273 Poklic .....

Kraj in p. .....

Langenscheidtsche Verlagsbuchhandlung
Prof. G. Langenscheidt G. m. b. H. Berlin-Schöneberg

gleškem imperiju povišala, drugod pa padla. Transvaal je registriral lani rekordno produkcijo, ostali važni producenti zlata so še v Kanadi in Rusiji. Pred vojno (1913) je znašala svetovna produkcija zlata 94.7 milijona funtov, od tega angleški imperij 58.6 milijona funtov, ostale države 36.1 milijona funtov šterlingov.

Indeks cen v Italiji (Milan) je znašal v zadnjem tednu februarja letos 487.6 točk (prejšnji teden 481.4). Ker pa je med tem vrednost lire v zlatu nekoliko narasla, je indeks preračunan na zlato padel od 134.3 na 133.8, istočasno je indeks v severoameriški Uniji padel od 146.5 na 146.2.

Borza

Dne 3. marca 1928.

Devizni promet je bil ta teden nekoliko večji kakor prejšnji teden: Znašal je 14 milj. Din 12.92, 17.75 18.74, 9.9 milj. v prejšnjih tednih. Skupno je meseca februarja letos znašal devizni promet 60 milj. Din napram 80.4 milijonov Din meseca januarja letos in 77.2 milj. Din decembra lani. Največ prometa je bilo v devizi Curih; dočim je bilo zlasti sredi tedna zelo malo privatnega blaga (v sredo je morala vso potrebo kriti Narodna banka, se je proti koncu tedna pojavilo nekoliko več privatnih deviz. Devizni kurzi so bili med tednom zelo stabilni razen Prage in Trsta, ki sta nazadovala: Praga v ponedeljek 168.68, petek 168.55, Trst, ki je bil tudi mednarodno slabejši, v ponedeljek 301.20, v petek 301. — V ponedeljek je notiral Milan v Curihu 27.49 (London 25.3375, Newyork 519.35), danes pa 27.45 (London 25.3425, Newyork 519.55).

Na tržišu **vrednostnih papirjev** ni bilo znatnih izprememb. Le tržišče državnih papirjev beleži padec vojne škode k ultimu zaradi realizacij špekulacije, terminski kurz za december ni popolnoma sledil temu padanju; 1. t. m. se je kurz radi trenotnega povpraševanja učvrstil, v petek, 2. t. m. pa je ponovno padel. Med ostalimi državnimi papirji so bili agrari čvrstejši, 7odstotno inv. pos. pa je tendiralo slabše. Gibanje kurza vojne škode kaže, da špekulacija računa zopet z amortizacijo in izžrebanjem dobitkov. Tržišče bančnih in industrijskih papirjev ne beleži znatnejših izprememb. Le delnice Narodne banke so ta teden napram prejšnjemu tednu popustile. Na Dunaju so se delnice Trboveljske po okrepitvi na 65.1 zopet vrnile na kurz, s katerim so začele teden: 64.4 šilinga. — Kranj. ind. 41—41.10; Ruše 35.25, 36.

Za blago glej »Tržna poročila«.

DENAR.

Ljubljana. (Prosti promet.) Berlin 1358.50, Curih 1095, Dunaj 801.65, London 277.52, Newyork 56.87, Pariz 223.85, Praga 168.55, Trst 301.

Zagreb. (Prosti promet.) Berlin 1358.50, Curih 1095, Dunaj 801.65, London 277.55, Newyork 56.88, Pariz 223.75, Praga 168.60, Trst 301.

Curih. Belgrad 9.135, Berlin 124.09, Bukarešt 3.19, Dunaj 73.20, London 25.3425, Newyork 519.55, Pariz 20.435, Praga 15.395, Trst 27.45, Madrid 87.75, Sofija 3.75.

Trst. Belgrad 3332—3335, Curih 353—365, Dunaj 263.50—269.50, London 90.36—92.37, Newyork 18.90—18.91, Pariz 74.30—74.35.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.47125, Kodanj 190.15, London 34.62375, Milan 37.47, Newyork 709.80, Pariz 27.915, Varšava 79.58. Valute: dolarji 707.60, francoski frank 27.98, lira 37.65, češkoslovaška krona 21.025.

Praga. Devize: Lira 178.50, Belgrad 59.35, Pariz 132.75, London 164.70, Newyork 33.745.

Dinar: Newyork 176, Berlin 7.37, London 277.50.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Zagreb. (Prost prom.) 7% inv. pos. 91, voj. na odškodnina 444.

Trst. Adria 207.50, Assicurazioni Generali 5580, Cosulich 199, Riunione idriatica 2870, Tripcovich 246, Split cement 254, Trž. Lloyd 688, Dalmatia 120, Oceania 93.50.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 78.90, Hipo 7.95, Alpine 42.75, Greinitz 2.60, Leykam 10.50, Trbovlje 64.45, Gutmann 29, Mundus 185.

BLAGO.

Budimpešta (terminska borza), 3. marca. Tendenca držana. Pšenica marc 31.70, 31.74, zaklj. 31.68—31.70, maj 32.70, 32.62, zaklj. 32.68—32.70, okt. 30.48, 30.34, zaklj. 30.36—30.40, rž marc 30.80, 31, zaklj. 30.98—31, maj 30.92, 31.02, zaklj. 30.98—31, okt. 25.78,25.58, zaklj. 26.62—26.66, koruza maj 26.70—26.80, zaklj. 26.78—26.80, julij 27.12 zaklj. 27.14—27.16.

„Prijatelj zdravih"
„Tolažba bolnih"

se lahko nazivali že naši stariši in dedje pravi lepodišeči „Fellerjev" bol ublažujoči

„ELSA-FLUID"

tako so nazivali več kot 30 let njegovi zvesti odjemalci to priljubljeno narodno sredstvo in kozmetikum, ter v mnogih zahvalnih listinah priznavajo, da se imajo zahvaliti edino pravemu Fellerjevemu „Elsafluidu", ako so se obvarovali pred prehladom, kihanjem, influenco, gripo, kašljem, hripavostjo, kakor tudi da niso trpeli na pomanjkanju spanja, nervozi in slabosti.

Kaj je vzrok vsem tem težavam? V največji meri je krivo nezadostno negovanje telesa in slabi obtok krvi! Toda s čim se telo najbolje neguje in na kak način se krvotok najneškodljiveje in najugodneje pospešuje? Potom otiranja, mazanja in pranja s pravim „Fellerjevim" Elsafluidom, kateri je prirejen iz sokov raznih zdravilnih rastlin, in koja uporaba zunanja kakor tudi notranja prija želodcu in vsemu ostalemu telesu. Poizkusite! Kmalu bo Vaše razpoloženje veselo, Vaš tek izvrsten, volja do dela se bo ojačila, čutili se bodete osveženi in pomlajeni! Toda kje si bodete nabavili ceno pravi „Fellerjev" Elsa fluid

V lekarnah in vseh tozadevnih trgovinah, kjerkoli bodete zahtevali. Povsod bodete plačali za poizkusno stekleničico 6 Din, za dvojno 9 Din, za specijalno steklenico 26 Din. Ali ako naročite direktno po pošti, stane z omotom in poštnino vred 9 poizkusnih ali 6 dvojnih ali 2 specijalni steklenici 62 Din. Nasprotno 27 poizkusnih ali 18 dvojnih ali 6 specijalnih samo 139 Din.

Naslov označite jasno: Lekarnar
EUGEN V. FELLER, Stubica Donja, Elsatrg 134
Hrvatska.

Prodam ali dam v najem

trgovino

z manufakturnim, špecerijskim in galanterijskim blagom, dobro vpeljano in renomirano, v prometnem kraju in sredini trga Žalec v Savinjski dolini.

Ponudbe na upravo lista pod štev. 1806.

Kanarčki harcarji naprodaj.

Ljubitelji kanarčkov! Imam še 10 žlahtnih vrvivcev in 10 plemenskih samic odlikovanih z veliko srebrno kolajno na I. jugosl. razstavi. Cena za samca in samico (par) 200 Din. Pošljem tudi po pošti in jamčim da pridejo živi.

Alojzij Piskar, Ljubljana, Sv. Petra c. št. 58
gojitelj pravih harških kanarčkov.

Ivan Krošelj, Ljubljana, Kette-Murnova (Martinova c. 18.)

Prodaja modne kamgarne in ševjote za moške obleke po reklamnih cenah. Izdelujejo se tudi obleke po meri.

Za takojšen nastop **v lesnem industr. podjetju na deželi** se išče samski perfektni

korespondent
(korespondentinja)

kateri je slovenskega, srbohrvaškega, nemškega in italijanskega jezika v pisavi in besedi popolnoma zmožen ter je v lesni stroki verziran. Vešč mora biti tudi stenografije in strojepisja. Stanovanje, kurjava in razsvetljava prosto. Ponudbe je poslati na upravo lista »Slovenec« pod št. 1750.

Stavbeniki

dosežejo z našim izolačnim preparatom »Isol« pri osuševanju vlažnega zidovja, izolacijah in konzerviranju zidovja

fenomenalne uspehe

Zahtevajte prospekt! — Trgovcem s stavbnim materijalom, barvami itd., služimo s posebno ugodno preprodajno ponudbo.

LJUBLJANSKA KOMERCIJALNA DRUŽBA,
Ljubljana, Bleiweisova cesta 18.

Divje kože

Kupujem vseh vrst divjačine ter plačujem po najvišjih dnevnih cenah. — N. pr.: lisičje, kunove, dihurjeve, zajčje itd.
trgovina s kožami

Eligij Eber, Ljubljana
Kongresni trg štev. 7. (Zvezda).

Otvoritev slaščičarne.

Cenj. občinstvu naznanjamo, da otvorimo z današnjim dnem v lastnih prostorih novo urejeno **SLAŠČIČARNO.** — Vsem cenj. odjemalcem bomo postregli s prvovrstnim pecivom. — Vsa naročila bomo točno izvrševali in na željo dostavljali tudi na dom. — Društva in drugi prireditelji imajo znaten popust. — Se priporočamo

Josip Mara Vilar pekarna — **Vinko Sešek** slaščičar

Ljubljana VII., Celovška cesta št. 68.

Zahvala Ob bridki izgubi naše dobre in nepozabne hčerke, soproge, mamice in svakinje, gospe

Marije Končan roj. Morn

ki smo jo dne 2. marca 1928 dopoldne spremili k večnemu počitku na celjsko okoliško pokopališče, izrekamo vsem, ki so rajnici v bolezni lajšali trpljenje, nas pa ljubeznjivo tolažili, in vsem, ki so se udeležili pogreba, posebej še preč. g. A. Lasbacherju, iskreni: Bog povrni!

Celje, dne 3. marca 1928.

Žalujoči ostali.

Popolnoma gladko! In kako prijetno dišiš!

— Da, draga, to dela „PAON" milo za britje!

1. **omehča brado,**
2. **da gosto peno, ki se ne posuši,**
3. **se prijetno občuti na koži in ji da prijeten duh,**
4. **je štedljivo v porabi.**

Izdeluje
„ALBUS" tvornica sapuna d. d.
Dobiva se povsod!

IŠIAS in slične reumatično-neuralgične bolesti lečite! — Izlečenje v 3 dneh zajamčeno.

Zdravilišče dr. BONCINA-EINETTI
Trieste, VI. Fabio Filzi 23.

V mrazu, megli in ob vlažnem vremenu
ne hodite z doma
ne da bi vzeli v usta pastilje

„VALDA"

ki Vam prihrani in odstrani nahod, grlobol, katarje, hripo, naduho, influenco i. t. d.
Toda predvsem pazite, da dobite izvirne

„VALDA"

Dobe se v vseh lekarnah in drogerijah.

Hiša naprodaj! V Dravski dolini ob železn. progi Maribor-Sv. Lovrenc na Pohorju se proda l. 1914. zgrajena, lepa, vili podobna hiša, zraven velik zelenjadni vrt. Pred vojno se je v hiši nahajala dobro idoča trgovina. Stoji ob zelo prometni okrajni cesti, 20 minut od žel. postaje, 3 minute od velike rom. cerkve, priljubljena točka za letoviščarje, kjer se kopljejo in solnčijo, ter sprehajajo po smrečnih gozdih, je pa tudi priljubljena točka mariborskih izletnikov. Okolica je bogata na gozdovih ter je zelo razvita lesna industrija. Podjetnemu in solidnemu gostilničarju ozir. trgovcu bi se nudila dobra eksistenca. Uporaben je prostor tudi za dr. industrijo, ker je vodna moč na razpolago. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1644.

Vsakovrstne trgovske knjige, štrace, mape, noteze, herbarije, odjemalne knjižice, bloke, zvezke i. t. d.

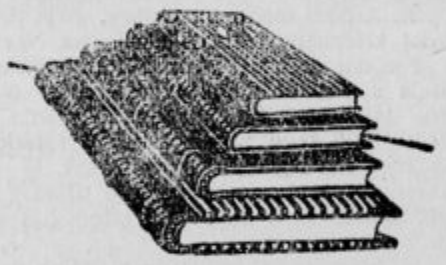

nudim po skrajno ugodnih cenah!

Na debelo! Na drobno!

Anton Janežič,
Ljubljana, Florjanska ul. 14.
Knjigoveznica in črtalnica trgovskih knjig.

†

V globoki žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš nadvse dobri in nepozabni oče, tast in stric

Franc Gams

posestnik — Zduše 8, Kamnik

dne 2. marca 1928 ob 19. uri po kratki bolezni, previden s sv. zakramenti, za vedno zaspal. — Pogreb blagopokojnika se bo vršil v nedeljo 4. marca ob 16. uri.

Žalujoča rodbina GAMS — in ostalo sorodstvo.

Razpisuje se oddaja stavbe

novega gospodarskega poslopja

pri nadžupnišču **Sv. Križ na Slatini.** Vsi potrebni podatki in podlage za proračune se dobe od 4. do 10. marca 1928 dopoldne v nadžupni pisarni istotam. Pravilno sestavljene in zapečatene ponudbe se morajo vložiti najkasneje do **11. marca t. l. opoldne.**

Cerkveno-konkurenčni odbor.

V globoki žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša srčnoljubljena mama, stara mama, gospa

Marija Janežič

posestnica, trgovka in gostilničarka

danes dne 3. marca 1928 ob 2. uri popoldne, po dolgoletni, mukepolni bolezni, previdena s svetimi zakramenti, v 65. letu, mirno v Gospodu zaspala. — Pogreb nepozabne mame bo **v ponedeljek dne 5. marca ob 10. uri na Polici.**

Polica pri Višnji gori, dne 3. marca 1928.

Rado, šol. uprav., **Janez, Alojzij,** posest., trg. in gost., sinovi. — **Frančiška** por. **Novak, Terezija** por. **Šeme, Marija** por. **Skubic, Ana** por. **Smrekar, Angelca** por. **Šeme,** hčere. — **Karel Novak, Jožef Šeme, Mihael Skubic, Vinko Smrekar, Lois Šeme,** zetje. — **Zinka Janežič** rojena **Podboj,** učiteljica, **Katarina Janežič** rojena **Šeme,** sinahi. — Dva vnuka in deset vnukinj ter ostalo sorodstvo.

Obleko

iz sukna Din 448, 560, 640, iz kamgarna Din 720, 840, 990, hlače iz sukna Din 96, 140, 180, iz bombaž tkanine Din 62, 73, 96, površnik Din 640, 780, 960, fantovske perilne obleke Din 62, 72, 82, vsaka nadaljna velikost 5 Din več, iz sukna pa Din 100, 120, 140, nad. vel. 8 Din več, štajerske hlače Din 42 in 64, vsaka velikost 4 Din več, štajer. suknjič iz platna Din 65, iz sukna Din 105, kakor tudi vsakovrstno perilo izdeluje v lastnih delavnicah in razpošilja samo v dobri in solidni kvaliteti industrija perila in konfekcije

R. Stermecki, Celje št. 18

Pišite takoj po veliki cenik z več tisoč slikami. Naročila čez 500 Din poštnine prosto, kar ne ugaja se zamenja ali vrne denar.

BLAGO
za ženske obleke, svileno volneno in perilno, zadnje novosti — češkega izvora
Velika izbira, znano solidne cene.
R. MIKLAUC „Pri Škofu“
Ljubljana

„Spectrum“ d. d.
Inž. Kopista, Dubsky in Krstić
tvornica ogledal in brusenega stekla
Ljubljana VII
Medvedova ulica 38, telefon 343
Zagreb, Beograd, Osijek. Središnjica: ZAGREB
Zrcalno steklo, portalno steklo, mašinsko steklo 5—6 mm, ogledala, brušena v vseh velikostih in oblikah, kakor tudi brušene prozorne šipe, izbočene plošče, vsteklevanje v med. Fina navadna ogledala.

Sanatorium Dr. Hansa
Graz, Körblergasse 42. Telef. 2352.
Edini zasebni zdravilni zavod za vse operativne, notranje in ženske bolezni, porodne slučaje. — Moderno urejeno. — Višinsko solnce, röntgen, diartermija. Zdravniki po svoji volji, zmerne cene. Prospekti na zahtevo.

Kdor hoče
dobro in trpežno češko blago za obleke, naj si ogleda veliko zalogo tvrdke
R. MIKLAUC „Pri Škofu“
Ljubljana

Tomaževa žlindra
zopet došla. — Dobi se najceneje pri
Gospodarski zvezi v Ljubljani.

AKO RABITE TISKOVINE
ilustracije, kataloge, prospekte, toda se ne morete odločiti, v kakšni tehniki naj se izdelajo
BLAGOVOLITE SE OBRNITI
vedno na naše podjetje. V teh vprašanjih Vam je vedno drage volje na razpolago
KLIŠARNA
BRZOJAVKE: JUGOTISKARNA LJUBLJANA
JUGOSLOVANSKA TISKARNA
BAKRO-OFFSET-SVETLOTISK HELIOGRAVURA) • KAMNOTISK • METN.TISK • KNJIGOVEZNICA

Ceneje kot pri
RAZPRODAJAH
se dobi vsakovrstno manufakturno blago samo pri
TRPIN, MARIBOR, Glavni trg štev. 17.

Dunajski velesejem
11. — 17. marca 1928
(Rotunda do 18. marca)
Izredne prireditve:
Reklamna razstava.
Dunajski modni salon za kožuhovino.
Tehniške novosti in izumi.
Razstava avtomobilov in motornih koles. Električna vozila. — Cestne gradbe. „Das Wochenende“.
Brez potniškega vizuma! Z velesejemsko izkaznico in s potnim listom prost prestop avstrijske meje! Vizum za potovanje preko Madžarske se dobi na obmejnih postajah proti sejmski izkaznici. Znatni vozni popusti na jugoslov., madž. in avstrijskih železnicah, po Donavi, Jadranskem morju in zrakoplovbi.
Vsa potrebna pojasnila kakor tudi velesejemske izkaznice (po Din 40·—) dajejo Wiener Messe Aktien-Gesellschaft, Wien VII. Messeplatz 1 a, za časa lipskega pomladnega velesejma tudi Auskunftstelle in Leipzig, Österr. Messhaus, Hainstrasse 16—18, dalje častna zastopstva v Ljubljani:
Avstrijski konzulat, Turjaški trg 4
Zveza za tujski promet v Sloveniji
Dunajska cesta 1 (palača Lj. kreditne banke)
Josip Zidar, Dunajska cesta 31.

Ljudska posojilnica v Celju
registrovana zadruga z neomejeno zavezo
Cankarjeva ulica št. 4
(popreje pri Belem volu)
Obrestuje hranilne vloge po najvišji mogoči obrestni meri in je denar pri njej najvarneje naložen, ker jamčijo poleg rezerv in lastnih hiš vsi člani z vsem svojim premoženjem.
Posojila in trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji.
Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica.
Hranilne vloge nad Din 52,000.000·-

Najceneje se oblečete, ako kupujete gotove moške in deške obleke domačega izdelka pri JOS. OLUP — Ljubljana, Stari trg št. 2, ki ima v zalogi tudi sukno in hlačevino iz svetovnoznanih čeških tovarn ter vsakovrstne pletenine, jumperje, jopice in perilo. — Obenem se priporoča znana gostilna »POD TRANČO« kjer se točijo najboljša štajerska in dolenjska vina.

Lovske puške,
flobert puške, revolverje, pištole in vse potrebščine za lov in ribji lov — kupiš pri
F. K. KAISER, puškar, LJUBLJANA
Šelenburgova ul. 6. — Kupujem in prevzemam staro orožje v komisijsko prodajo

Modni kamgarn športni ševjot za fine obleke.
Velika izbira, ugodne cene.
R. MIKLAUC „Pri Škofu“
Ljubljana

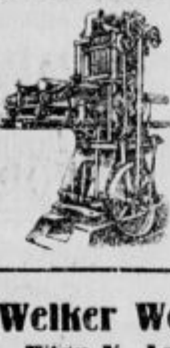
2 leti kredita
Vseh vrst
stroji za mizarje in kolarje
posamezno in v celoti z ali brez montir. motorja
Polnojarmeniki
Welker Werke J. Wachstein
Wien X., Laxenburgerstrasse 12

Veselje in korist je v hiši
če se nabavi **šivalni stroj**
znamke
Gritzner in Adler
v izbiri najkrasnejših oprem samo pri
Josip Petelincu
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika

15 letna garancija
Pouk vezenja brezplačen

Ponos gospodinje je lepo perilo.
Fina tkanina za perilo in posteljno opremo od svetovne tvrdke „SCHROLL“ v veliki izbiri.
R. MIKLAUC „Pri Škofu“
Ljubljana

Sir H. Rider Haggard: 76

Kleopatra, egiptovska kraljica.

Stala je pred menoj s sklenjenimi rokami in luč svetilke ji je svetila na zali obraz. Opazil sem mimogrede, kako zelo je bil bled in kako veliki in temni so bili obroči okoli njenih globokih črnih oči. Dvakrat je vzdignila bledi obraz in skušala izpregovoriti, a dvakrat ji je glas odpovedal; ko pa je naposled izpregovorila, je bilo slišati hripavo šepetanje.

»Ne morem te pustiti, da bi odšel,« je rekla, »ne morem te pustiti, da bi odšel, ne da bi zvedel resnico.«

»H a r m a k i s, j a z s e m t e b i l a i z d a l a!«

Planil sem pokonci, ona pa me je ujela za roko.

»Oj, sedi,« je rekla, »sedi in me poslušaj. Potem pa, ko boš vse slišal, stori z menoj, kar te je volja. Poslušaj. Izza onega nesrečnega trenutka, ko so v navzočnosti strica Sepa moje oči drugikrat gledale tvoj obraz, sem te ljubila — niti misliti si ne moreš, kako zelo. Misli si svojo ljubezen do Kleopatre in jo podvoji in še enkrat podvoji in potem boš mogoče približno vedel, kako velika je bila moja ljubezen. Ljubila sem te, z vsakim dnevom sem te bolj ljubila, tako da mi je naposled bilo kakor da živim samo v tebi, samo za tebe. Ampak ti si bil mrzel — hujši kot mrzel! Ravnal si z menoj ne kot živo žensko, ampak kot z orodjem za gotov namen — kot z orodjem, s katerim bi koval svojo srečo. Potem pa sem uvidela — resnica, dolgo preden si se sam zavedel — da te je tvoje srce na moč gnalo proti onemu pogubonosnemu obrežju, na katerem je sedaj tvoje življenje uničeno. In naposled je prišla ona noč, tista strašna noč, ko sem skrita v tvoji izbi videla, kako si vrgel moj robec skozi okno, in slišala sladke besede, s katerimi si pozdravljal dar moje kraljevske tekmice. Tedaj sem ti v svoji bolesti razodela skrivnost, ki je sam nisi hotel videti, in ti si se norčeval iz mene, Harmakis. Oj, sramota — v svoji neumnosti si se norčeval iz mene! Šla sem od tebe in v meni so se porajale vse muke, ki morejo razjedati in trgati žensko srce, kajti tedaj sem bila prepričana, da si ljubil Kleopatro! Resnica, tako sem bila jezna, da sem te hotela še tisto noč izdati; vendar sem se premislila in rekla: ne še, ne še! Jutri se morebiti omehča. Prišlo je drugo jutro in vse je bilo pripravljeno, da izbruhne velika zarota, ki te je imela posaditi na prestol faraonov. Tudi jaz sem prišla — spominjaš se — a zopet si me zavrgel, ko sem ti govorila v prispodobah, kakor malo vredno stvar — kot stvar, ki je premajhna, da bi samo za trenutek pomislil nanjo. In ker sem se zavedala, da se je vse to zgodilo zavoljo tega, ker si — dasi se sam še nisi zavedal tega — ljubil Kleopatro, katero bi moral taisti dan umoriti, se me je polastila neznanska togota in vame je prišel hudoben duh, ki me je tako obsedel, da sem postala vsa drugačna kot prej in se nisem mogla brzdati. In ker si me še zasmehoval, sem v svojo večno sramoto in žalost tole storila: Podala sem se h Kleopatri in izdala tebe in vse tvoje in našo sveto stvar rekoč, da sem bila našla neko pisanje, ki si ga bil ti izgubil, in iz njega izvedela vse to.«

Težko sem hropel in nemo sedel na svojem mestu; ona pa je žalostno zrla vame in nadaljevala:

»Ko je Kleopatra spoznala, kako velika je bila zarota in kako globoke njene korenine, je bila v silnih skrbeh; izprva je hotela pobegniti v Sais ali pa vzeti ladjo in se odpeljati na otok Ciper, jaz pa sem ji pojasnila, da so vsa pota zaprta. Nato je rekla, da te bo dala umoriti v tvoji izbi, in jaz sem jo zapustila v teh mislih. V tisti uri sem namreč bila vesela, da te umore, resnica, in tudi ako bi si oči izjokala na tvojem grobu, Harmakis. Ampak kaj sem bila pravkar rekla? — Maščevanje je puščica, ki pogosto zadene njega, ki jo izstreli. Tako je bilo tudi z menoj. Med mojim odhodom in tvojim prihodom je namreč Kleopatra zasnovala globlji načrt. Bila je v strahu, da ne bi s tem, da bi te dala umoriti, samo še bolj zanetila ustajo. Spoznala je tudi, ako bi te navezala nase in pokazala tvojo nezvestobo, da bi s tem zadela prečeo nevarnost v korenine in jo odstranila. Ko je bil ves načrt gotov — in bil je velik načrt! — se ga je drznila izvršiti, dasi je bil izid negotov, in — ali naj nadaljujem? Dobro veš, Harmakis, kako je ona zmagala, in tako je puščica maščevanja, ki sem jo izstrelila, padla na mojo glavo. Drugi dan sem že spoznala, da sem grešila zaman, za nič, da so vso krivdo mojega izdajstva zvalili na nesrečnega Pavla in da sem jaz samo to dosegla, da sem popolnoma uničila stvar, za katero sem prisegla in delovala, pa izročila moža, ki sem ga ljubila, rokam lahkožive razuzdane kraljice.«

Povesila je glavo za nekaj časa, in ker jaz nisem rekel ničesar, je nadaljevala:

»Daj, da ti povem ves svoj greh, Harmakis, potem naj pride pravica nad mene. No, zgodilo se je tole. Kleopatra te je napol v resnici vzljubila in te je v svojem srcu zares mislila vzeti za moža. Zavoljo te polovične ljubezni do tebe je prizanesla vsem, ki so bili zapleteni v zaroto, in jim pustila življenje, misleč, da bo s tem, ako se poroči s teboj, uporabljala njih in tebe za to, da bi privezala nase srce Egipta, ki ne ljubi ne nje ne nobenega Ptolemeja. Potem te je še enkrat ujela v past in ti si ji v svoji neizmerni neumnosti izdal skrivnost skritega zaklada, ki ga danes razsipa v veselje in zabavo razkošnega Antonija; resnica pa je, da je takrat imela voljo in namen izpolniti svojo prisego in te poročiti. Taisto jutro pa, ko je prišel Delij po odgovor, je poslala po mene in mi vse povedala — ona namreč jako ceni mojo preudarnost — in zahtevala od mene, da naj ji razsodim, ali naj kljubuje Antoniju in vzame tebe za moža ali pa naj pusti to misel in se poda k Antoniju.

LJUDSKA KNJIŽNICA iz založništva Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani: 23. zvezek A Sheehan. Nodlag Povest irskega dekleta. 24 Din. vez 32 Din — 24. zvezek A Marby. Hanka Lužiško-srbska povest 22 Din. vez 30 Din — 25. zvezek Haggard. Hči cesarja Montezume Din 30, vez. Din 42 — Storžek in njegovo burkasto življenje 14 Din. 14 Din. vez 22 Din — 27. zvezek Pregelj. Otroci solnca Din 24. vez. Din 32

ORIGINALNE BARVE, MATRICE (KOŽE), VOSČEN PAPIR, ZA GESTETNER-CYKLOSTIL, SPECIJALNI PAPIR ZA RAZMNOŽEVANJE, SE DOBI VEDNO IN NAJCENEJE PRI **LUD. BARAGA, LJUBLJANA** SELENBURGOVA UL. 6/I. TELEFON št. 2980

Sol sv. Roka za noge

ozdravlja noge.

Ako raztopimo malo množino soli sv. Roka za noge v topli vodi, dobimo vodo, ki je nasičena z oksigenom, ki čudovito dobro učinkuje na bolečo nogo in ustavi bolečine, ki so se pojavile vsled tiščanja čevljev. Ozdravi najbolj zastarele ozebline, neznosno srbečico, ki jo povzroča ozeblina, in vsako rano na nogi. Pri daljšem namakanju postanejo kurja očesa in trda koža tako mehka, da se morejo odstranit brez noža ali britve. Prav gotovo je, da sol sv. Roka za noge popolnoma uredi najbolj zanemarjeno nogo. Ozki, celo novi čevlji postanejo udobni, kakor bi jih nosili že več let. Lahko poljubno hodite in več ur stojite na enem mestu, ne da bi občutili najmanjše bolečine ali utrujenost.

Velik zavoj sv. Roka soli za noge stane Din 16·—
Dobiva se v vsaki lekarni in drogeriji.

Ako je pa ne bi dobili, obrnite se na krajevno zalogo Gregorič „Sanitas", drogerija, Ljubljana.

Zahvala

Za dokaze toplega sočutja ob smrti našega nepozabnega soproga, očeta, brata, tasta itd., gospoda

Ivana Grobelnika

in za spremstvo na njegovi zadnji poti, bodi vsem prijateljem in znancem ter darovateljem krasnega cvetja, izrečena najiskrenejša zahvala.

Maša zadušnica se bo brala v soboto dne 10. marca ob 10 dopoldne v farni cerkvi Marijinega Oznanenja.

Ljubljana, dne 3. marca 1928.

Rodbina GROBELNIK
in sorodniki.

Pavlič Jakob

oblastv. izkušeni tesar. mojster, Domžale,

sprejema vsa v to stroko spadajoča dela po danih in lastnih načrtih. Vodne stavbe, jezove in kolesa, dalje visoke, industrijske in druge stavbe, stolpna in razna druga ostrešja itd. — Točna postrežba.

Proda se premogovnik v vzhodni Srbiji

z blizu 5000 kalorijami, dobro preiskan. — Kupci naj se obrnejo v **Beograd, poštanski predal 369.**

15 letno jamstvo

Svetovno znani najboljši šivalni stroj je edino le **Stoewer** za rodbinsko in obrtno rabo.

ZALOGA
L. BARAGA, Ljubljana
SELENBURGOVA ULICA 6/I
Telefon štev. 2980.

ŽIVINOREJCI! TRGOVCI! POSESTNIKI!

Čitali ste včeraj in čitali boste jutri, kako obvarujete svojo živino, govedo, konje in prešiče pred obolenjem in kako jo ozdravite, če oboli, z:

„ALMAFLOROM"

najboljšim, najhitrejšim in najzanesljivejšim sodobnim in v stotisočerih primerih preizkušenim preparatom.

Naše preparate »ALMAFLOR« za govedo, »ALMAFLOR« za konje, »LA FLEUR« za govedo, »HALF« za prešiče in »URINOT« za govedo in konje uporabljajo danes že vsi živinorejci v Evropi. Na tisoče je priporočil.

Čitajte samo sledeča:

Preizkusil sem v mnogih slučajih Vaš prašek proti napenjanju in proti koliki in sem v najkrajšem času ugotovil najlepše uspehe celo v najtežjih slučajih. Dalje sem ugotovil, da deluje ti praški pri trajnem uporabljanju tudi kot izvrstno varovalno sredstvo proti obolenju. Pri redni uporabi se niti pri konjih, ki so zelo močno podvrženi koliki, ta nevarna bolezen nič več ne pojavlja. Vsled tega bom priporočal iz lastne izkušnje to izborno sredstvo vsem konjerejcem in posestnikom konj. — Z odličnim spoštovanjem

A. Urban Baron,
kapetan v p.

Preizkusil sem v lastnem gospodarstvu v dveh slučajih Vaše zdravilo »HALF« proti svinjski vročici in sem ugotovil, da deluje izredno učinkovito. Pošljite mi takoj še 24 zavojev, ker mi je zaloga že posla.

Matija Schiefer,
trgovec v Sv. Petru n. R.

Naše preparate mora imeti v zalogi vsak moderen trgovec. Kdor jih še nima, naj jih nemudoma naroči. Edina zaloga za Jugoslavijo:

»GOVEDOMEDIKA«

Jugoslovanska razpošiljalnica preparatov za govedo, konje in prešiče iz lekarne »Pri sv. Antonu«. **Maribor, Kopališka ulica 11.**

Kupim

stalno **vsako mrožino kostanjevega taninskega lesa - smrekove škorje,** cele in zdrobljene, **smrekove hmelove droge, rabljene sode** od strojnega in jedilnega olja, v dobrem stanju, po najvišjih cenah. Akreditivno plačilo.

FRANC OSET - Sv. Peter v Savinjski dol.

Kmetovalci, gnojite s kalijevo soljo

na en hektar ($1^3/_4$ orala) s sledečimi količinami 40% kalijeve soli: na žitih in travnikih 100 do 150 kg (50 do 75 kg na oral). Na krompirju, repi, pesi, detelji in koruzi 200 do 300 kg (100 do 150 kg na oral). Na hmelju, vinogradu in sočivju: 250 do 350 kg (125 do 200 kg na oral).

Večjo tu navedeno količino rabite na hektar (oral) tedaj, če v istem letu niste zadostno gnojili s hlevskim gnojem. Vsakoletno gnojenje s 40% kalijevo soljo, superfosfatom in apnenim dušikom je edino sredstvo za dosego največjih pridelkov. Tako gnojenje imenujemo **popolno gnojenje.** Že mešano gnojilo „Nitrofoskal Ruše" je zelo priporočljivo. —

Agrikulturno kemični urad
Zagreb, Trg N broj 4/b,

ki deluje po nalogu znanega nemškega „Kali sindikata", Vam da vedno brezplačno vsa potrebna pojasnila kot brošure od vseh vrst umetnih gnojil

I z s t r i ž i !

KUPON ZA UGANKE V ILUSTRIRANEM SLOVENCU Štev. 1

Cenik za leto 1928

Belo platno	Din	8,	9,	10,	12
Gradl za spodnje hlače	»	12,	14,	16,	20
Platno za rjuhe, 150 cm	»	22,	26,	28,	32
Platno za kapuc, 180 cm	»	28,	32,	40,	45
Damast za posteljnino	»	28,	32,	46,	50
Namizni prti (komad)	»	40,	48,	50,	60
Gradl za madrace	»	30,	36,	44,	52
Cefiri in oksfordi	»	10,	12,	14,	20
Tiskovine (druki)	»	10,	12,	15,	16
Delain etamin	»	10,	12,	14,	16
Volneni delain	»	18,	28,	38,	48
Ševijot v vseh barvah	»	35,	45,	60,	68
Volneni poplin	»	45,	50,	58,	60
Modno blago za ženske	»	20,	24,	28,	35
Blago za plašče, kostume	»	80,	95,	110,	120
Razne svile za obleke	»	36,	45,	60,	68
Creppe de Chin	»		68,	98,	120
Težka taft svila	»			88,	120
Surova svila	»	26,	28,	32,	40
Svilene rute	»	40,	50,	120,	145
Naglavne rute	»	5,	10,	12,	18
Jugoslovansko sukno	»	24,	36,	50,	72
Češki kamgarni	»	65,	120,	140,	160
Angleško sukno	»	200,	220,	280,	300
Modne hlače	»	100,	130,	180,	230
Lister za suknje	»	40,	60,	98,	160
Štruks	»	60,	70,	95,	170
Baržun in fustian	»	30,	36,	40,	60
Hlačevina	»	12,	28,	36,	48
Tirolski loden	»				120

zavese, preproge, posteljna pregrinjala, koce, odeje, konjske plahte, voščeno platno, slamnjače, srajce, nogavice, dežnike in drugo dobite dobro in najcenejše samo pri

I. TRPIN - manufakturna trgovina - MARIBOR, Glavni trg št. 17.

Vzorcev se ne razpošilja!

Najstarejša tovarna

pohištva

I. I. Naglas v Ljubljani,

Turjaški trg štev. 6

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva, žimnic, zof, foteljev i. t. d. po zelo nizkih cenah.

Razpis

Stavbni odbor za popravo župne cerkve na Koroški Beli (naprava nove strehe na cerkvi in na zvoniku) razpisuje tem potom oddajo vseh v ta namen potrebnih **tesarskih, zidarskih, krovskih, kleparskih in drugih del.**

Ponudbe za ta dela naj se vložé s 5% varščino najkasneje do vštetega **15. marca 1928** pri župnem uradu na Koroški Beli, kjer so na vpogled načrti, stroškovnik in drugi pogoji.

STAVBENI ODBOR NA KOROŠKI BELI,
p. **Javornik na Gorenjskem,** dne 26. februarja 1928.

Priporoča se Vam, da si pri nakupu **pohištva** ogledate prvovrstne spalnice, jedilnice, kuhinje in dr. pohištvo. Cene konkurenčne. Točna postrežba. Zahtevajte cenik.

ANDREJ KREGAR tovarniška zaloga pohištva
ŠT. VID nad Ljubljano (nasproti kolodvora Vižmarje)

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z o. z.
na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

najugodneje.

Varnost nudijo lastna palača, nadpolovica delnic hotela »Uniona«, hiše in zemljišča. Krediti v tekočem računu. Posojila proti poroštvu, vknjižbi na posestva itd. Denar se naloži lahko tudi po poštnih položnicah.

Nagradna uganka!

Na kladivu vidite prvi zlog slov. revije

»Razgled«.

Kje je drugi zlog »...gled«?

Izžrebani prvi trije dobe po enoletni abonma »Razgleda«.

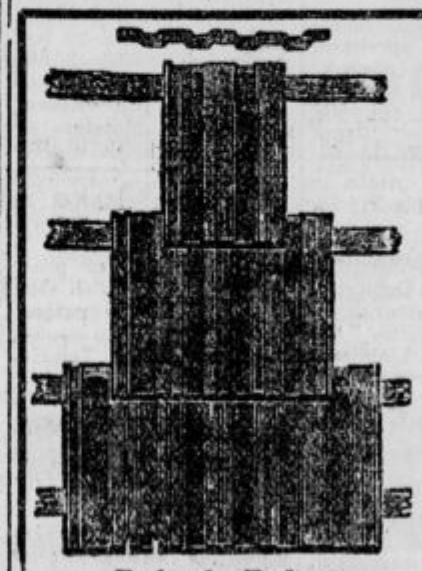

Patent „Bohn" štev. 253

Odlikovana z zlato diplomo!

Prihranili bodete 40% na stavbenem lesu, imeli pa cenen, lahek in dober krov, ako pokrijete hišo z glasovito **dvojno zarezno opeko**

„BOHN"

Zahtevajte vzorec in ponudbe od parne pekarne

„Bohn" - Vinkovci

Pazite na znamko **„Bohn"!**

KOMERCIJALNA BANKA D. D.
Podružnica Ljubljana, Mestni trg št. 5
Telefon št. 2005 **Afilacija Banke čehoslovaških legij, Praga** Telefon št. 2005

Obavlja vse bančne posle najkulantneje, sprejema vloge na tekoči račun in na hranilne knjižice. Pooblaščeni prodajalec srečk državne loterije. Prodaja drž. srečk na obroke. Nakup in prodaja deviz in valut.
Brzojavni naslov: Komercbanka. Poštni hran. račun št. 13.320